



Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas

INVESTICIJŲ PROJEKTAS

Parengta remiantis Investicijų projektu, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika, patvirtinta viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337 (aktuali redakcija patvirtinta 2023 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 2023/8-4);

Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2019 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. 2019/8-1 patvirtinta Konversijos koeficientų apskaičiavimo ir socialinio – ekonominio poveikio (naudos / žalos) vertinimo metodika;

Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337 (aktuali redakcija patvirtinta 2019 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 2019/8-106) patvirtintomis Viešojo ir privataus sektorių partnerystės tikslingumo vertinimo ir partnerystės klausimyno rengimo metodinėmis rekomendacijomis.

Neringos savivaldybės administracija

Kodas 188754378
Tel. (8 469) 52 665

Taikos g. 2,
LT-93123 Neringa

www.neringa.lt
administracija@neringa.lt

Turinys

<u>BENDROJI DALIS (SUTRUMPINIMAI)</u>	5
SUTRUMPINIMAI	5
PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS	5
LENTELIŲ SĄRAŠAS	5
<u>PROJEKTO SANTRAUKA</u>	7
<u>1. PASLAUGOS KONTEKSTAS</u>	9
1.1. PASLAUGOS PASIŪLA IR PAKLAUSA	9
1.2. TEISINĖ APLINKA	31
1.3. SPRENDŽIAMOS PROBLEMOS IR JŲ ATSIKADIMO PRIEŽASTYS	37
<u>2. PROJEKTO TURINYS</u>	40
2.1. PROJEKTO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI	40
2.2. PROJEKTO SĄSAJOS SU KITAIŠ PROJEKTAIS	41
2.3. PROJEKTO TIKSLINĖS GRUPĖS IR RIBOS	41
2.4. PROJEKTO ORGANIZACIJA	42
2.5. PROJEKTO SIEKIAMI REZULTATAI	44
<u>3. GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS</u>	46
3.1. ESAMA SITUACIJA	46
3.2. GALIMOS PROJEKTO VEIKLOS	47
3.3. VEIKLŲ VERTINIMO KRITERIJAI	47
3.4. TRUMPASIS VEIKLŲ SĄRAŠAS IR PROJEKTO ĮGYVENDINIMO ALTERNATYVOS	47
3.5. ANALIZĖS METODO PASIRINKIMAS	60
3.6. PROJEKTO ĮGYVENDINIMO ALTERNATYVŲ NAGRINĖJIMAS SVA METODU	60
<u>4. FINANSINĖ ANALIZĖ</u>	61
4.1. PROJEKTO ATASKAITINIS LAIKOTARPIS	61
4.2. FINANSINĖ DISKONTO NORMA	62



4.3. PROJEKTO LĖŠŲ SRAUTAI	62
4.3.1. INVESTICIJŲ IŠLAIDOS	62
4.3.2. INVESTICIJŲ LIKUTINĖ VERTĖ	71
4.3.3. VEIKLOS PAJAMOS	72
4.3.4. VEIKLOS IŠLAIDOS	74
4.3.5. MOKESČIAI	76
4.3.6. FINANSAVIMAS	76
4.4. FINANSINIAI RODIKLIAI	79
4.4.1. INVESTICIJŲ FINANSINIAI RODIKLIAI	79
4.4.2. IŠVADA DĖL FINANSINIO GYVYBINGUMO	80
4.4.3. KAPITALO FINANSINIAI RODIKLIAI	80
4.4.4. RODIKLIŲ Palyginimas	80
5. EKONOMINĖ ANALIZĖ	82
5.1. RINKOS KAINŲ PAVERTIMAS Į EKONOMINES	82
5.2. SOCIALINĖ DISKONTO NORMA	85
5.3. IŠORINIO POVEIKIO ĮVERTINIMAS	85
5.3.1. POVEIKIO KOMPONENTAI	85
5.3.2. POVEIKIO MASTAS	86
5.4. EKONOMINIAI RODIKLIAI: EGDV RODIKLIS, EVGN RODIKLIS, ENIS RODIKLIS	87
5.5. OPTIMALIOS ALTERNATYVOS PARINKIMAS	88
6. JAUTRUMAS IR RIZIKOS	90
6.1. JAUTRUMO ANALIZĖ	90
6.2. SCENARIJŲ ANALIZĖ	93
6.3. KINTAMŲJŲ TIKIMYBĖS	93
6.4. RIZIKŲ VERTINIMAS	95
6.5. RIZIKOS PRIIMTINUMAS	98
6.6. RIZIKŲ VALDYMO VEIKSMAI	101
7. VYKDYMO PLANAS	105
7.1. PROJEKTO TRUKMĖ IR ETAPAI	105
7.2. PROJEKTO VIETA	106



7.3. PROJEKTO KOMANDA	107
7.4. PROJEKTO PRIELAIDOS IR TĚSTINUMAS	107
7.5. KITOS IŠVADOS	108
7.6. PROJEKTO SANTRAUKA	109
<u>PRIEDAI</u>	<u>112</u>



Bendroji dalis (sutrumpinimai)**Sutrumpinimai**

GDV – grynoji dabartinė vertė
VGN – vidinė gražos norma
NIS – naudos ir išlaidų santykis

Paveikslų sąrašas

Pav. 2.4.1. Organizacinė struktūra
Pav. 3.4.1. Investavimo objektas
Pav. 3.4.2. Investavimo objekto alternatyvos

Lentelių sąrašas

Lentelė 2.3.1. Projekto organizacijos rekvizitai
Lentelė 2.4.1. Projekto organizacijos rekvizitai
Lentelė 2.5.1. Projekto rodikliai
Lentelė 3.4.2. Alternatyvos
Lentelė 4.1.1. Projekto finansinės analizės laikotarpis
Lentelė 4.3.2.1. Investicijų likutinė vertė
Lentelė 4.3.3.1. Veiklos pajamos
Lentelė 4.3.4.1. Veiklos išlaidos
Lentelė 4.3.6.1. Projekto finansavimo prielaidos
Lentelė 4.4.4.1. Projekto įgyvendinimo alternatyvų finansinių rodiklių palyginimas
Lentelė 5.1.1. Konversijos koeficientai
Lentelė 5.3.2.1. Pasirinktų kriterijų masto ir socialinės - ekonominės vertės vertinimas
Lentelė 5.5.1. Projekto įgyvendinimo alternatyvų ekonominių rodiklių palyginimas
Lentelė 6.1.1. Lūžio taškai
Lentelė 6.3.1. Scenarijų analizės prielaidos
Lentelė 6.3.2. Scenarijų analizės rezultatai
Lentelė 6.4.1. Rizikų finansinė įtaka
Lentelė 6.4.2. Rizikų finansinė įtaka (tęsinys 1 iš 2)
Lentelė 6.4.3. Rizikų finansinė įtaka (tęsinys 2 iš 2)
Lentelė 6.4.7. Biudžeto eilutės, įtakoamos rizikų grupės
Lentelė 6.5.1. Rizikos priimtumo analizė



Lentelė 6.5.2. Rizikos analizės rezultatų grafinė išraiška

Lentelė 6.6.1. Projekto rizikos ir jų valdymas

Lentelė 7.1.1. Projekto veiklų grafikas

Lentelė 7.1.2. Projekto veiklų grafikas

Lentelė 7.3.1. Projekto valdymo atsakomybės

Lentelė 7.5.1. Projekto loginis pagrindimas



Projekto santrauka

Lietuvos regioninė politika siekia užtikrinti kokybiškas viešąsias paslaugas visoje Lietuvos teritorijoje, kad patogiai ir pilnavertiškai galėtume gyventi ir didmiesčiuose ir atokesniuose miesteliuose. **Patogiai prieinamos kultūros paslaugos kuria gyvybingas vietas ir tiesiogiai įtakoja gyvenimo kokybę.**

Lietuvos regioninė politika siekia užtikrinti kokybiškas viešąsias paslaugas visoje Lietuvos teritorijoje, kad patogiai ir pilnavertiškai galėtume gyventi ir didmiesčiuose ir atokesniuose miesteliuose. **Patogiai prieinamos kultūros paslaugos kuria gyvybingas vietas ir tiesiogiai įtakoja gyvenimo kokybę.**

Kultūra vis dažniau tampa svarbiu, bendruomenę telkiančiu veiksniu ir kartu reikšmingai prisideda prie ekonomikos augimo, tačiau didžiausia kultūrinių įvykių koncentracija telkiasi Vilniaus regione, o kituose Lietuvos regionuose ji mažesnė. Atitinkamai kultūros paslaugų prieinamumas Lietuvoje dar nėra tolygus kaip norėtusi. Kalbama ne tik apie kiekybinius paslaugų rodiklius, bet ir apie kultūrinio turinio įvairovę.

Kultūros pasiekiamumo problema Lietuvos regionuose. Nepaisant tankaus kultūros paslaugų teikėjų tinklo, bei investicijų į jo modernizavimą ir aktualizavimą, kokybiškų kultūros paslaugų prieinamumas regionuose išlieka problematiškas. Tai lemia žemą visuomenės įsitraukimą į kultūrinį gyvenimą, bei riboja kultūrinį, socialinį ir ekonominį regionų potencialą. Tolygi **kultūros sklaida yra svarbi gyvenimo kokybės visoje šalyje sąlyga.**

Lietuvos gyventojui patogiau prieinama kultūros įstaiga yra biblioteka, jų tinklas tankiai išsidėstęs ir todėl yra arčiausiai gyventojų. Mažiausiai prieinamos, pasak gyventojų, yra profesionalaus scenos meno, dramos teatro, operos kultūros paslaugos. Šios paslaugos yra didmiesčiuose ir pasiekia tik dalį gyventojų per trupių gastroles į mažesnius miestus.

Atokesnių vietovių gyventojai neretai susiduria dar ir su kultūros paslaugų kainos problema, nes jų perkamoji galia ženkliai skiriasi nuo didžiųjų miestų gyventojų. Dėl šių priežasčių atokesnių vietovių gyventojai atsiduria kultūrinės, o tuo pačiu ir socialinės atskirties rizikoje. Todėl reikia mažinti egzistuojančius regioninius netolygumus, visiems gyventojams užtikrinant sąlygas dalyvauti kultūrinėje veikloje ir gauti pilno spektro kultūros paslaugas. Tai įmanoma tik per **glaudų ir efektyvų valstybės, savivaldybės pavaldžių įstaigų bei NVO ir privataus sektoriaus organizacijų bendradarbiavimo modelį.**

Lietuvos teritorijos bendrasis planas ir regioninės politikos dokumentai skirsto paslaugas į kelis lygmenis, pagal jų būtinumą. Gyventojui turi būti užtikrinamos svarbiausios, būtinausios paslaugos per 30 minučių kelionės atstumu nuo jo gyvenamosios arba darbo vietos. Tai – kultūros centro, bibliotekos paslaugos. Per 45 minutes turi būti pasiekiamos dažnai naudojamos paslaugos, tokios kaip teatras, kinas, muziejai, koncertai, o per 60 min – vidutinio poreikio ir itin specializuotos, retai lankomos paslaugos, kaip profesionalus scenos menas, festivaliai.

Svarbu, kad bazinės kultūros paslaugas galėtų pasiekti kiekvienas gyventojas.

Investicijų projektu nustatyta **problema**: nepakankamas kultūros paslaugų prieinamumas ir kokybė Neringos savivaldybėje.

Problemai spręsti inicijuojamas investicijų projektas, kurio **tikslas** „Didinti kultūros paslaugų prieinamumą bei kokybę Vakarų Lietuvoje“.

Pagrindinės projekto **tikslinės grupės**:

- Neringos lankytojai (vietiniai bei užsienio turistai). Pagrindinis tikslinės grupės poreikis – kokybiškos ir prieinamos kultūros paslaugos.
- Neringos miesto gyventojai, kurių pagrindinis poreikis – sutvarkyta gyvenamoji aplinka.

Projekto organizacija – Neringos savivaldybės administracija.

Projekto tikslui pasiekti numatomi šie **uždaviniai**:

- Užtikrinti reikiamą kultūros paslaugų infrastruktūrą Neringos mieste.

Projekto veiklos:

- Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas.

Produkto rodikliai:

- Pritrauktų lankytojų skaičius - ~109 tūkst.

Projekto sektorius – kultūra. Projekto analizės laikotarpis – 20 metų.

Vertintos alternatyvos:

- „Naujų pastatų statyba (taip pat ir pradėto statyti pastato užbaigimas)“, „Nuotolinis tikslinių grupių aptarnavimas“, „Pastatų / patalpų nuoma / panauda“, „Pastatų / patalpų įsigijimas“, „Optimizavimas“, „Kooperacija“ ir „Esamo (-ų) pastato (-ų) / patalpų techninių savybių gerinimas“.

Investicijų projekto rengimui ir alternatyvų vertinimui naudotos metodikos:

- Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika (patvirtinta 2014 m. gruodžio 31 d.);
- Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, skaičiuoklė;
- Optimalios alternatyvos pasirinkimo ir vertinimo metodika;
- Konversijos koeficientų bei ekonominės - socialinės naudos (žalos) apskaičiavimo metodika;
- Konversijos koeficientų bei socialinės – ekonominės naudos (žalos) komponentų įverčių reikšmės.

1. Paslaugos kontekstas

Ši investicijų projekto dalis skirta paslaugų, kurių gerinimui ar plėtojimui rengiamas investicijų projektas, konteksto ir jų poreikio pagrindimo analizei. Todėl šiame investicijų projekto skyriuje aprašoma paslaugos teikimo pasiūla ir paklausa. Paslaugos analizė atliekama, atsižvelgiant į jų socialinę, ekonominę ir institucinę aplinką. Paslaugos paklausa ir esama pasiūla įvertinama kiekybiškai, pateikiant jų metines prognozes projekto ataskaitiniam laikotarpiui tam, kad vėliau galima būtų identifikuoti planuojamus pajėgumus paslaugai teikti (pasiūlą).

Šiame investicijų projekto skyriuje taip pat aprašoma projekto teisinė aplinka: paslaugos teikimo teisinis reglamentavimas, identifikuojant reikalavimus ir galimus apribojimus nagrinėjamai paslaugai teikti. Svarbus investicijų projekto poskyris - projektu sprendžiamos problemos ir jų atsiradimo priežastys: dėl paslaugos nepakankamos kokybės ir/ar prieinamumo kylančių problemų identifikavimas.

1.1. Paslaugos pasiūla ir paklausa

Šiame investicijų projekto skyriuje „Paslaugos pasiūla ir paklausa“ analizuojamos trys dalys: pirma, identifikuojama teikiama / planuojama teikti paslauga, antra, atliekama identifikuotos paslaugos pasiūlos analizė, trečia, vertinama paslaugos paklausa.

Remiantis Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros patvirtintos investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodikos (patvirtintos 2014 m. gruodžio 31 d. su vėlesniais pakeitimais) nuostatomis, atliekant paslaugos pasiūlos bei paklausos analizę, turi būti vertinami pastarųjų penkerių metų statistiniai duomenys. Atsižvelgiant į tai, jog investiciniam projektui būtini duomenys įstaigose ne visuomet yra sisteminami, šiame investicijų projekte analizės terminas sieks nuo 2017 m. iki 2021 m., priklausomai nuo to, ar projekto organizacija sistemino vertinimams reikalingus duomenis.

Paslaugos identifikavimas

Lietuvos regioninė politika siekia užtikrinti kokybiškas viešąsias paslaugas visoje Lietuvos teritorijoje, kad patogiai ir pilnavertiškai galėtume gyventi ir didmiesčiuose ir atokesniuose miesteliuose. **Patogiai prieinamos kultūros paslaugos kuria gyvybingas vietas ir tiesiogiai įtakoja gyvenimo kokybę.**

Kultūra vis dažniau tampa svarbiu, bendruomenę telkiančiu veiksniu ir kartu reikšmingai prisideda prie ekonomikos augimo, tačiau didžiausia kultūrinių įvykių koncentracija telkiasi Vilniaus regione, o kituose Lietuvos regionuose ji mažesnė. Atitinkamai kultūros paslaugų prieinamumas Lietuvoje dar nėra tolygus kaip norėtusi. Kalbama ne tik apie kiekybinius paslaugų rodiklius, bet ir apie kultūrinio turinio įvairovę.

Kultūros pasiekiamumo problema Lietuvos regionuose. Nepaisant tankaus kultūros paslaugų teikėjų tinklo, bei investicijų į jo modernizavimą ir aktualizavimą, kokybiškų kultūros paslaugų prieinamumas regionuose išlieka problematiškas. Tai lemia žemą visuomenės įsitraukimą į kultūrinį gyvenimą, bei riboja kultūrinį, socialinį ir ekonominį regionų potencialą. Tolygi **kultūros sklaida yra svarbi gyvenimo kokybės visoje šalyje sąlyga.**

Lietuvos gyventojui patogiausiai prieinama kultūros įstaiga yra biblioteka, jų tinklas tankiai išsidėstęs ir todėl yra arčiausiai gyventojų. Mažiausiai prieinamos, pasak gyventojų, yra

profesionalaus scenos meno, dramos teatro, operos kultūros paslaugos. Šios paslaugos yra didmiesčiuose ir pasiekia tik dalį gyventojų per trupių gastroles į mažesnius miestus.

Atokesnių vietovių gyventojai neretai susiduria dar ir su kultūros paslaugų kainos problema, nes jų perkamoji galia ženkliai skiriasi nuo didžiųjų miestų gyventojų. Dėl šių priežasčių atokesnių vietovių gyventojai atsiduria kultūrinės, o tuo pačiu ir socialinės atskirties rizikoje. Todėl reikia mažinti egzistuojančius regioninius netolygumus, visiems gyventojams užtikrinant sąlygas dalyvauti kultūrinėje veikloje ir gauti pilno spektro kultūros paslaugas. Tai įmanoma tik per **glaudų ir efektyvų valstybės, savivaldybės pavaldžių įstaigų bei NVO ir privataus sektoriaus organizacijų bendradarbiavimo modelį.**

Lietuvos teritorijos bendrasis planas ir regioninės politikos dokumentai skirsto paslaugas į kelis lygmenis, pagal jų būtinumą. Gyventojui turi būti užtikrinamos svarbiausios, būtinausios paslaugos per 30 minučių kelionės atstumu nuo jo gyvenamosios arba darbo vietos. Tai – kultūros centro, bibliotekos paslaugos. Per 45 minutes turi būti pasiekiamos dažnai naudojamos paslaugos, tokios kaip teatras, kinas, muziejai, koncertai, o per 60 min – vidutinio poreikio ir itin specializuotos, retai lankomos paslaugos, kaip profesionalus scenos menas, festivaliai.

Svarbu, kad bazines kultūros paslaugas galėtų pasiekti kiekvienas gyventojas.

Švedijos pavyzdys. Švedijoje, sprendžiant tolygaus kultūros prieinamumo problemą, jau keletą metų sėkmingai funkcionuoja regioninis kultūros modelis, skatinant kiekvieną regioną 3 metams parengti regioninį kultūros planą. Tai finansuojama iš trijų šaltinių: nacionalinių bei valstybinių kultūros įstaigų resursų, regiono biudžeto ir savivaldybės biudžeto. Savivaldybės kartu sutaria finansuoti tas kultūros veiklas, kurios svarbios daugumai to regiono savivaldybių, ir kurių negalėtų užtikrinti kiekviena savivaldybė atskirai. Tai padeda Švedijos nacionalinio ir savivaldybės lygmens kultūros įstaigoms artimiau dirbti kartu, įtraukti NVO ir privačius kultūros veikėjus, ir taip efektyviau panaudoti resursus aptarnaujant gyventojus regionuose. **Lietuva turėtų taip pat motyvuoti skirtingo pavaldumo įstaigas bendradarbiauti tarpusavyje,** kad jos bendromis pastangomis užtikrintų kultūros paslaugas tam tikrame regione.

Dar labiau padidinti gyventojų kultūros paslaugų prieinamumą ateityje galėtų kryptingai vykdoma kultūros paslaugų plėtra, jų patrauklus ir kokybiškas turinys, Lietuvos kultūros įstaigų tinklo infrastruktūros nuoseklus modernizavimas, viešųjų kultūros įstaigų ir bendruomenių aktyvumas.

Naujojoje Europos kultūros darbotvarkėje akcentuojamas bendras sutarimas dėl kultūros svarbos visuomenės raidoje. Dokumente pabrėžiamas kultūros vaidmuo stiprinant socialinę sanglaudą, pilietinę visuomenę, taip pat išryškinamas kultūros sektoriaus darbo vietų kūrimo potencialas, konstatuojama, kad kultūros ir kūrybinis sektorius yra trečias pagal dydį darbdavys Europos Sąjungoje. Lietuvoje šiuo metu formuojama ilgalaikė šalies raidos vizija, esminį dėmesį skiriant neigiamų demografijos tendencijų suvaldymui, regionų patrauklumo atkūrimui, socialinės atskirties mažinimui, kokybiškam švietimui ir kitoms tvariai visuomenės raidai svarbioms sritims. Šioje vizijoje kultūros politika, pabrėždama platesnį šalies gyventojų įsitraukimą ir aktyvų dalyvavimą kultūroje, gali pasiūlyti veiksmingus sisteminių problemų sprendimo būdus kuriant laimingesnę, atsakingesnę ir saugesnę visuomenę. Pripažįstant, kad kultūra daro tiesioginį bei netiesioginį poveikį pilietiškumui, subjektyviai gyventojų gerovei, psichinei sveikatai, visuomenei ir aplinkai palankioms gyventojų elgsenoms, nusikalstamumo mažinimui, verslumui, žinių ir įgūdžių vystymui, tautinio ir vietos tapatumo stiprinimui, kūrybiškumui ir kritinio mąstymo gebėjimams, kultūros politika turi kurti lygiavertes, tvarias partnerystes su kitomis viešosios politikos sritimis: švietimu, socialine politika, aplinkos apsauga, inovacijų politika, mokslu ir kt.

Atsižvelgiant į kultūros sukuriamas vertes ir siekiant prioretizuoti kultūros politiką šalies socialinės ir ekonominės raidos procesuose, valstybės veiksmai kultūros srityje turėtų būti nukreipti šiomis kryptimis: subalansuota ir integrali kultūros politika; kūrybinga asmenybė ir tvirtos tapatybės visuomenė; vertę kurianti kultūra.

Poreikį vykdyti subalansuotą ir integralią kultūros politiką mažinant teritorinius netolygumus, siekiant geresnio bendradarbiavimo visais lygmenimis, užtikrinant ir subalansuojant kultūros srities žmogiškuosius išteklius lemia ši problematika bei tendencijos:

1. Šiuo metu Lietuvos Respublikos įstatymais, reglamentuojančiais kultūros sritį, apibrėžiama įstaigų sistema atskiruose kultūros sektoriuose. Numatyta, kad profesionaliojo scenos meno įstaigų sistemą sudaro nacionaliniai teatrai, valstybiniai teatrai ir valstybinės koncertinės įstaigos, savivaldybių teatrai ir koncertinės įstaigos kiti teatrai ir koncertinės įstaigos, pripažinti profesionaliojo scenos meno įstaigomis. Atitinkamai muziejų sistemą sudaro nacionaliniai, respublikiniai, savivaldybių, žinybiniai ir kiti muziejai, bibliotekų sistemą – Lietuvos nacionalinė biblioteka, apskričių ir savivaldybių viešosios bibliotekos, mokslo ir studijų institucijų, mokyklų, specialiosios ir kitos bibliotekos, valstybinę archyvų sistemą – Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba ir devyni valstybės archyvai, kultūros centrų sistemą – Lietuvos nacionalinis kultūros centras, savivaldybių kultūros centrai ir jų padaliniai ar kiti dariniai, atliekantys kultūros centrų funkcijas. Tokia kultūros įstaigų tinklo sistema per visą nepriklausomybės laikotarpį kito labai nežymiai, ir jos efektyvumas bei tinkamumas suteikiant gyventojams reikiamas kultūros paslaugas valstybės ir savivaldybių lygmeniu iš esmės pradėtas vertinti tik 2018 m. Kultūros ministerijos užsakymu atliktu tyrimu bei nagrinėtas Valstybės kontrolės atlikto audito metu. Pastebima, kad tokia įstaigų sistema, nors ir galinti pasiūlyti gana aukštos kokybės kultūrinės veiklas ir paslaugas, kultūros sklaidos prasme nebūtinai yra pati efektyviausia, t. y. nebūtinai teikiamos kultūros paslaugos įtraukia įvairius gyventojus ir yra tolygiai prieinamos. Akivaizdu, kad reikalinga aiškesnė takoskyra tarp nacionalinį statusą turinčių kultūros įstaigų funkcijų ir likusių kultūros įstaigų tinklo lygmenų, kiekvienu lygmeniu apibrėžiant lyderius, kompetencijų centrus, o atskirais atvejais regionuose paslaugas koncentruojant daugiafunkciniuose centruose.

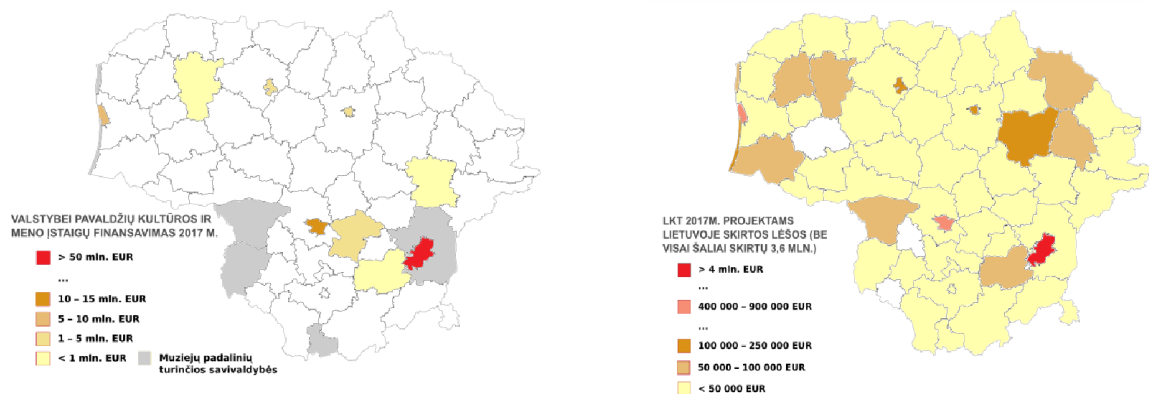
2. Lietuvos regionuose sukurtą kultūros įstaigų tinklą sudaro kultūros centrai, bibliotekos, muziejai, regioniniai valstybės archyvai, teatrai, koncertinės įstaigos, kino ir vizualaus meno sklaidos įstaigos, kultūros ir gamtos paveldo objektai. Pastebimos tendencijos, kad kultūros centrų, bibliotekų ir muziejų skaičius palaipsniui mažėja, nevalstybinių teatrų, valstybinių koncertinių įstaigų – auga. Regioninių valstybės archyvų ir jų filialų skaičius nesikeičia. Kino salių skaičius taip pat išlieka panašus. Kultūrinę veiklą taip pat vykdo 1 243 bendruomenių centrai, vizualaus meno sklaida vyksta 77 galerijose, parodų salėse, salonuose, studijose, meno centruose, iš kurių 28 veikia Vilniuje, sukurtas 117 daugiafunkcinių centrų tinklas.

Taip pat Lietuvoje susikūrė nevyriausybinių sektoriaus organizacijų, kurios teikia kultūros paslaugas, o kartu sudaro konkurenciją valstybės ir savivaldybių įstaigoms. Kultūriniams renginiams panaudojamos ir kitos erdvės – bažnyčios, dvarai, kiti paveldo objektai, sodybos, stotys, parkai, buvusios pramoninės erdvės ir kt. Tačiau, kaip rodo gyventojų kultūros prieinamumo tyrimai, tankus, bet netolygus kultūros paslaugų teikėjų tinklas menkai prisideda prie regionų atsigavimo ir jų raidos skatinimo, neužtikrina lygiavertės kultūros pasiūlos ir prieinamumo visiems Lietuvos regionų gyventojams: kultūros paslaugų prieinamumas Lietuvos gyventojams mažėjo, o daugumos kultūros paslaugų kokybė nekilo. Tačiau pastaraisiais metais situacija iš esmės kinta.

Tyrimuose konstatuota, kad kultūros sritis vis dar yra glaudžiai susijusi su valstybės arba savivaldybių dotacijomis, kitais valstybės biudžeto finansavimo šaltiniais. Nors Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas įtvirtina kultūrą kaip savarankišką savivaldybių funkciją,

jos įgyvendinimas Lietuvoje išlieka gana centralizuotas. Kultūros funkcijoms įgyvendinti 2017 m. centrinė valdžia Lietuvoje skyrė daugiau lėšų nei savivalda – 0,4 proc. bendrojo vidaus produkto (toliau - BVP), o savivalda – 0,3 proc. (iš viso 0,7 proc.) BVP. Pagal santykį pasidalijant kultūrai skiriamą finansavimą tarp centrinės ir vietinės valdžios Lietuva atsilieka nuo daugelio ES šalių ir net artimiausių kaimyninių šalių, pavyzdžiui, Latvijos (0,4 proc. ir 0,7 proc., iš viso 1,1 proc. nuo BVP) ir Lenkijos (0,2 proc. ir 0,5 proc., iš viso 0,7 proc. nuo BVP), Švedijos (0,2 proc. ir 0,3 proc., iš viso 0,5 proc. nuo BVP), Čekijos (0,2 proc. ir 0,4 proc., iš viso 0,6 proc. nuo BVP). Lietuvoje didžioji šių lėšų dalis skiriama kultūrinėms paslaugoms ir veikloms didžiuosiuose miestuose finansuoti.

Savivaldybėse, kuriose vietos valdžia į kultūros funkcijų įgyvendinimą įsitraukia vangiau, kultūros pasiūla menkiau atitinka auditorijų poreikius, nėra efektyviai organizuojamos kultūros paslaugų rinkodaros veiklos, gyventojams mažiau prieinamos profesionalaus meno paslaugos, aukštesnės kokybės kultūros edukacija ir kūrybinės veiklos, juos ribotai pasiekia užsienio kultūros reiškiniai. Nors nacionalinės ir valstybinės kultūros įstaigos yra įsitraukusios į valstybės finansuojamas kultūros judumo regionuose programas, tokių instrumentų nepakanka norint atliepti gyventojų poreikius visoje šalies teritorijoje. Tokia situacija skatina ieškoti efektyvesnių bendradarbiavimo būdų tarp centrinės valdžios ir savivaldos, sutelkiant tiek finansinius resursus, tiek žmogiškuosius išteklius.



Pav. 1.1.1. Kultūros ministerijai pavaldžių įstaigų ir Lietuvos kultūros tarybos projektų finansavimo žemėlapiai

Šaltinis: Lietuvos kultūros ministerija, 2022 m.

Pagal daugelį kultūros paslaugų vartojimo rodiklių Lietuva yra netoli 2013 m. matuoto ES vidurkio arba jį viršija. Kino teatrų lankymas bei operos, baletų ir šokio pasirodymų lankymas yra tos sritys, kuriose yra ryškesnis Lietuvos teigiamas atotrūkis nuo ES vidurkio. Tačiau 2013–2017 m. laikotarpiu daugumos kultūros paslaugų vartojimas arba išliko nepakitęs, arba šiek tiek mažėjo. Dalyje kultūros sektoriaus susiduriama su nemažais iššūkiais išlaikyti ir gausinti kultūros paslaugų vartotojus. Galima daryti išvadą, kad tai lemia ne tik tam tikrų paslaugų kainų kilimas, bet ir efektyvių sklaidos priemonių trūkumas, netolygus kultūros paslaugų pasiekiamumas.

Kultūra mažiausiai pasiekama kaimuose ir mažuose miesteliuose. 2017 m. kultūriškai ypač aktyvių žmonių, kurie per metus bent kartą naudojosi daugiau nei septynių rūšių kultūros paslaugomis, kaimiškose vietovėse buvo 14,6 proc. Tuo metu didmiesčiuose tokių kultūriškai ypač

aktyvių gyventojų buvo 30,6 proc. Šiuo metu vidutinio dydžio ir mažose vietovėse aktyviau nei didesniuose miestuose naudojamos bibliotekų ir kultūros centrų paslaugomis. Šį skirtumą lemia tai, kad bibliotekų ir kultūros centrų sistema kaip tankiausias kultūros ir informacijos įstaigų tinklas Lietuvoje yra arčiausiai šalies gyventojų ir tenkina įvairius jų poreikius.

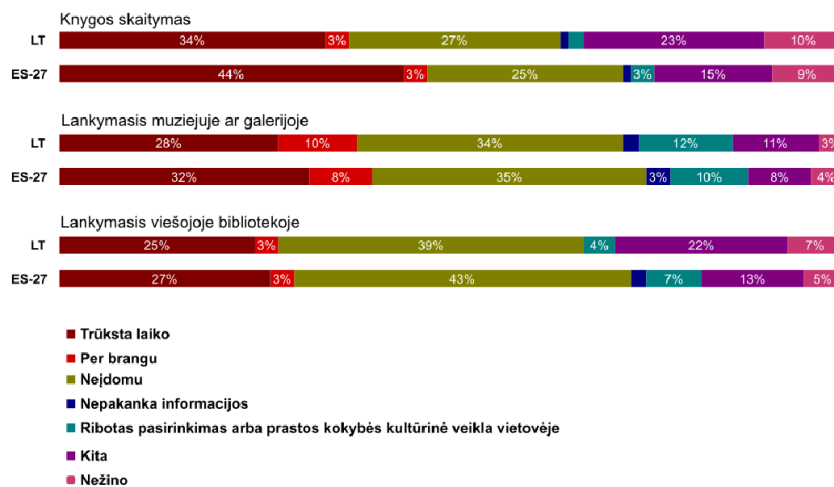
Kultūros kokybė ir sklaida didžia dalimi priklauso nuo sektoriaus žmogiškųjų išteklių, darbuotojų sudėties, kompetencijų bei sektoriaus darbo vietų kokybės. Lietuvos statistikos departamento duomenimis per pastarąjį dešimtmetį kultūros srities žmogiškųjų išteklių požymiai ženkliai nekito. Tačiau nebelikus kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos, kintant aukštųjų mokyklų programoms iškyla tam tikrų kvalifikuotų profesionalų trūkumas, ypač regionuose.

2020 m. kultūros sektoriuje dirbo 23 tūkst. darbuotojų (1,71 proc. visų Lietuvos dirbančiųjų). Kiek daugiau nei pusė darbuotojų (14,5 tūkst.) dirba viešojo sektoriaus įstaigose: Kultūros ministerijos valdymo srities kultūros įstaigose – 5,1 tūkst., savivaldybių įstaigose – 6,9 tūkst. Kita ženkli dalis kultūros sektoriaus darbuotojų dirba nevyriausybinėse organizacijose (toliau – NVO) ir privačiame sektoriuje. Nepaisant aukšto kultūros sektoriaus darbuotojų išsilavinimo, jų darbo užmokesčio vidurkis sudaro tik 77 proc. šalies vidutinio darbo užmokesčio. Tai ženkliai mažiau nei ES vidurkis (90 proc. vidutinio darbo užmokesčio). Kultūros sektoriaus darbo užmokestis yra vienas žemiausių šalyje. Tai daro didelę įtaką sektoriaus darbo vietų patrauklumui, neigiamai veikia kultūros paslaugų kokybę, skatina kūrybinių išteklių nutekėjimą iš šalies. Valstybės kultūros politiką orientuojant kūrybingos asmenybės ir tvirtos tapatybės visuomenės formavimo kryptimi, siekiama, kad būtų sudarytos tinkamos sąlygos talentams ir profesionalams skirtingose meno srityse, kultūrinių kompetencijų ugdymui visą gyvenimą, skatinamas visuomenės pilietiškumas, istorinis ir nacionalinis sąmoningumas, informacinis raštingumas, kultūros prieinamumas įvairioms visuomenės grupėms.

Vertinant kultūros paslaugų prieinamumą Lietuvoje pokytį, kultūros prieinamumas iki 2019 m. gyventojams sumažėjo. Bent vieną kultūros paslaugų pasiūlos ir prieinamumo problemą nurodo daugiau nei pusė Lietuvos gyventojų. Dažniausiai įvardijamos tokio pobūdžio problemos – per didelė kaina (36 proc.) ir prastas paslaugų pasiekiamumas (16 proc. sudėtinga nuvykti, 5 proc. netinkamas kultūros įstaigų darbo laikas). Tuo tarpu dalyvavimas kultūrinėse veiklose ir kultūrinių paslaugų vartojimas tolydžiai mažėja vyresnio amžiaus gyventojų grupėse. Kultūrinis dalyvavimas ženkliai sumažėja jau 25–39 m. amžiaus grupėje (baigus studijas). Mažiausiai dalyvaujanti grupė yra vyresnio amžiaus, t. y. 55 m. ir vyresni gyventojai. Šioje grupėje ryškiausios kliūtys dalyvauti kultūriniame gyvenime – finansinių resursų trūkumas bei sveikatos problemos. Moterys į kūrybines veiklas įsitraukia ir kultūrinės paslaugas vartoja dažniau nei vyrai, maždaug ketvirtadalis moterų yra aktyvios kultūros dalyvės. Tarp moterų taip pat daugiau yra nedalyvaujančių, bet norinčių užsiimti kultūra ir kūryba. Taip pat didelė dalis – apie 40 proc. – moterų nurodo, kad jų įsitraukimą riboja laiko ir finansinių resursų stoka.

Muziejai, bibliotekos, archyvai (toliau – atminties institucijos) aktyviai ir įtaigiai, tradicinėmis ir šiuolaikinėmis komunikacijos priemonėmis prisideda ugdant gyventojų vertybines nuostatas ir kritinį mąstymą, taip pat užtikrinant turiningą visuomenės laisvalaikį. Esminiai atminties institucijų sėkmės faktoriai prisidedant prie visuomenės tapatumo, žinių, kūrybiškumo stiprinimo yra kokybiškas turinys ir jo komunikavimas. Lietuvoje akivaizdūs teigiami muziejų veiklos pokyčiai (2016–2018 m. muziejų lankytojų skaičius išaugo 26 proc.). Tačiau tenka konstatuoti, kad dalies muziejų ekspozicijos vis dar yra statiškos, savo turiniu nereflektuoja visuomenės pokyčių ar aktualijų, neskatina aktyvaus pažinimo, todėl neatitinka šiuolaikiniam muziejui keliamų kokybės reikalavimų. Be to, ši kultūros sektoriaus dalis susiduria su specifiniu

iššūkiu auditorijai plėsti – gyventojų dalimi, teigiančia, kad pagrindinė muziejų nelankymo priežastis yra tiesiog intereso stoka (angl. lack of interest).



Pav. 1.1.2. Kultūrinio dalyvavimo ir lankymo kliūtys

Šaltinis: ES mastu atlikti harmonizuoti tyrimai – Eurobarometro specialus leidinys 399: Kultūros prieinamumas ir dalyvavimas, 2022 m.

Apibendrinant galima teigti, kad siekiant įtvirtinti kultūros įtaką visuomenės stiprinimui ir jos gerovės augimui, turi būti nuolat plėtojama ir kultūrinių paslaugų kokybė. Kultūros ir meno įstaigos bei nepriklausomi kultūros ir meno kūrėjai ar kultūros lauko darbuotojai turi nuolatos tobulinti kompetencijas, permąstyti aktualius visuomenės procesus, juos atspindėti savo veikloje eksperimentuodami ir atsiverdami naujoms patirtims. Taip pat svarbu rasti pusiausvyrą tarp tradicijų išsaugojimo ir novatoriškų pažinimo būdų atliepiant šiuolaikinėje visuomenėje veikiančio individo poreikius.

Šiuolaikinio žmogaus gerovė priklauso nuo jo gebėjimo suvokti tiek savo praeitį, tiek dabarties procesus bei prisitaikyti prie gyvenimo pokyčių. Kultūra esmingai formuoja žmogaus gyvenimo prasmę suvokimą per istorijos ir dabarties interpretacijas, prasmę bei simbolių kūrimą, aiškinimą ir saugojimą. Valstybė turi aiškiai apibrėžti savo vaidmenį ir atsakomybes užtikrinant svarbiausio tautos palikimo išsaugojimą ateities kartoms. Tai ne tik materialus bei nematerialus kultūros paveldas, bet ir šiuolaikiniai iškilų meno kūrėjų kūriniai, tradicijos, objektai, turintys ypatingą meninę vertę. Visa, kas ugdo ir plečia žmogaus gyvenimo prasmę suvokimą, užtikrina ir pačios visuomenės kūrybingumą bei tvarią raidą. Rūpinimasis tokiomis kultūros vertybėmis kuria daugybinę socialinę ir ekonominę naudą, todėl turi būti valstybės prioritetas.

Dalyvavimas kultūroje turi esminę įtaką asmenybės, o per ją – ir visos visuomenės pažangai. Asmenys, kuriems nuo mažens pažįstamas menas, sudaromos kultūrinės saviraiškos galimybės, kuria didesnę socialinę ir ekonominę vertę visuomenei: tampa kūrybiškesni, intelektualiesni, aktyvesni ir atsakingesni priimdami svarbius savo gyvenimo sprendimus, atitinkamai gauna didesnes pajamas, rečiau priskiriami įvairioms socialinės ar sveikatos rizikos grupėms (rečiau serga depresija, mažiau linkę į savižudybes, nusikaltimus, atsapesni socialiniam pasyvumui ir skurdo mentalitetui).

Lietuvoje kultūros sektoriuje veikia 10 tūkst. įmonių ir organizacijų, t. y. 5,5 proc. visų Lietuvos įmonių (Latvijoje 4 proc., Estijoje 4,6 proc.), kurių metinė apyvarta sudaro vos 1 proc.

visos Lietuvos ekonomikos (Latvijoje 1,1 proc., Estijoje 1,2 proc.), tačiau sukuria 1,8 proc. visos ekonomikos pridėtinės vertės (Latvijoje 1,8 proc., Estijoje 2,1 proc.), t. y. kultūros sektorius sudaro reikšmingą Lietuvos ekonomikos dalį, o sektoriaus kuriama pridėtinė vertė yra dvigubai didesnė nei vidutinė visų Lietuvos ūkių kuriama pridėtinė vertė.

Kultūros prekių ir paslaugų eksporto dalis visame šalies eksporte 2010–2016 m. svyravo tarp 0,3 proc. ir 0,6 proc. ir 2016 metais sudarė 130,6 mln. eurų. Didžiąją dalį kultūros prekių ir paslaugų eksporto sudaro spaudinių – knygų ir periodikos eksportas. Lietuvoje dailės kūrinių eksportas siekė 4,37 mln. eurų, arba 2,8 proc. kultūros prekių ir paslaugų eksporto, ir ženkliai atsiliko nuo ES vidurkio, kuris vidutiniškai siekia 42,8 proc. 2014 m. duomenimis, tiek kultūros prekių eksporto, tiek importo srityje Lietuva atsiliko nuo ES vidurkio, o pagal importo lygį buvo priešpaskutinė ES. Tiesa, kultūros prekių eksporto ir importo augimas 2008–2014 m. buvo vienas sparčiausių ES ir ženkliai viršijo ES vidurkį.

Nematerialaus kultūros paveldo vertybės Kuršių nerijoje. Ilgainiui nusistovėjusi veikla, vaizdai, išraiškos formos, žinios, įgūdžiai, taip pat su jais susijusios priemonės, objektai, žmogaus veiklos produktai ir kultūros erdvės – visa tai bendruomenės, grupės, šeimos ir pavieniai žmonės pripažįsta savo kultūros paveldo dalimi. Nematerialaus arba gyvojo kultūrinio paveldo išraiškos reiškiasi žodinės kūrybos tradicijos, scenos meno, papročių, apeigų ir šventinių renginių, su gamta ir visata susijusios veiklos, tradicinių amatų srityse. Iš kartos į kartą perduodamos nematerialaus kultūros paveldo vertybės neatsiejamos nuo reakcijos į aplinką, sąveikos su gamta ir istorija. Perimamumas suteikia ypatingą tapatybės ir tęstinumo jausmą, pagarbą žmogaus kūrybingumui ir kultūrinei raiškai. Kuršių nerija visuomet pasižymėjo išskirtinumu, kurį lėmė neįprastos gyvenimo sąlygos, nuolatinė žmogaus ir gamtos sąveika, pasaulėžiūra. Šio krašto kultūra, išlikusios tradicijos, ūkinė, su gamta susijusi veikla, atskleidžia ypatingus dvasinius ir materialiuosius klodus. Mažėjančios tradicijų perėmėjų ir puoselėtojų gretos skatina itin akylai saugoti nematerialios kultūros lobius.

Kuršių nerijos kultūrinis materialus paveldas turtingas tiek savita architektūra, tiek savito gyvenimo būdo nulemtomis tradicijomis, tikėjimais, užsiėmimais. Gyvenimas smėlynuose diktavo visai kitokias taisykles negu žemyne. Medinės burvaltės, vėtrungės, antkapinės lentos, žvejų namai – tai išskirtiniai Kuršių nerijos ir Kuršių marių atributai. Jie yra vieninteliai tokie pasaulyje. 1945 m. įvykiai sunaikino šimtmečius kurtą kultūrą, kurioje vietos rado kuršininkai, lietuvininkai ir vokiečiai.

Šio investicijų projekto tikslinė teritorija – Neringos savivaldybė.

Neringa – mažiausia pagal gyventojų skaičių Lietuvos savivaldybė. Neringa įsikūrusi Kuršių nerijoje, siaurame pusiasalyje, skiriančiame Kuršių marias nuo Baltijos jūros. Šiaurinė Kuršių nerijos dalis priklauso Lietuvos Respublikai, o kita dalis yra Rusijos Federacijos teritorija.

Neringa yra ilgiausia (50 km ilgio) ir labiausiai į vakarus nutolusi savivaldybė Lietuvos Respublikoje. Kitas Neringos unikalumas – visa savivaldybės teritorija yra Kuršių nerijos nacionaliniame parke.

Per Neringos savivaldybės teritoriją eina krašto kelias Smiltynė–Nida Nr. 167, už kurio priežiūrą atsakinga Valstybės įmonė Klaipėdos regiono keliai. Šio krašto kelio ilgis yra 50,6 km.

Neringos savivaldybė – administracinis teritorinis vienetas, kurio administracinis centras – Nidos gyvenvietė. Neringos savivaldybė administraciniu požiūriu suskirstyta į 8 seniūnaitijas: Taikos, Pamario, Kopų, Purvynės, Ievos kalno, Gintaro įlankos, Preilos, Pervalkos.

Gamtiniai išteklių – vienas iš miesto konkurencingumo vertinimo kriterijų, kurių nuolatinis vystymas ir tikslinis pritaikymas lemia turizmo sektoriaus plėtrą.

Pagal Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą, Pajūrio arealas užima svarbią vietą šalies ekonomikos, rekreacijos ir turizmo plėtroje, pasižymi unikaliu ir pažeidžiamu kraštovaizdžiu, gamtiniais ir kultūriniais ištekliais. Neringa išskiriama kaip turinti vieną didžiausių rekreacijos plėtojimo potencialų.

Neringos savivaldybės rekreacinių išteklių potencialą formuoja gamtinės ar santykinai gamtinės sukultūrintos teritorijos, kartu su gamtos ir kultūros paveldo objektais. Neringos savivaldybėje esantys rekreaciniai ištekliai sudaro palankias sąlygas kurti patrauklius turistinius produktus ir taip dar labiau didinti kurorto konkurencingumą.

Apibendrinant galima teigti, jog Neringos savivaldybėje tenkinami gana įvairiapusiški turistų poreikiai, pakankamai gausi paslaugų ir pramogų pasiūla sudaro galimybes mieste svečiuotis bent kelias dienas.

Neringos savivaldybėje veikianti kultūrinė infrastruktūra suprantama kaip institucijos, pastatai ir žmonės su savo patirtimi ir gebėjimais, kurie sudaro galimybes kūrėjams vykdyti meno ir kultūros veiklas tam tikroje teritorijoje – realizuoti savo idėjas bei teikti kultūros veiklą pasiūlą. Išskiriamos šios pagrindinės kultūros infrastruktūros sritys: kultūros centras, biblioteka, muziejai, teatras ir kino teatras.

Nidos kultūros ir turizmo informacijos centras „Agila“. Centras vykdo kultūrinę-meninę veiklą. Tai yra aukščiausios kategorijos kultūros centras, Lietuvos kultūros centrų asociacijos narys, kuriantis visuomenės poreikiams tarnaujančią viešą pozityvią erdvę, skatinančią visuomenės kūrybiškumą, stiprinančią bendruomenes, didinančią socialinių grupių sąsajas. Centras tenkina visuomenės poreikius bendrosios kultūros ugdymu, istorijos, etninės kultūros, gamtos unikalumo aktualizavimu, mėgėjų menų, klasikinių bei šiuolaikinių menų populiarinimu. Aktyviai vykdo profesionaliojo meno sklaidą (organizuoja renginius, parodas, koncertus, spektaklius ir kt.). Taip pat organizuoja neformalaus meninio ugdymo programas įvairaus amžiaus žmonėms. Organizuoja edukacinius renginius, susijusius su tradicijų puoselėjimu, istorijos sklaida, visuomenės kūrybiškumo skatinimu, meninių gebėjimų ugdymu. Rengia pramoginės muzikos, meno mėgėjų kolektyvų koncertus, spektaklius ir kt. Centras taip pat vyko turizmo informacijos funkciją bei turi viziją artimiausiais metais pradėti plėtoti scenos menų rezidencijas.

Neringos savivaldybė aktyviai integruojasi į tarptautinių kultūros tinklų ir kelių programas, Ateityje svarstyta galimybė įsitraukti į tarptautinius kelius, tokius kaip Žydų kultūros paveldo, Karalių, Šv. Jokūbo keliai.

Neringos savivaldybėje veikia Nidos meno kolonija, Vilniaus dailės akademijos padalinys, kurio tikslas yra didinti dailės ir dizaino edukacijos kokybę ir diegti inovacijas meninio švietimo srityje skatinant tarptautinį bendradarbiavimą. Meno kolonija savo veiklą vykdo per tarptautinius seminarus, vasaros mokyklas, parodas, konferencijas, video peržiūras ir meninių rezidencijų programą. Meninių rezidencijų programa yra siekiama sukurti palankias sąlygas originaliems šiuolaikinio meno projektams įgyvendinti. Meno kolonijoje yra įkurtos rezidencijos menininkams, bendrabutis, daugiafunkcinė erdvė, skirtos menininkams ir edukaciniams renginiams, terasa ant stogo bei skaitmeninė vaizdo laboratorija. Nidos meno kolonija bendradarbiauja su įvairiomis kultūros institucijomis, taip pat Lietuvos ir užsienio savivaldybėmis, vykdam tarptautines rezidencijų programas – menininkams ir tyrėjams sukuriama galimybė gauti stipendijas atvykti į Nidą arba išvykti į partnerių institucijas užsienyje.

Neringos savivaldybėje veikia Thomo Manno ir Liudviko Rėzos kultūros centrai. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Neringos kultūros centruose vyksta apie 600 renginių, kuriuose dalyvauja apie 60 tūkst. dalyvių ir lankytojų.

Neringos kultūros centruose surengtų renginių, tenkančių 1 000-iui gyventojų, skaičius siekia apie 176 ir šis rodiklis tam tikrais metais net aštuonis kartus didesnis nei šalies rodiklis. Pastaraisiais metais, Neringos savivaldybės kultūros centruose renginių skaičius, tenkantis 1 000-iui gyventojų, išaugo 17,6 proc.

2021 m. Neringos kultūros centro renginių dalyvių ir lankytojų, tenkančių 1 000-iui gyventojų, skaičius siekė apie 17 000 ir šiuo rodikliu gerokai lenkė šalies (4 502). Tačiau Neringos kultūros centro renginių dalyvių ir lankytojų, tenkančių 1 000-iui gyventojų, skaičius mažėja (15 proc.), kai šalyje augimas vidutiniškai siekia apie 45 proc.

Neringos kultūros centras suorganizuoja apie 90 profesionaliojo meno sklaidos renginių per metus (apie 30 parodų, 50 koncertų, 10 spektaklių). Profesionaliojo meno renginiuose apsilanko daugiau nei 17 tūkst. lankytojų. Lyginant pastaruosius penkerius metus, profesionaliojo meno sklaidos renginių ir lankytojų skaičius Neringos kultūros centre padidėjo.

Neringos kultūros centre yra 8 mėgėjų meno kolektyvai. 1 000-iui Neringos savivaldybės gyventojų teko vidutiniškai 2 mėgėjų meno kolektyvai ir lenkė šalies rodiklį - 1. Didesni nei šalies mėgėjų meno kolektyvų ir dalyvių juose santykiniai rodikliai Neringos kultūros centre rodo patrauklias mėgėjų meno kolektyvų veiklas ir infrastruktūrą.

Neringos kultūros centro mėgėjų meno kolektyvuose yra apie 130 dalyvių ir 1 000-iui gyventojų tenka 35 asmenys, dalyvaujantys mėgėjų meno kolektyvuose.

Biblioteka. Neringos savivaldybėje veikia Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešoji biblioteka su dviem filialais ir turi apie 1 400 vartotojus (gyventojų sutelkimas siekė apie 18 proc.).

Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno viešojoje bibliotekoje lankosi apie 25 tūkst. fizinių lankytojų arba 1 000-iui gyventojų tenka apie 6 800 apsilankymų per metus. Tuo pat metu šalyje vidutiniškai tenka 3 500 apsilankymų bibliotekose.

Bibliotekos šalyje įgauna vis platesnį vaidmenį visuomenėje. Bibliotekose organizuojami kultūros-educaciniai renginiai, susitikimai su žymiais žmonėmis, rengiamos parodos. Neringos savivaldybės Viktoro Miliūno bibliotekoje surengiama apie 40 renginių.

Muziejus. Neringos savivaldybėje veikia Neringos savivaldybei priklausantys Neringos muziejai. Neringos muziejai administruoja šiuos padalinius: Nidos Žvejo etnografinę sodybą, Rašytojo Thomo Manno memorialinį muziejų, Kuršių Nerijos istorijos muziejų. Muziejai prižiūri objektus, iš kurių žymiausi Raganų kalno ekspozicija, Vėtrungių galerija, Nidos švyturys ir kt.

Neringos muziejuose apsilanko apie 70 tūkst. lankytojų ir, palyginti su ankstesniais metais, lankytojų skaičius auga apie 1 proc. per metus.

Neringos muziejai surengia apie 40 renginių ir apie 45 edukacinius užsiėmimus, kuriuose dalyvauja bent 1 000 kultūros vartotojų.

Neringos savivaldybėje taip pat veikia Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus „Pamario galerija“ ir kiti viešajam sektoriui nepriklausantys muziejai ir galerijos:

- Svečių namų „Aika“ galerija;
- Mizgirių gintaro muziejus;
- Eduardo Jonušo namai (VŠĮ).

Remiantis aukščiau pateikta informacija darytina išvada, jog Neringos savivaldybė turi labai didelį kultūrinį ir turistinį potencialą, tačiau esama infrastruktūra bei jos įveiklinimas nėra pakankami.

Žemiau esančiose lentelėse pateikta kita socialinė ekonominė statistinė informacija apie Neringos savivaldybę.

Lentelė 1.1.1. Apgyvandinimo įstaigų skaičius

Rodikliai		Neringos sav.	
		Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės; poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas; poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės	
Apgyvandinimo įstaigų skaičius vnt.	2021	247	
	2020	216	
	2019	224	
	2018	276	
	2017	239	

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022 m.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2021 m. Neringos sav. buvo 247 deklaruotos apgyvendinimo įstaigos. Palyginus su ankstesniais metais, apgyvendinimo įstaigų skaičius savivaldybėje yra pakankamai stabiliai augantis.

Tuo tarpu numerių skaičius savivaldybėje per pastaruosius penkerius metus turėjo spartesnes didėjimo tendencijas ir nuo 1 293 numerių 2017 m. padidėjo iki 1 727 numerių 2021 m.

Lentelė 1.1.2. Numerių skaičius apgyvendinimo įstaigose

Teritorinis vienetas	Numerių skaičius apgyvendinimo įstaigose vnt.					
	Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės; poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas; poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės					
	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Lietuvos Respublika	48604	41733	40941	35188	31764	30618
Klaipėdos apskritis	12996	12150	11271	9786	8810	8695
Neringos sav.	1727	1602	1518	1354	1223	1293

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022 m.

Vertinant apgyvendinimo įstaigų numerių ir vietų užimtumą matyti, jog šis rodiklis yra pakankamai stabilus nagrinėjamu laikotarpiu ir svyruoja tik kelių procentų ribose. Nedidelis užimtumo sumažėjimas fiksuojamas dėl 2020-2021 m. įvestų karantino apribojimų bei bendros epidemiologinės situacijos Lietuvoje.

Lentelė 1.1.3. Viešbučių ir motelių numerių ir vietų užimtumas

Rodikliai	Viešbučių ir motelių numerių ir vietų užimtumas proc.														
	Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės					Viešbučiai ir svečių namai					Moteliai				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021

Numeriai	Lietuvos Respublika	53.7	55.2	55.9	29.1	34.2	54.3	55.7	56.4	29.3	34.4	30.1	35.2	33.7	19.2	25.4
	Klaipėdos apskritis	46.7	49.5	49	32.6	37.3	47	49.8	49.4	32.8	37.7	19.4	26	26.4	26	30.1
	Neringos sav.	28.8	36.4	34.4	28.1	32.1	28.8	36.4	34.4	28.1	32.1					
Vietos	Lietuvos Respublika	40.8	42.7	44	23.3	26.8	41.4	43.3	44.4	23.5	26.9	19.6	22.2	27.5	16	21.2
	Klaipėdos apskritis	36.6	39.7	38.7	26.4	28.9	36.8	40.1	39.1	26.7	29.1	15	14.9	18.2	14.8	24.5
	Neringos sav.	22.4	25.1	22.6	20.8	22.3	22.4	25.1	22.6	20.8	22.3					

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022 m.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Neringos savivaldybėje vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose didėja: jei 2017 m. vietų skaičius siekė 3 177, tai 2021 m. šis rodiklis padidėjo iki 4 786, t. y. augimas sudarė 50 proc.

Lentelė 1.1.4. Vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose

Teritorinis vienetas	Vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose vnt.				
	Viešbučiai ir panašios laikinos buveinės; poilsiautojų ir kitas trumpalaikis apgyvendinimas; poilsinės transporto priemonės, priekabų aikštelės ir stovyklavietės				
	2021	2020	2019	2018	2017
Lietuvos Respublika	129924	107750	108488	89813	80766
Klaipėdos apskritis	37611	32648	31769	25564	22940
Neringos sav.	4786	4353	5578	3495	3177

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022 m.

Dėl savo unikalumo Lietuvos mastu, Neringos savivaldybėje gyventojų skaičius yra nedidelis. Priešingai nei daugelyje Lietuvos vietovių, Neringoje gyventojų skaičius rodo teigiamas didėjimo tendencijas. Jei 2019 m. nuolatinių gyventojų skaičius sudarė 3 455, tai 2022 m. pradžioje – jau 3 903.

Lentelė 1.1.5. Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje

Teritorinis vienetas	2019			2020			2021			2022		
	Miestas ir kaimas	Miestas	Kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas	Kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas	Kaimas	Miestas ir kaimas	Miestas	Kaimas
Lietuvos Respublika	2794184	1875370	918814	2794090	1882506	911584	2810761	1916751	894010	2805998	1913385	892613
Klaipėdos apskritis	317722	221289	96433	319958	222396	97562	322283	228654	93629	324263	228956	95307
Neringos sav.	3455	3455		3530	3530		3609	3609		3903	3903	

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022 m.

Lietuvos statistikos departamento duomenys rodo, jog užimtumo lygis Neringos savivaldybėje per pastaruosius penkerius metus turėjo svyravimo tendencijas, tačiau 2021 m. užimtumo lygis pakankamai ryškiai sumažėjo.

Analogiška situacija ir vertinant registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykį, kuris rodo, jog pastaraisiais metais savivaldybėje fiksuojamas vis didesnis bedarbių skaičius.

Lentelė 1.1.6. Užimtumo lygis

Rodikliai			Užimtumo lygis proc.				
			2017	2018	2019	2020	2021
15–64	Lietuvos Respublika	Vyrai ir moterys	70.4	72.4	73	71.6	72.5
		Vyrai	70.6	73.3	73.5	72.2	73.1
		Moterys	70.2	71.6	72.5	71	72
	Klaipėdos apskritis	Vyrai ir moterys	71	71.9	72.8	72.2	73.3
		Vyrai	71.7	72.9	74.8	75.5	75.2
		Moterys	70.3	71	71.2	69.2	71.6
	Neringos sav.	Vyrai ir moterys	75.1	62.2	89.5	84.6	57.7
		Vyrai	80.8				
		Moterys					

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022 m.

Lentelė 1.1.7. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis

Rodikliai		Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis proc.				
		2017	2018	2019	2020	2021
Lietuvos Respublika	Vyrai ir moterys	7.9	8.5	8.4	12.6	13
	Vyrai	8.2	8.7	8.5	12.5	12.7
	Moterys	7.5	8.3	8.3	12.6	13.3
Klaipėdos apskritis	Vyrai ir moterys	6.6	7	6.5	10.6	11.5
	Vyrai	6.8	6.8	6.2	9.8	10.4
	Moterys	6.5	7.2	6.9	11.4	12.6
Neringos sav.	Vyrai ir moterys	4.6	4.6	4.1	5	6.5
	Vyrai	4.8	4.3	3.6	4.5	5.7
	Moterys	4.4	4.9	4.7	5.7	7.5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022 m.

Neringos savivaldybėje 2020 m. tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui siekė 2 686 Eur. Palyginus su Klaipėdos regiono bei Lietuvos vidurkiu, Neringos savivaldybėje TUI yra mažiausios.

Visiškai priešinga situacija vertinant vidaus investicijas, tenkančias vienam gyventojui, Neringos savivaldybėje. Šios investicijos yra didesnės nei vidutinės Klaipėdos regione bei Lietuvoje.

Lentelė 1.1.8. Tiesioginės užsienio investicijos

Metai	Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, laikotarpio pabaigoje EUR
-------	----------------------------------------------------------------------------------------------

	Lietuvos Respublika	Klaipėdos apskritis	Neringos sav.
2020	8563	5134	2686
2019	7405	5452	2623
2018	6070	3928	2243
2017	5825	3875	2987
2016	5387	3729	2841

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022 m.

Lentelė 1.1.9. Materialinės investicijos

Rodikliai		Lietuvos Respublika	Klaipėdos apskritis	Neringos sav.
Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui EUR	2020	3239	3406	6556
	2019	3414	4952	3343
	2018	2883	2947	1758
	2017	2587	2972	3339
	2016	2404	2880	5058

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas, 2022 m.

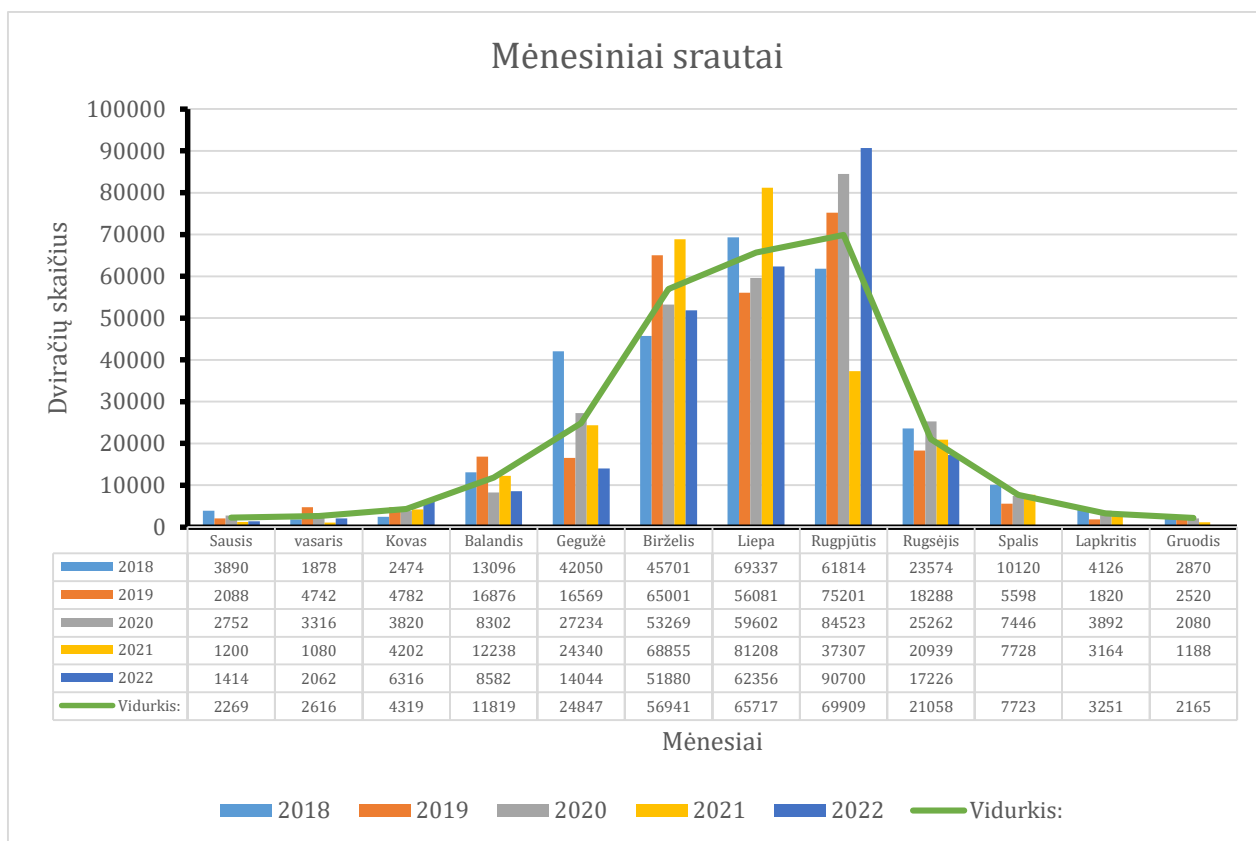
Neringos savivaldybės administracijos duomenimis, Savivaldybėje fiksuojamas ne mažesnis nei 130 000 mokamų pravažiamų skaičius. Tai reiškia, jog per metus į Neringos savivaldybę atvyksta ne mažiau kaip 130 000 transporto priemonių, iš kurių manytina (nėra tikslios statistikos) apie 60 proc. – lengvieji automobiliai (ne darbo reikalais atvykstantys). Vadinasi, per metus į Neringos savivaldybę gali atvykti ne mažiau kaip 200 000 lankytojų (2-3 asmenys automobilyje).

Lentelė 1.1.10. Mokamų pravažiamų skaičius

Laikotarpis, metai:	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Mokamų pravažiamų skaičius, vnt.:	143 559	162 985	207 459	157 570	133 925

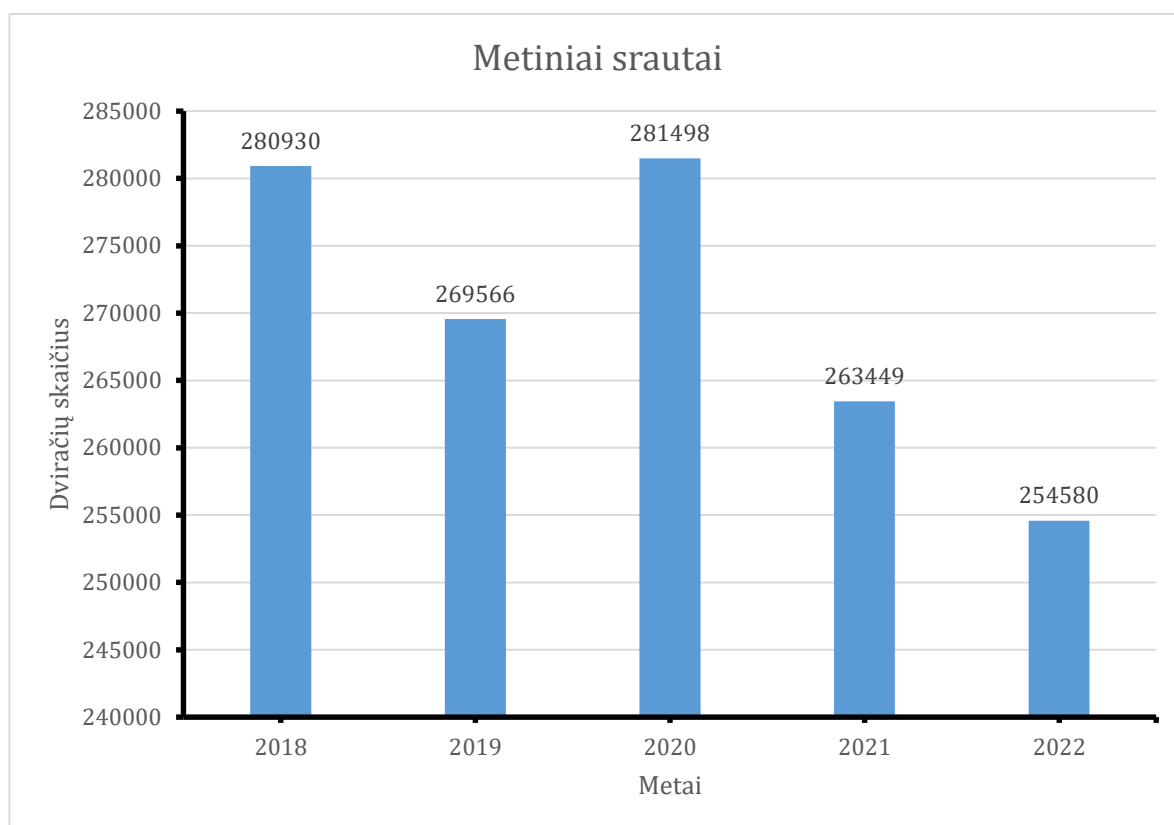
Šaltinis: Neringos savivaldybės administracija, 2022 m.

AB „Smiltynės perkėla“ duomenimis, į abi puses kiekvienais metais perkeliama ne mažiau kaip 250 000 dviračių, 8 000 motociklų, 600 000 transporto priemonių ir nemažiau kaip 2 mln. keleivių. Žemiau esančiuose grafikuose pateikta detalesnė AB „Smiltynės perkėla“ srautų statistika.



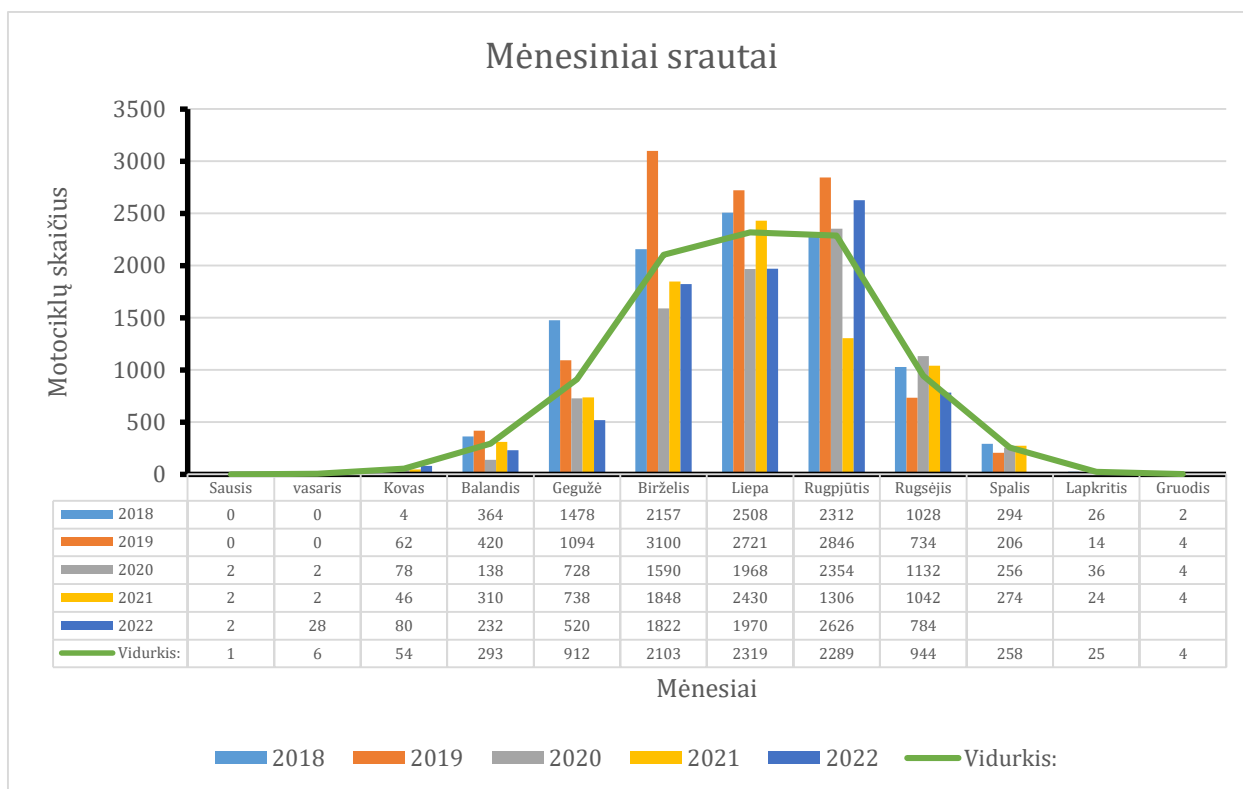
Pav. 1.1.3. Perkeltų dviračių suvestinė į abi puses

Šaltinis: AB „Smiltynės perkėla“, 2022 m.



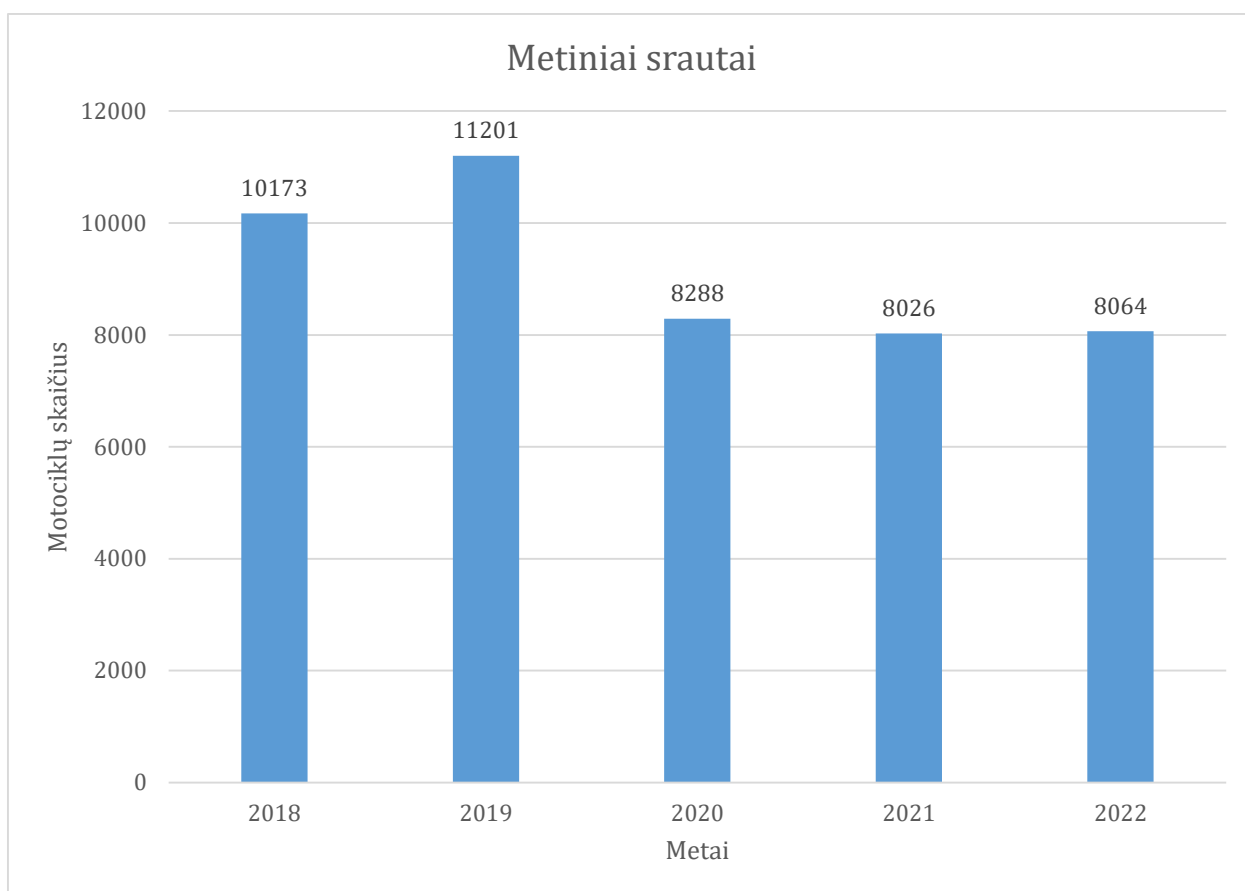
Pav. 1.1.4. Perkeltų dviračių suvestinė į abi puses

Šaltinis: AB „Smiltynės perkėla“, 2022 m.



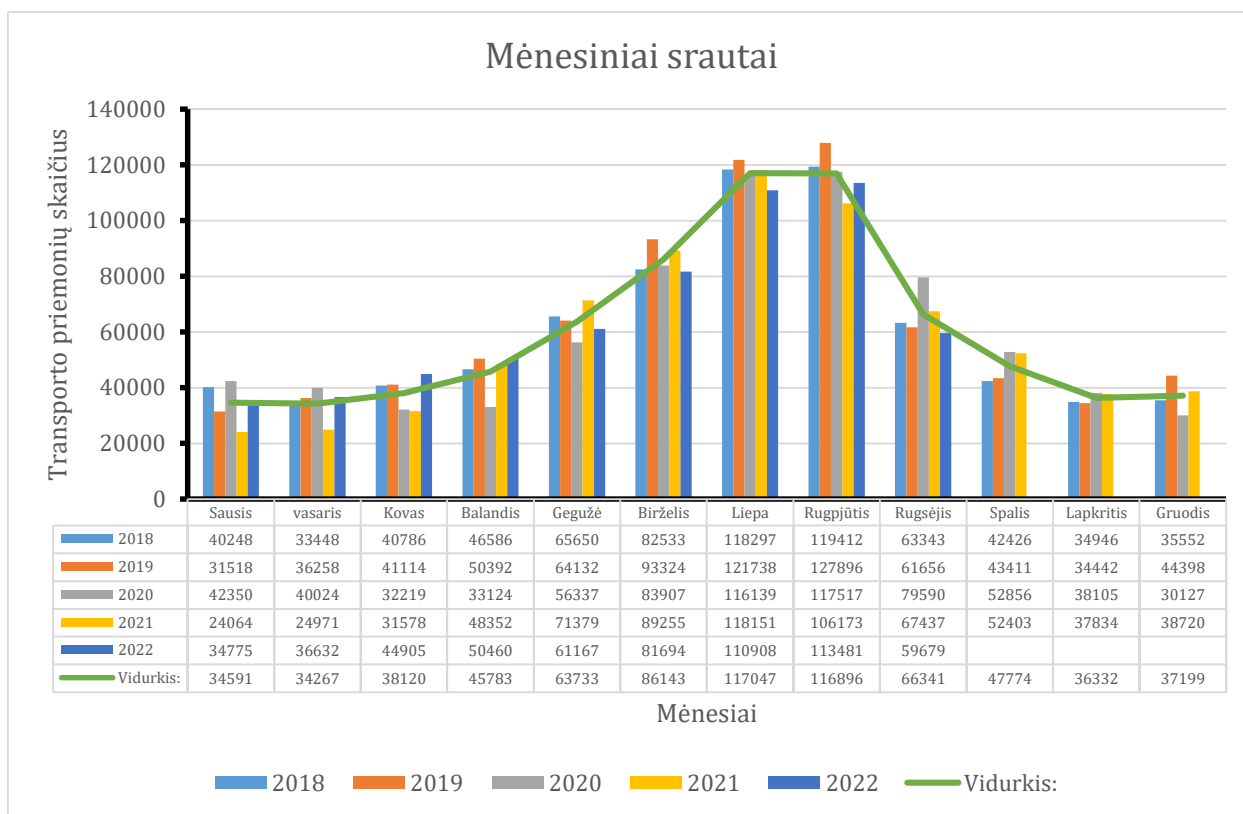
Pav. 1.1.5. Perkeltų motociklų suvestinė į abi puses

Šaltinis: AB „Smiltynės perkėla“, 2022 m.



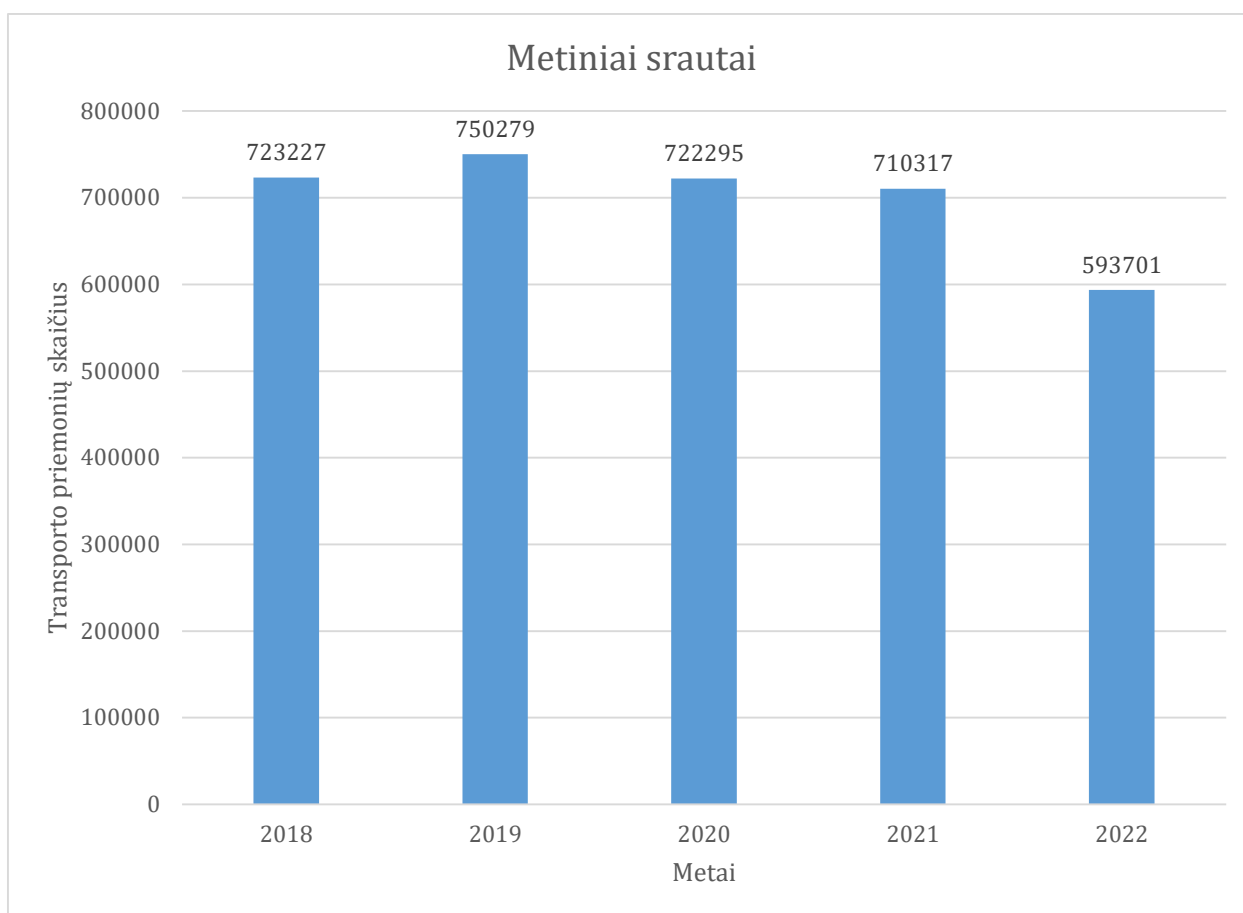
Pav. 1.1.6. Perkeltų motociklų suvestinė į abi puses

Šaltinis: AB „Smiltynės perkėla“, 2022 m.



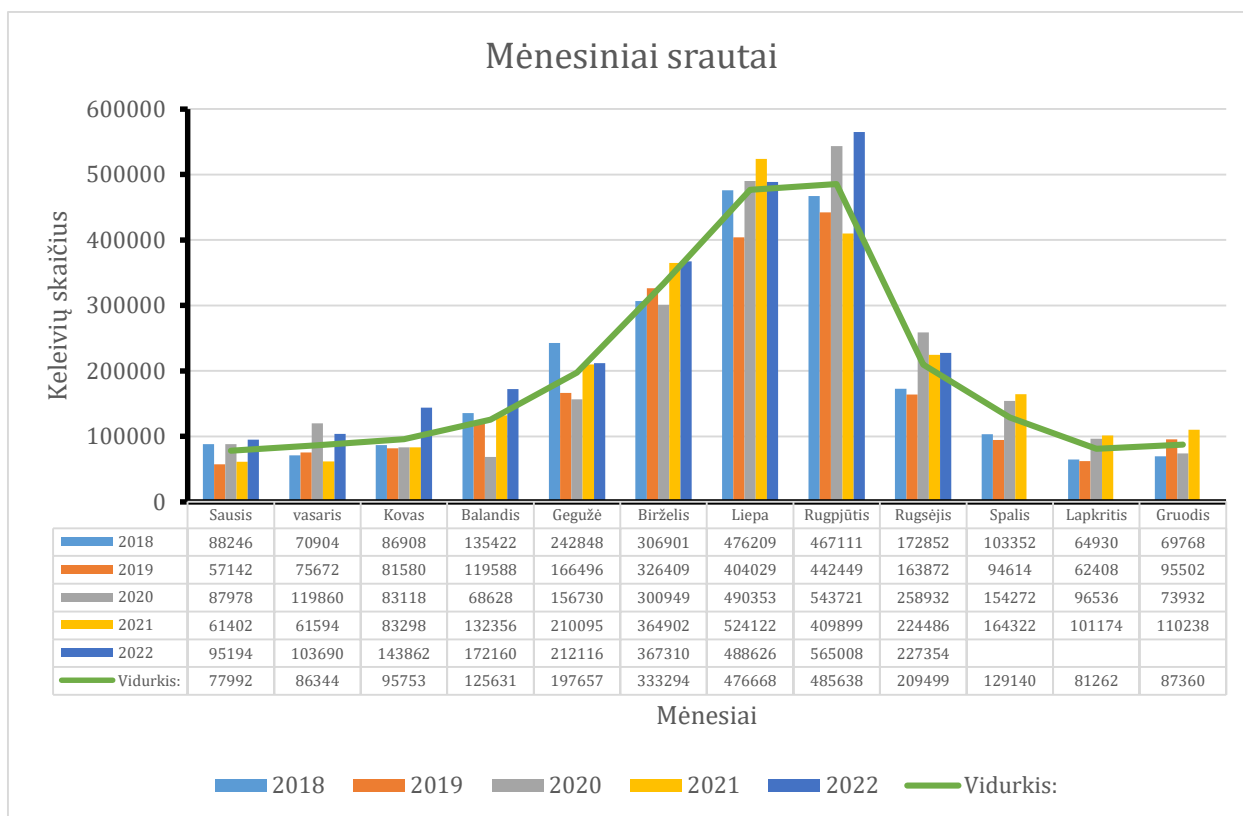
Pav. 1.1.5. Perkeltų transporto priemonių suvestinė į abi puses

Šaltinis: AB „Smiltynės perkėla“, 2022 m.



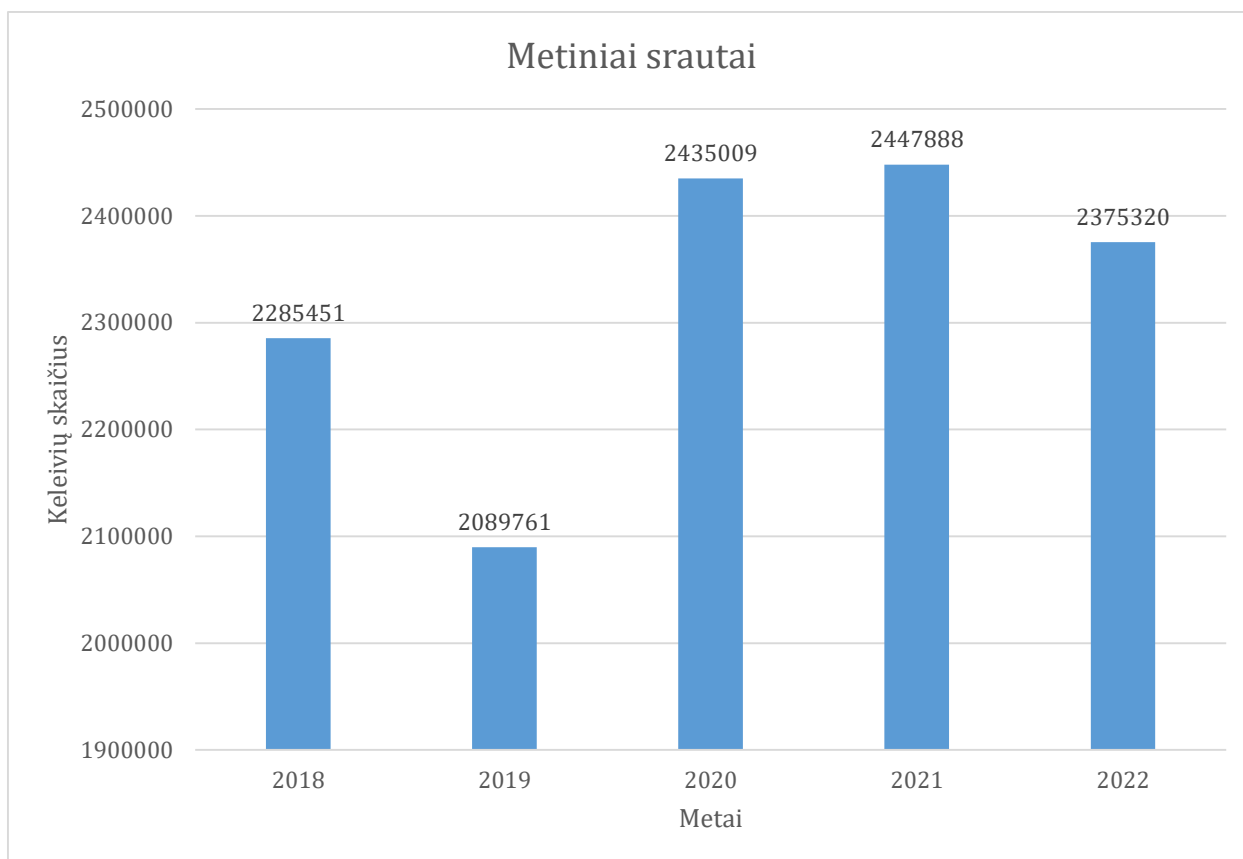
Pav. 1.1.6. Perkeltų transporto priemonių suvestinė į abi puses

Šaltinis: AB „Smiltynės perkėla“, 2022 m.



Pav. 1.1.7. Perkeltų keleivių suvestinė į abi puses

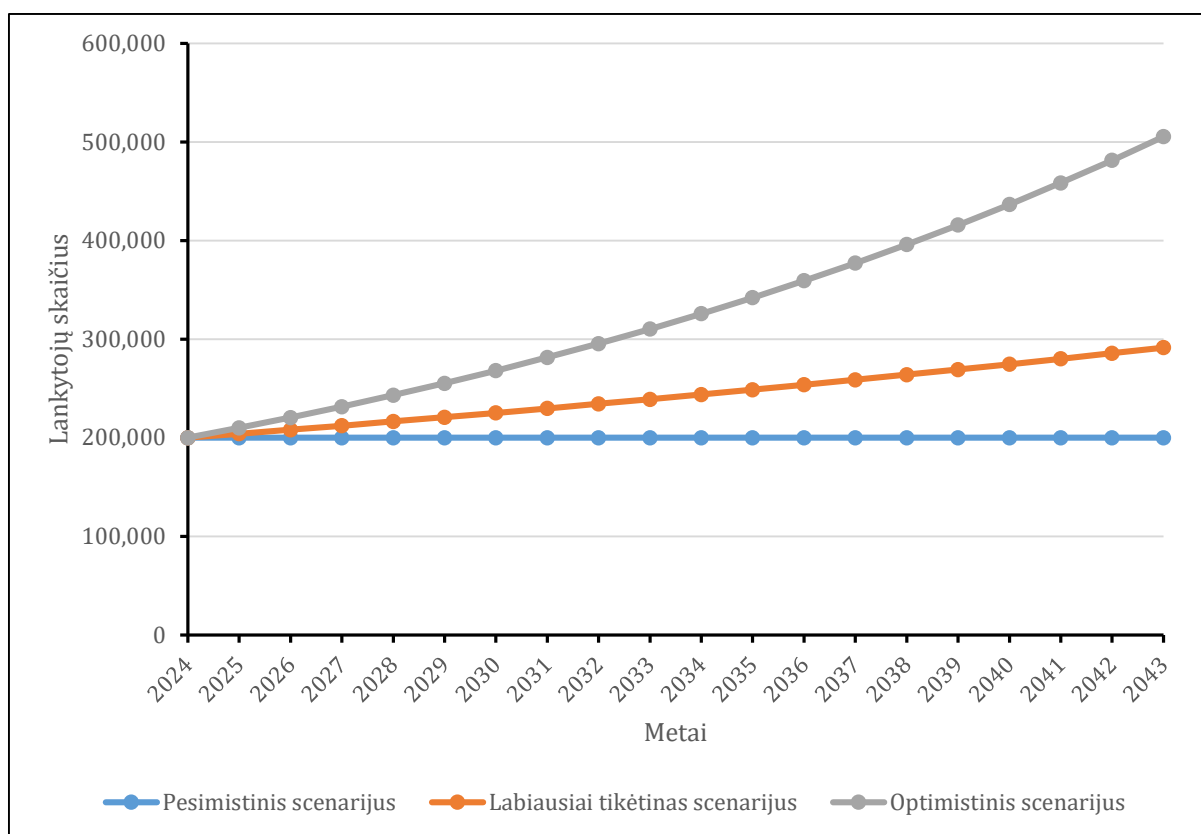
Šaltinis: AB „Smiltynės perkėla“, 2022 m.



Pav. 1.1.8. Perkeltų keleivių suvestinė į abi puses

Šaltinis: AB „Smiltynės perkėla“, 2022 m.

Taigi, kultūros paslaugų užtikrinimas yra susijęs su gyventojų gyvenimo kokybės gerinimu, o kultūros paslaugos alternatyvos iš esmės rinkoje neegzistuoja. Dėl minėtų priežasčių, paslaugos paklausa yra stabili, t. y. paklausa yra sąlyginai nepriklausoma nuo išorinių faktorių, todėl reikšmingi kultūros paslaugos paklausos pokyčiai yra mažai tikėtini. Nežiūrint to, siekiant įvertinti viešosios paslaugos (kultūros) paklausos ateities prognozę, atsižvelgiant į pagrindinius viešosios paslaugos naudos gavėjus (projekto tikslinė grupė) toliau yra pasirenkamas veiksnys – Neringos savivaldybės lankytojai. Atliekant teikiamos viešosios paslaugos paklausos prognozę projekto apimtyse nustatytam ataskaitiniam laikotarpiui (20 metų laikotarpiui), skaičiuojant nuo 2024 m. iki 2043 m., vertinami trys scenarijai: optimistinis, pesimistinis ir labiausiai tikėtinas.



Pav. 1.1.9. Scenarijai

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Optimistinis scenarijus. Vadovaujantis Neringos savivaldybėje besilankančių lankytojų tendencijomis (mokamų pravažiavimų statistika – ne mažiau 200 000 lankytojų), daroma prielaida, kad lankytojų skaičius 20 m. laikotarpyje didėtų vidutiniškai apie 5 proc. per metus. Šio scenarijaus atveju išaugtų viešųjų paslaugų, įskaitant kultūros paslaugą, poreikis, kadangi augant lankytojų skaičiui didėtų ir įvairių paslaugų poreikis. Atsižvelgiant į dabartines savivaldybės socialines ir ekonomines tendencijas, optimistinis scenarijus yra įmanomas, tačiau mažai tikėtinas dėl bendrų šalies ir Klaipėdos regiono demografinių tendencijų, užsienio šalių siūlomų turizmo paslaugų.

Pesimistinis scenarijus. Šio scenarijaus atveju daroma prielaida, kad lankytojų skaičius savivaldybėje išliks toks pat kaip ir šiuo metu – apie 200 000 lankytojų. Scenarijus yra įmanomas, tačiau atsižvelgiant į paskutiniųjų metų didesnę lankytojų srautų augimą, yra mažiau tikėtinas. Visgi manytina, jog lankytojų srautai Neringoje didės dėl išskirtinės vietovės. Įvertinus esamą socialinę ekonominę situaciją, lankytojų skaičiaus augimas išlieka teigiamas, todėl atitinkamai išliktų ir didėjantis nagrinėjamos viešosios paslaugos poreikis.

Labiausiai tikėtinas scenarijus. Vadovaujantis Neringos savivaldybėje besilankančių lankytojų tendencijomis (mokamų pravažiavimų statistika – ne mažiau 200 000 lankytojų), daroma prielaida, kad lankytojų skaičius 20 m. laikotarpyje didėtų vidutiniškai apie 2 proc. per metus. Šio scenarijaus atveju išaugtų viešųjų paslaugų, įskaitant kultūros paslaugą, poreikis, kadangi augant lankytojų skaičiui didėtų ir įvairių paslaugų poreikis. Atsižvelgiant į dabartines savivaldybės socialines ir ekonomines tendencijas, šis scenarijus yra įmanomas ir tikėtinas dėl savivaldybės išskirtinio įvaizdžio bei gamtinių resursų Lietuvoje.

1.2. Teisinė aplinka

Įvairūs teisės aktai, politikos nuostatos, gairės, nacionaliniai strateginiai veiklos planai nustato valstybės kultūros politikos kontekstą, kuris aktualus ne tik Lietuvos kultūros sričiai, bet ir Neringos savivaldybės kultūros plėtrai.

Lietuvos kultūros politikos kaitos gairėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XI-977 (Žin., 2010, Nr. 80-4152), siekiama atnaujinti Lietuvos kultūros politikos modelį, kuris padėtų atskleisti, išsaugoti ir plėtoti visuomenės kultūrinį tapatumą ir kūrybinį potencialą.

Teisinių šalies ir Neringos **kultūros kontekstą apibrėžia** atskiras kultūros sritis reglamentuojantys **Lietuvos Respublikos įstatymai, teisės aktai ir nacionalinės strategijos**:

Lentelė. 1.2.1. Teisinė kultūros srities bazė

Dokumentas	Dokumento punktas	Reglamentuoja
<i>Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymas</i>	1 str.	Nustato kultūros centrų steigimą, pertvarkymą, pasibaigimą, valdymą, veiklą, klasifikavimą, finansavimą bei kitus su kultūros centrų veikla susijusius santykius.
<i>Lietuvos Respublikos muziejų įstatymas</i> ³	1 str.	Reglamentuoja muziejų sistemą, klasifikaciją ir rūšis, steigimą, veiklą, pabaigą ir pertvarkymą, muziejinių vertybių apskaitą ir apsaugą bei kitus su muziejų veikla susijusius santykius.
<i>Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas</i>	1 str.	Nustato bibliotekų veiklos valstybinį valdymą, bibliotekų sistemą, bibliotekų fondo sudarymo tvarką, šio fondo struktūrą ir jo apsaugą.
<i>Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymas</i>	1 str.	Reglamentuoja profesionaliojo scenos meno valstybinį valdymą, profesionaliojo scenos meno įstaigų sistemą ir veiklą, šių įstaigų finansavimą, darbuotojų darbo santykių, socialinių garantijų bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ypatumus
<i>Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymas</i>	1 str.	Nustato meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso suteikimo ir

		panaikinimo pagrindus ir tvarką.
<i>Lietuvos Respublikos kino įstatymas</i>	1 str.	Nustato kino, kaip svarbios Lietuvos kultūros srities, valstybinio valdymo ir valstybinio finansavimo pagrindus, filmų platinimo, rodymo ir filmų padarymo viešai prieinamų elektroninių ryšių tinklais bei kino paveldo apsaugos tvarką Lietuvos Respublikoje
<i>Lietuvos Respublikos teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymas</i>	1 str.	Reglamentuoja profesionaliojo scenos meno valstybinį valdymą, profesionaliojo scenos meno įstaigų sistemą ir veiklą, šių įstaigų finansavimą, darbuotojų darbo santykių, socialinių garantijų bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ypatumus
<i>Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas</i>	1 str.	Nustato autorių teises į literatūros, mokslo ir meno kūrinius; atlikėjų, fonogramų gamintojų, transliuojančiųjų organizacijų ir audiovizualinio kūrinio (filmo) pirmojo įrašo gamintojų teises (gretutines teises); duomenų bazių gamintojų teises (<i>sui generis</i> teises); autorių teisių ir gretutinių teisių įgyvendinimą, kolektyvinį administravimą ir gynimą, taip pat <i>sui generis</i> teisių įgyvendinimą ir gynimą.

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Visi aukščiau minėtieji teisės aktai sudaro pagrindą steigti, pertvarkyti ir valdyti įvairių sričių kultūros įstaigas / organizacijas; nustato jų veiklą, sistemą, finansavimą, tvarką ir užtikrina apsaugą. Teisės aktais reglamentuojamas kultūros produktų platinimas, taip pat jais nustatomos, įgyvendinamos ir ginamos autorių ir gamintojų teisės į meno kūrinius ir kultūrinius produktus, suteikiamos mokestinės lengvatos (pvz., filmų gamybos atžvilgiu¹⁰). Nacionaliniai strategijos dokumentai užtikrina kultūrinio tapatumo ir savitumo puoselėjimą ir išsaugojimą. Taigi **visi šie dokumentai sukuria teisinį kontekstą, leidžiantį kurtis ir vystyti kultūros įstaigoms** visoje Lietuvoje.

Strateginio planavimo dokumentai analizėje suskirstyti į du lygius – nacionalinio lygio strateginius planavimo dokumentus ir Neringos lygio strateginio planavimo dokumentus.

Atskiras kultūros sritis reglamentuojančios valstybinės plėtros programos ir strateginiai planai aktualūs vertinant politines Lietuvos valstybės ir Neringos kultūros politikos demokratiško ir nuoseklaus plėtojimo ir įgyvendinimo sąlygas, **taip pat sudaro prielaidas stabiliai kultūros politikos plėtrai:**

Lentelė. 1.2.2. Teisinė kultūros srities bazė

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
<i>Lietuvos kultūros politikos strategija „Kultūra 2030“</i>	II skyrius, 1 p.	Užtikrinti reikšmingą kultūros indėlį , kuriant darnią Lietuvos visuomenę, orų nacionalinį ir europietiškąjį tapatumą, socialinę ir ekonominę gyventojų gerovę, tarptautinį valstybės prestižą ir konkurencingumą.
<i>Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“¹²</i>	IV skyrius, 4.1. p.	Skatinti visuomenės narių kūrybiškumą , susitelkti prie idėjų, kurios padėtų Lietuvai tapti modernia, veržlia, atvira pasauliui, puoselėjančia savo nacionalinį tapatumą šalimi.
<i>LR kultūros ministro valdymo sričių 2020 – 2022 m. strateginis veiklos planas¹³ ir Kultūros ministro valdymo sričių 2021 – 2023 m. strateginis veiklos planas¹⁴</i>	I skyrius	Puoselėti atvirą Lietuvos kultūrą , kūrybinį potencialą, siekiant valstybės ir visuomenės gerovės.
<i>Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcija¹⁵</i>	I skyrius, 1 p.	Suformuoti darnaus vystymosi principais grįstos materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos kryptis , atsižvelgiant į bendruosius šalies vertybinius prioritetus, tobulinant esamą teisinį reguliavimą, plėtojant į rezultatus orientuotą kultūros paveldo apsaugos valdymą, užtikrinant integralią ir ilgalaikę valstybės pažangą kultūros paveldo apsaugos srityje.

<i>Kultūros ir kūrybinių industrijų politikos 2015 – 2021 m. plėtros strategija</i> ¹⁶ <i>2021 – 2030 m. Nacionalinis pažangos planas</i> ¹⁷	I skyrius, 1 p.	Numatyti šios srities plėtros, minėtu laikotarpiu, prioritetus, tikslus, uždavinius bei užtikrinti efektyvų ir koordinuotą jų įgyvendinimą.
<i>2021 – 2030 m. Nacionalinis pažangos planas</i> ¹⁷	4 strateginis tikslas	Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, didinti kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą.
<i>Nacionalinė darnaus vystymo strategija</i> ¹⁸	V skyrius, 182 p.	Siekia kultūrinio savitumo išsaugojimo ir puoselėjimo. Ilgalaikiai tikslai – išsaugoti lietuvių kalbą, lietuvių etninę ir regioninę kultūrą, istorinį Lietuvos kultūros paveldą, Lietuvoje gyvenančių tautinių bendrijų kultūrinį savitumą.

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ – pagrindinis planavimo dokumentas, kuriuo turi būti vadovaujama priimant strateginius sprendimus ir rengiant valstybės planus ar programas. Šioje strategijoje numatomi tikslai, skatinantys visuomenės narių kūrybiškumą, sutelkiantys prie idėjų, kurios Lietuvai padėtų tapti modernia, veržlia, atvira pasauliui, savo nacionalinį tapatumą puoselėjančia šalimi.

Lietuvos kultūros politikos strategijoje „Kultūra 2030“ numatyti ambicingi tikslai nacionaliniu mastu, kuriuos įgyvendinus kultūros sektorius kurtų didesnę vertę, o valstybė ir jos gyventojai aktyviau ja naudotųsi.

Nacionalinio lygio strateginiai planai apjungia šiuos tikslus: stiprinti ir puoselėti šalies kultūrinio tapatumą, skatinti visuomenės narių kūrybinį potencialą, saugoti kultūros paveldą, didinti tarptautinį žinomumą ir konkurencingumą.

Kultūros sričiai aktualūs ir konkretūs Neringos savivaldybės strateginiai veiklos planai ir gairės.

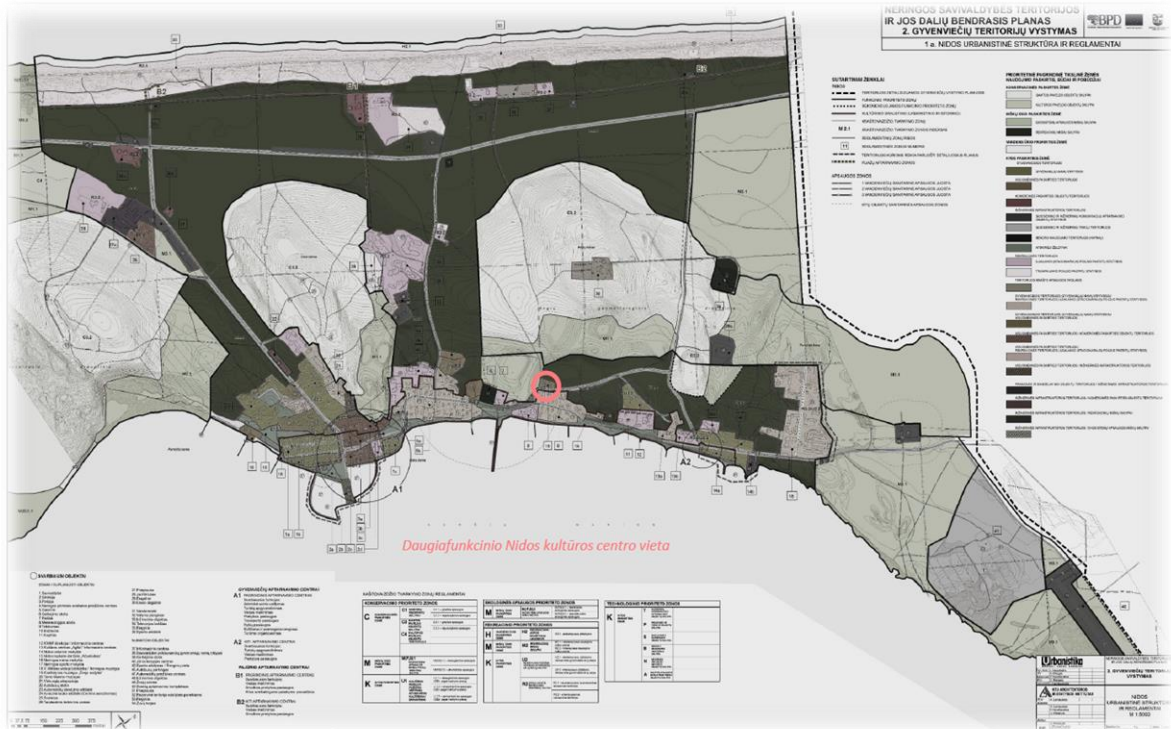
Šio investicijų projekto objektas – žemės sklypas, esantis adresu Pamario g. 55, Neringa.

Unikalus daikto numeris: **4400-4094-3975**. Žemės sklypo kadastro numeris ir kadastro vietovės pavadinimas: **2301/0001:207 Neringos m. k. v.** Daikto pagrindinė naudojimo paskirtis: **Kita**. Žemės sklypo naudojimo būdas: **Visuomeninės paskirties teritorijos**. Žemės sklypo plotas: **0.3050 ha**. Kelių plotas: **0.0221 ha**. Užstatyta teritorija: **0.2419 ha**. Kitos žemės plotas: **0.0410 ha**.

Nuosavybės teisė. Savininkas: **LIETUVOS RESPUBLIKA, a. k. 111105555**. Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-4094-3975**. Įregistravimo pagrindas: **2016-01-22 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 13SK-17-(14.13.111.)**.

Valstybinės žemės patikėjimo teisė. Patikėtinis: **Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, a. k. 188704927**. Daiktas: **žemės sklypas Nr. 4400-4094-3975**. Įregistravimo pagrindas: **2016-01-22 Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio skyriaus vedėjo sprendimas Nr. 13SK-17-(14.13.111.)**.

Sudaryta panaudos sutartis. Panaudos gavėjas: NERINGOS SAVIVALDYBĖ, a. k. 111101158. Daiktas: žemės sklypas Nr. 4400-4094-3975. Įregistravimo pagrindas: 2016-02-17 Panaudos sutartis Nr. 13SUN-11-(14.13.56.). Plotas: 0.305 ha. Įrašas galioja: Nuo 2016-03-16. Terminas: Nuo 2021-02-18 iki 2025-02-18.



Pav. 1.2.1. Žemės sklypo vieta

Šaltinis: Neringos savivaldybės administracija, 2022 m.



Pav. 1.2.1. Žemės sklypo vieta

Šaltinis: Neringos savivaldybės administracija, 2022 m.

Žemiau esančioje lentelėje pateikta informacija apie tai, kokie statiniai yra fiksuojami nagrinėjamame žemės sklype.

Lentelė 1.2.3. Žemės sklype esantys statiniai

Pastatas - Estrada	
Unikalus daikto numeris:	2397-2000-9014
Daikto pagrindinė naudojimo paskirtis:	Kultūros
Žymėjimas plane:	1C1ž
Statybos pradžios metai:	1972
Statybos pabaigos metai:	1972
Baigtumo procentas:	100 %
Šildymas:	Nėra
Vandentiekis:	Nėra
Nuotekų šalinimas:	Nėra
Dujos:	Nėra
Sienos:	Medis su karkasu
Stogo danga:	Skiedros
Aukštų skaičius:	1
Bendras plotas:	211.80 kv. m
Pagrindinis plotas:	211.80 kv. m
Tūris:	0 kub. m
Užstatytas plotas:	212.00 kv. m
Koordinatė X:	6134819.07

Koordinatė Y:	310168.02
Atkūrimo sąnaudos (statybos vertė):	40371 Eur
Fizinio nusidėvėjimo procentas:	40 %
Atkuriamoji vertė:	24223 Eur
Vidutinė rinkos vertė:	24223 Eur
Vidutinės rinkos vertės nustatymo data:	1997-08-19
Kadastru duomenų nustatymo data:	1997-08-19

Šaltinis: Neringos savivaldybės administracija, 2022 m.

Statinių savininkas: **NERINGOS SAVIVALDYBĖ, a. k. 111101158**. Daiktas: **pastatas Nr. 2397-2000-9014**. Įregistravimo pagrindas: **2014-03-19 Perdavimo - priėmimo aktas Nr. (9-4)-150N**. Įrašas galioja: **Nuo 2014-04-09**.

Kitų teisinių apribojimų, išskyrus susijusius su statybos leidimų gavimu, nenustatyta.

1.3. Sprendžiamos problemos ir jų atsiradimo priežastys

Eurobarometer tyrimas „Kultūros prieinamumas ir dalyvavimas“ rodo, kad kultūros paslaugų vartojimas ir aktyvumas kūrybinėse veiklose mažėja daugelyje ES šalių narių. Tačiau kai kurie Lietuvos rodikliai gerokai atsilieka nuo ES vidurkio. Tai ypač aktualu kalbant apie dalyvavimą kūrybinėse veiklose. Remiantis *Eurobarometer* tyrimu, 71 proc. Lietuvos gyventojų nedalyvauja jokiose (individualiose ar grupinėse) kūrybinėse veiklose, kai tuo tarpu ES nedalyvaujančiųjų vidurkis yra 62 proc. Palyginimui, kaimyninėje Latvijoje jokiose kūrybinėse veiklose nedalyvaujančiųjų gyventojų skaičius siekia tik 58 proc., o Estijoje – 50 proc. Tyrimai taip pat rodo, kad tik 49 proc. Lietuvos gyventojų domisi savo šalies menais ir kultūra, kai tuo tarpu ES vidurkis yra 69 proc. Ši statistika iliustruoja netinkamo kultūros paslaugų panaudojimo, pasenusios infrastruktūros bei menkos kultūros įstaigų paslaugų kokybės pasekmes.

Menko visuomenės domėjimosi kultūra problemą atskleidžia ir Kultūros ministerijos užsakyto tyrimo rezultatai. Nesidomėjimas kultūrine veikla būdingas ketvirtadaliui tyrimo dalyvių. Viena svarbiausių priežasčių, kurias respondentai nurodė kaip ribojančias įsiliesti į kultūrinį gyvenimą – per didelė kaina (37 proc.) bei fizinis nepasiekiamumas (16 proc.), kuris savo ruožtu susijęs su pasiūlos trūkumais: trečdalis tų, kuriems sudėtinga nuvykti iki kultūrinės veiklos vietos, taip pat susiduria su ribotu pasirinkimu arba prastos kokybės kultūros įstaigų veikla vietovėje.

Moksliniai tyrimai rodo, kad investicijos į kultūros sektorių reikšmingai prisideda prie gerovės augimo. Kūrybinėmis ir kultūrinėmis iniciatyvomis gali būti skatinama socialinė darna, visuomenės grupių integracija į bendruomenes, stiprinamas bendruomeniškumas, plėtojamas kūrybinis mąstymas, žmonėms padedama lengviau susidoroti su sunkumais ir iššūkiams. Naujausi tyrimai patvirtina, kad dalyvaujantys kultūrinėse veiklose gyventojai ir kultūros vartotojai yra akivaizdžiai labiau visuomeniškai, laimingi, sveiki, pasitiki kitais bei didžiuojasi savo pilietybe. Todėl šiuolaikinei visuomenei aktualu gauti kokybiškas kultūros paslaugas, realizuoti ir tobulinti gebėjimus, plėtoti saviraišką.

Kultūros paslaugų vartojimas yra svarbus kultūrinio ugdymo – vieno iš neformalaus švietimo – būdų. 2013 metais Europos mastu atlikto vartotojų nuomonės apie viešos interneto prieigos viešosiose bibliotekose naudą tyrimo duomenimis, viešosios bibliotekos teikia ypač daug neformalaus suaugusiųjų švietimo galimybių. Šio tyrimo duomenys parodė, kad net 75 proc. Lietuvos gyventojų, kurie per pastaruosius 12 mėnesių naudojami viešųjų bibliotekų paslaugomis, tai darė neformalaus švietimo tikslais (dalyvavo paskaitose ar diskusijose, ieškojo pagalbos atliekant namų

darbus, dalyvavo kompiuterinio raštingumo mokymuose, tobulino darbui reikalingus gebėjimus ir pan.). Pažymėtina, kad tai didžiausias skaičius lyginant su kitomis tirtomis ES šalimis. Kultūros įstaigos taip pat papildo vaikų ir jaunimo formalųjį švietimą, prisidedamos prie kultūrinių kompetencijų vystymo, kūrybiškumo ugdymo, tapatybės formavimo ir stiprinimo procesų. Pavyzdžiui, kultūros centruose per metus kūrybine veikla užsiima (dalyvauja meno kolektyvuose, būreliuose, lanko kultūros renginius) daugiau kaip 1 mln. vaikų ir jaunimo. Be to, atliktas tyrimas atskleidė, kad didžiąją dalį kultūros mylėtojų ir puoselėtojų grupės dalį (24 proc.) sudaro būtent jaunimas iki 30 metų amžiaus, ir kad 15 – 29 m. amžiaus asmenys itin aktyviai naudojami kultūros įstaigų teikiamomis paslaugomis, pvz., besinaudojančių bibliotekų paslaugomis atskirose socialinėse demografinėse grupėse dominuoja besimokančio amžiaus jaunimas (87,7 proc. 15 – 19 m. ir 56,3 proc. 20 – 29 m. grupėse). Žvelgiant iš mokymosi visą gyvenimą perspektyvos, kūrybiniai įgūdžiai ir gebėjimai gali padėti prisitaikyti prie kintančių darbo rinkos reikalavimų.

Kultūros institucijų veikla bei projektai prisideda prie viešųjų miesto erdvių gyvybingumo, ypač sukultūrinant mažiau patrauklias periferines ar urbanistines zonas. Atnaujinta kultūros infrastruktūra ir aktyvūs kultūrinės veiklos židiniai pritraukia į vietovę ir verslo investicijas, kurių dėka mieste ar regione sukuriama naujos darbo vietos.

Kultūros paslaugos visuomenei pateikiamos nepakankamai patraukliai, nepasitelkiant interaktyvių sprendimų ir neišnaudojant šiuolaikinių technologijų teikiamų galimybių. Sparti informacinių technologijų plėtra ir augantis jų vartojimas visoje Lietuvoje – vienas iš veiksnių, keliančių aukštesnius reikalavimus kultūros kokybei ir įvairovei. Kultūros įstaigoms atsiranda vis daugiau konkurentų – skaitmeniniu turiniu grįstų, išmaniomis technologijomis lengvai pasiekiamų, interaktyvių informacinių, pramoginių ir kultūrinių platformų. Norint lygiaverčiai konkuruoti tokioje aplinkoje, kultūros įstaigoms būtina pačioms efektyviai išnaudoti skaitmenines ir išmaniąsias priemones – tiek renkantis sklaidos kanalus, tiek pristatant turinį šiuolaikiniam vartotojui įdomiais ir patraukliais būdais. Vis dėlto Lietuvos kultūros įstaigose skaitmeninės technologijos kol kas naudojamos menkai ir (ar) neefektyviai. Dauguma įstaigų turi susikūrusios savo tinklalapius, tačiau kur kas mažiau dėmesio skiria technologijų panaudojimui *in situ* – kuriant lankytojų patirtį pačioje kultūros įstaigoje.

Naujausių tyrimų rezultatai rodo, kad kultūros ir kūrybinių industrijų įmonės yra itin inovatyvios ir pasižymi dideliu ekonominiu potencialu, o pats kultūros ir kūrybinių industrijų sektorius yra vienas dinamiškiausių Europoje. Šio sektoriaus darbuotojai (viso 8,5 mln. žmonių) sukuria 4,5 proc. Europos Sąjungos BVP. Nepaisant to, Lietuvoje kultūros ir kūrybinės industrijos kol kas nėra sulaukusios daug valstybinės politikos dėmesio, o kultūros ir kūrybinių industrijų sąvoka suvokiama siaurai, apsiribojant kūrybos sritimis, dažniausiai susijusiomis su menu ir leidyba.

Kai kurie kultūros objektai Lietuvoje yra nenaudojami arba tinkamai neišnaudoja savo potencialo, nors į šiuos objektus jau investuotos Lietuvos valstybės biudžeto, Europos Sąjungos ar kitos lėšos. Dėl nepakankamo finansavimo, ypatingai sumažėjusio ekonominio sunkmečio laikotarpiu, lėšų užteko tik daliniam objektų aktualizavimui. Tokiuose objektuose įsikūrusios įstaigos teikti paslaugas gali tik iš dalies, todėl nukenčia vartotojas. Tai ypač būdinga kultūros paveldo objektams, kurie buvo tvarkomi 2004–2009 m. Europos ekonominės erdvės ir 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos lėšomis, bei kultūros įstaigoms, kurios pradėtos, bet nebaigtos rekonstruoti Kultūros ministerijos vykdytomis kultūros centrų, muziejų ir bibliotekų modernizavimo programų lėšomis.

Lietuvos savivaldybėse taip pat pastebima tendencija, kad didesniam kultūros objektų tinklui būdinga prasta infrastruktūros būklė. Tai ypač aktualu kalbant apie kultūros centrus ir jų padalinius. Tuo tarpu analizuojama užsienio šalių patirtis orientuota į kultūros infrastruktūros ir jos teikiamų

paslaugų koncentraciją – sutelkimą ir išplėtojamą viename infrastruktūros objektų komplekse bei atskirų objektų apjungimą į kompleksines paslaugas teikiančią tinklą – paslaugų sistemą. Pavyzdžiui, Švedijoje savivaldybių kultūros namuose dažnai kartu įsikūrusios viešoji biblioteka, teatras ir kitos vietos kultūrinės organizacijos. Pastebėta, kad kelias kultūros įstaigas perkėlus į vieną pastatą, efektyviau panaudojami resursai, palaikoma geresnė materialinė būklė, pagerėja šių įstaigų prieinamumas vartotojui. Be to, fizinis įstaigų artumas palengvina jų bendradarbiavimo galimybes, įgalina koordinuoti savo veiklą, kuriant veiklos projektus, vystant bendrą rinkodarą.

Remiantis straipsnio „Kultūrėjimo procesai modernioje Lietuvoje: bibliotekų ir kultūros centrų vaidmuo regionuose“ autorių atlikta apklausa, daugiau nei 40 proc. kultūros centrų darbuotojų ir savivaldybių kultūros administratorių mano, kad institucijų bendradarbiavimo ir veiklos koordinavimo stoka trukdo intensyvinti kultūros plėtrą regionuose. Lietuvos kultūros įstaigos menkai įsitraukusios ir į tarptautinius bendradarbiavimo tinklus. Pavyzdžiui, tarp 2013 metais ES programos „Kultūra“, finansuojančios tarptautinio kultūrinio bendradarbiavimo projektus, paremtų 114 projektų tik trijuose dalyvauja Lietuvos organizacijos. Maža to, visos trys organizacijos yra iš didžiųjų miestų – Vilniaus ir Kauno. Tuo tarpu Europos Komisijos 2007 m. gegužės 10 d. komunikate, apie Europos kultūros globalizuotame pasaulyje darbotvarkę, kultūrų įvairovė ir dialogas nustatytas kaip vienas iš prioritetų, o menininkų ir kultūros sektoriaus darbuotojų bei visų meninės raiškos formų mobilumas – kaip būdas šiam prioritetui įgyvendinti.

Atsižvelgiant į pasiūlos paklausos analizę, šiuo investicijų projektu sprendžiama problema yra neišnaudojamas Neringos miesto kultūrinis potencialas dėl neišplėtos kultūros infrastruktūros.

2. Projekto turinys

Šiame investicijų projekto skyriuje nurodomi visi esminiai projekto turinio elementai tam, kad būtų įmanoma tinkamai suformuluoti ir pasirinkti investicijų projekto įgyvendinimo alternatyvą: nurodomas projekto tikslas ir uždaviniai, t. y. kokio pokyčio siekiama, ir ką reikia padaryti, kad projekto tikslas būtų pasiektas; nustatomos projekto sąsajos su kitais projektais; detaliai aprašomos projekto tikslinės grupės, kurioms investicijų projekto įgyvendinimas turės tiesioginės įtakos ir kurios pajus socialinę-ekonominę investicijų projekto įgyvendinimo naudą (žalą), ir išskiriamos projekto poveikio ribos; pristatoma projekto organizacija, prisiimanti atsakomybę už projekto įgyvendinimą ir vykdanči pagrindines projekto veiklas; nurodomi siekiami rezultatai, t. y. nurodoma planuojama projekto įtaka viešosios paslaugos kiekybiniais ir kokybiniais pokyčiams.

2.1. Projekto tikslas ir uždaviniai

Atsižvelgiant į tikslinių grupių poreikius, problemas, kurioms spręsti rengiamas projektas, projekto ribas ir kitus aspektus, formuluojamas projekto „Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas“ tikslas ir uždaviniai.

Investicijų projekto **tikslas** – didinti kultūros paslaugų prieinamumą bei kokybę Vakarų Lietuvoje.

Projekto tikslui pasiekti būtina numatyti aiškius uždavinius, kuriems įgyvendinti numatomos atskiros projekto veiklos. Kadangi projekto tikslas pasiekiamas kaip kompleksinė skirtingų veiklų rezultatų sąveika, todėl projekto įgyvendinimui reikia įgyvendinti šį **uždavinį**:

- užtikrinti reikiamą kultūros paslaugų infrastruktūrą Neringos mieste.

Projektas atitinka 2021-2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos, patvirtintos 2022 m. rugpjūčio 3 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2022) 5742, prioriteto 4 „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ konkretų uždavinį 4.6. „Stiprinti kultūros ir darnaus turizmo vaidmenį ekonominės plėtros, socialinės įtraukties ir socialinių inovacijų srityse (ERPF)“.

Kultūros sektoriaus kuriama vertė ir potencialas turi būti panaudojami socialiniams iššūkiams spręsti ir socialiniam ir ekonominiam tvarumui stiprinti, taip pat didinamas ir paties kultūros sektoriaus, įskaitant KKI, gyvybingumas ir atsparumas, gerinant kultūros prieinamumą ir socialinę įtrauktį.

Pandemija sustabdė KKI sektoriaus plėtrą, padidino nedarbą, ypač pažeidžiamiausiose grupėse, tokiose kaip jaunimas, savarankiškai dirbantys asmenys ir mažos įmonės, didžioji dalis KKI sektoriaus kūrėjų ir mažų įmonių susidūrė su veiklos tęstinumo iššūkiais (išankstiniai EK skaičiavimai rodo, kad dėl pandemijos 2020 m. kūrybos ir kultūros sektorių ekosistemų apyvarta sumažėjo 50–80 %).

Pandeminė situacija itin sumažino kultūros paslaugų prieinamumą (dėl kultūros objektų priklausomybės nuo fizinio lankytojų srauto), ypač pažeidžiamoms gyventojų grupėms, ir išryškino galimybių pasinaudoti paslaugomis iššūkius nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos ar turint tam tikrą apribojimą (amžiaus, negalios ir pan.).

Todėl didžiausias prioritetas teikiamas veiksams, kuriais siekiama: 1) platesnio kultūros potencialo panaudojimo socialiniams iššūkiams spręsti ir socialinio ir ekonominiam tvarumui stiprinti; 2) kultūros sektoriaus, įskaitant KKI, gyvybingumo ir atsparumo didinimo, didinant kultūros prieinamumą ir socialinę įtrauktį, tvarų užimtumą.

2.2. Projekto sąsajos su kitais projektais

Neringos savivaldybės administracija yra įgyvendinusi ne vieną infrastruktūrinį projektą per paskutiniuosius keletą metų, kuris turi sąsają su planuojamu įgyvendinti kultūros paslaugų prieinamumo didinimo projektu. Tačiau projektų sąsajos yra netiesioginės, kadangi ankstesnių projektų tikslai orientuoti ne į kultūros paslaugų gerinimą, o į turizmo plėtrą.

Remiantis ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt duomenimis, Neringos savivaldybės administracija įgyvendino šiuos projektus:

Lentelė 2.2.1. Įgyvendinti projektai

Projektas	Kodas	Projekto vertė paraiškoje, Eur	Finansavimas, Eur	Sutarties pasirašymo data
Neringos savivaldybės darnaus judumo strateginio plano parengimas	04.5.1-TID-V-513-01-0012	16940	14399	2017-06-12
Neringos savivaldybės teritorijos kraštovaizdžio gerinimas	05.5.1-APVA-R-019-31-0002	554117.65	566893.55	2017-08-31
Elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtra Neringoje	04.5.1-TID-V-515-01-0007	60352.94	49102.01	2018-10-11
Dviračių ir pėsčiųjų takų rekonstrukcija Neringoje	04.5.1-TID-R-516-31-0010	173640	114491	2020-05-21
Darnaus judumo priemonių diegimas Neringos savivaldybėje	04.5.1-TID-R-514-31-0002	1052603.21	453015.4	2021-03-16

Šaltinis: www.esinvesticijos.lt, 2020 m.

Nors planuojamas įgyvendinti kultūros srities investicijų projektas yra netiesiogiai siejamas su anksčiau įgyvendintais projektais, tačiau veiklų išlaidos, būtinos šiam muziejaus įkūrimo investicijų projektui įgyvendinti, nebuvo, nėra ir nebus įtrauktos į kitų investicijų projektų biudžetus. Anksčiau įgyvendintuose projektuose nebuvo finansuoti / nebus finansuojami muziejaus įkūrimo bei vystymo darbai ir išlaidos.

Įgyvendinamas projektas prisidės prie kultūros aplinkos gerinimo Lietuvoje.

2.3. Projekto tikslinės grupės ir ribos

Norint gerinti kultūros paslaugų kokybę ir prieinamumą Neringoje, pirmiausia būtina atsižvelgti į tikslinių grupių poreikius.

Todėl projekte išskiriamos šios tikslinės grupės:

- Neringos lankytojai (vietiniai bei užsienio turistai). Pagrindinis tikslinės grupės poreikis – kokybiškos ir prieinamos kultūros paslaugos.
- Neringos miesto gyventojai, kurių pagrindinis poreikis – sutvarkyta gyvenamoji aplinka.

Aukščiau išvardintos priežastys daro tiesioginę įtaką sveikatos kultūros paslaugų teikimo mastui. Pagrindinės poreikių tendencijos, kurios tiksliai įvardintos 1.1. skyriuje yra aktualios tiek Neringos miestui, tiek visos šalies mastu. Kultūros paslaugų kokybės problemą įtakoja nepakankamai išvystyta infrastruktūra viešosioms paslaugoms teikti.

1.1. skyriuje atlikta analizė ir lankytojų lūkesčių nustatymas parodė, jog šiuo metu Neringos miestas tik iš dalies patenkina lankytojų poreikius – neišvystyta infrastruktūra neleidžia užtikrinti aukščiausios kokybės kultūros paslaugų.

Taigi, esama infrastruktūra gerokai riboja galimybes. Dėl susidariusios situacijos miestas negali išnaudoti savo esamo potencialo. Todėl būtinos papildomos investicijos į svarbiausias problemines sritis, siekiant viešųjų kultūros paslaugų kokybės gerinimo ir prieinamumo didinimo.

Investicijų projektą numatoma įgyvendinti kaip vientisą projektą, susidedantį iš tiksliai apibrėžtų kryptingų ekonominių bei techninių darbų, veiklų ir paslaugų. Todėl toliau apibrėžtos geografinės, socialinės, teisinės, finansinės, įgyvendinimo laikotarpio ir parengtumo projekto ribos taikomos visam investicijų projektui.

Geografinės projekto ribos nustatytos įvertinus Neringos miesto paslaugų pasiūlos ir paklausos apimtį. Investicijų projektas bus vykdomas Neringos mieste, tačiau **socialinės** projekto ribos siekia visą Klaipėdos regioną ar net šalies teritoriją, nes Neringa ypač lankoma vietinių bei užsienio turistų.

Teisinės projekto ribos: pastato, adresu, unikalus daikto numeris, vykdoma kultūros veikla. Žemė nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, o nagrinėjamas pastatas – Neringos savivaldybei.

Finansinės projekto ribos: nustatytos rengiant investicijų projektą (pastarajame nustatytos būtinos išlaidos projekto įgyvendinimui).

Įgyvendinimo laikotarpio projekto ribos: projekte numatytos veiklos bus suplanuotos taip, kad projekto įgyvendinimo laikotarpis nebūtų vėlesnis nei 2026 m. pabaiga. Rodiklių įgyvendinimo galutinis matavimas atliekamas 2026 m. pabaigoje.

Parengtumo projekto ribos: yra parengtas investicijų projektas.

Funkcinės projekto ribos: planuojama įgyvendinti projekto objektas – Nidos modernaus meno muziejus, kurį kuriant siekiama gerinti viešųjų kultūros paslaugų kokybę bei prieinamumą.

2.4. Projekto organizacija

Projekto organizacija – Neringos savivaldybės administracija, kuri atlieka ir projekto pareiškėjo funkcijas.

Projekto organizacijos Neringos savivaldybės administracijos kodas – 188754378, buveinės adresas – Taikos g. 2, LT-93123 Neringa.

Neringos savivaldybės administracija yra pelno nesiekianti Savivaldybės biudžetinė įstaiga, steigiamą, reorganizuojamą ir likviduojamą vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Vyriausybės nutarimais. Savivaldybės administracija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

aktais, Neringos savivaldybės tarybos sprendimais, kitais Neringos institucijų norminiais aktais, taip pat Neringos savivaldybės administracijos nuostatais.

Įstaigos vadovas – administracijos direktorius, kuris yra pavaldus Tarybai, atskaitingas Tarybai ir merui. Direktorius į pareigas skiriamas mero teikimu savivaldybės tarybos sprendimu tarybos įgaliojimų laikui politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu. Administracijos direktoriaus kadencijų skaičius tam pačiam asmeniui neribojamas. Administracijos direktoriaus pavaduotojas į pareigas skiriamas Administracijos direktoriaus siūlymu mero teikimu Tarybos sprendimu politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu.

Neringos savivaldybės administracijos veiklos tikslai yra tinkamai atlikti viešojo administravimo funkcijas ar atskiras vykdomosios valdžios funkcijas ir organizuoti kokybiškų viešųjų paslaugų teikimą gyventojams.

Administracijos uždavinius įgyvendina: architektūros ir teritorijų planavimo skyrius, biudžeto ir turto valdymo skyrius, buhalterinės apskaitos skyrius, centralizuota vidaus audito tarnyba, civilinės metrikacijos skyrius, dokumentų valdymo skyrius, informacinių technologijų ir civilinės saugos skyrius, kultūros skyrius, miesto tvarkymo ir statybos skyrius, socialinės paramos skyrius, strateginio planavimo, investicijų ir turizmo skyrius, švietimo skyrius, teisės skyrius. Žemiau esančiame paveiksle pateikiama Zarasų rajono savivaldybės administracijos struktūra.

Administracijos skyriai

Architektūros ir teritorijų planavimo skyrius

Biudžeto ir turto valdymo skyrius

Buhalterinės apskaitos skyrius

Centralizuota vidaus audito tarnyba

Civilinės metrikacijos skyrius

Dokumentų valdymo skyrius

Informacinių technologijų ir civilinės saugos skyrius

Kultūros skyrius

Miesto tvarkymo ir statybos skyrius

Socialinės paramos skyrius

Strateginio planavimo, investicijų ir turizmo skyrius

Švietimo skyrius

Teisės skyrius

Į struktūrinius padalinius neįeinantys viešojo administravimo valstybės tarnautojai

Pav. 2.4.1. Administracijos organizacinė struktūra

Šaltinis: Neringos savivaldybės administracija, 2020 m.

Neringos savivaldybės administracija turi didelę patirtį įgyvendinant ir valdant įvairius infrastruktūros modernizavimo ir kūrimo projektus: viešųjų pastatų modernizavimo, kelių plėtros ir rekonstravimo, vandentiekio ir nuotekų surinkimo tinklų plėtros ir rekonstravimo, viešųjų erdvių tvarkymo ir kitose srityse. Vien tik 2014-2020 m. laikotarpiu Neringos savivaldybės administracija įgyvendino 13 skirtingų projektų, finansuotų ES struktūrinių fondų lėšomis. Šiems projektams iš viso buvo skirta apie 4 mln. Eur. Taip pat Neringos savivaldybės administracija yra įgyvendinusi ir kitų fondų ir savomis lėšomis finansuotus projektus.

Kaip matyti iš organizacijos struktūros ir įgyvendintų projektų kiekio, galima teigti, kad projekto organizacija nepritruks žmogiškųjų išteklių ir patirties investicijų projekto įgyvendinimui ir suvaldymui. Administracijos rekvizitai pateikiami lentelėje.

Lentelė 2.4.1. Projekto organizacijos rekvizitai

Pavadinimas	Neringos savivaldybės administracija
Adresas	Taikos g. 2, LT-93123 Neringa
Įmonės kodas	188754378
Teisinė forma	Biudžetinė įstaiga
Telefonas	8 469 52665
El. pašto adresas	administracija@neringa.lt
Interneto svetainės adresas	www.neringa.lt
Įstaigos vadovas	Administracijos direktorius Egidijus Šakalys

Šaltinis: Neringos savivaldybės administracija, 2020 m.

2.5. Projekto siekiami rezultatai

Ankstesniuose projekto skyriuose buvo nustatyta, jog pagrindinė problema yra kokybiškų kultūros paslaugų trūkumas ir prieinamumo problemos Neringos mieste dėl nepakankamos infrastruktūros. Todėl projektu siekiama gerinti viešosios paslaugos kokybę ir prieinamumą. Tokių rezultatų bus siekiama kuriant modernaus meno muziejų.

Siekiant pagerinti minėtų paslaugų kokybę ir prieinamumą, būtina nustatyti minimalius projekto rezultatus.

Atsižvelgiant į aukščiau išvardintas prielaidas, nustatomi minimalūs siekiami projekto rezultatai.

Projekto tikslui pasiekti nustatomi šie minimalūs siekiami projekto rezultatai:

- Pritrauktų lankytojų skaičius - ~ 109 tūkst.

Už projekto rezultatų pasiekimą bus atsakingas projekto pareiškėjas Neringos savivaldybės administracija.

Rezultatų kokybei užtikrinti numatoma, kad visos projekto veiklos ir siekiama sukurti infrastruktūra privalomai turės atitikti jai taikomus statybos techninius reglamentus, higienos normas bei naudojamos medžiagos darbams atlikti bus sertifikuotos kokybės ir aplinkos apsaugos atžvilgiu. Projekto kokybiniai rodikliai bus užtikrinti projekto metu numatytus rangos darbus atliekant pagal galiojančius įstatyminius ir poįstatyminius reikalavimus.

Be aiškiai išmatuojamų rezultatų, papildomai bus pasiekta socialinė ekonominė **nauda** – **pasiryžimas sumokėti už apsilankymą kultūros objekte.**

Horizontalieji principai. Projekto įgyvendinimo metu ir ataskaitiniu laikotarpiu, projektu bus gerinama kultūros paslaugos kokybė bei prieinamumas. Sukurta infrastruktūra galės vienodai naudotis visos moterys ir vyrai. Taip pat įgyvendinant investicijų projektą bus užtikrinta, kad projekte nebus numatyti apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

Žmonėms su negalia turi būti pritaikytos įėjimo durys. Visi darbai ir ŽN judėjimo kliūčių pašalinimas turi būti sprendžiami techniniame projekte vadovaujantis STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“ 7 skyriumi „Negyvenamieji pastatai“ ir (ar) 10 skyriumi „Teritorijų ir pastatų elementai“.

Taip pat projekto metu bus laikomasi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nurodytų aplinkosaugos reikalavimų, ir vadovujamasi statybos techniniais reglamentais ir kitais teisės aktais.

Projekto veiklos nepatenka į 1996 m. rugpjūčio 15 d. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 (Žinios, 1996, Nr. 82-1965) 1 ir 2 prieduose pateiktus planuojamos ūkinės veiklos sąrašus.



3. Galimybės ir alternatyvos

Šiame investicijų projekto skyriuje įvertinama padėtis, jei projekto organizacija tęstų veiklą nedarydama jokių investicijų, nurodomos galimos veiklos bei jų vertinimo kriterijai. Įvertinus veiklas, pasirenkamas analizės metodas bei palyginamos alternatyvos sąnaudų – naudos analizės metodu.

3.1. Esama situacija

Šio investicijų projekto objektas – žemės sklypas su statiniais, esantis adresu Pamario g. 55, LT-93124 Neringa. Žemės sklypas (unikalus Nr. 4400-4094-3975) nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, o Neringos savivaldybė valdo panaudos sutarties pagrindu. Pastatas - estrada (unikalus Nr. 2397-2000-9014) nuosavybės teise priklauso Neringos savivaldybei.



Nagrinėjama teritorija,
 adresu Pamario g. 55,
 LT-93124 Neringa

Pav. 3.1.1. Investicijų projekto objektas

Šaltinis: www.regia.lt, 2022 m.

Kaip jau buvo minėta ankstesniuose investicijų projekto skyriuose, kiekvienais metais Neringos savivaldybėje fiksuojamas didelis lankytojų skaičius. Tačiau dėl nepakankamai išvystytos infrastruktūros, kultūros paslaugos nėra pakankamai prieinamos miesto lankytojams bei vietiniams miesto gyventojams.

Detali kultūros paslaugų analizė bei Neringos savivaldybės veiklos analizė pateikta ankstesniuose investicijų projekto skyriuose.

Neįgyvendinant projekto tikėtina, jog ateityje lankytojų srautai Neringoje gali pradėti mažėti – miestas be išplėtotų kultūros traukos objektų nesugebės pritraukti ne tik naujų lankytojų, bet ir praras esamus nuolatinius miesto lankytojus. Tikėtina, jog turistai pasirinks kitus Lietuvos pajūrio miestus ar užsienio kurortus. Todėl efektyviausias sprendimas – investicijos į kultūros sektoriaus vystymą Neringos mieste. Tačiau kokybės ir prieinamumo neįmanoma užtikrinti, kadangi kultūros infrastruktūra šiandien nėra pakankama.

Neįgyvendinant numatyto projekto ir tęsiant kultūros paslaugų teikimą bei nedarant jokių investicijų, mažėtų lankytojų pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis: kyla rizika nuolatiniam lankytojų sumažėjimui, įvaizdžio blogėjimui, konkurencingumo su kitais sumažėjimui.

Neišvystytoje infrastruktūroje šiandien tampa vis sudėtingiau kokybiškai vykdyti pagrindines kultūros funkcijas. Nepakankama infrastruktūra iš esmės komplikuoja šiuolaikinės visuomenės kultūros poreikius.

Taigi, esama situacija, kuri yra vertinama kaip projekto atskaitos taškas yra tokia, kaip aprašyta I-ame investicijų projekto skyriuje. Neringos savivaldybė netenkina tikslinių grupių poreikių viešosioms kultūros paslaugoms teikti.

Kultūros būklė mieste išnagrinėta investicijų projekto 1.1. ir 1.3. skyriuose.

3.2. Galimos projekto veiklos

Pristatomas investicijų projektas yra parengtas vadovaujantis metodiniais dokumentais, kuriuose nustatyti konkretūs reikalavimai investicijų projektui kaip dokumentui. Remiantis „Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika“ nuostatomis, kadangi rengiamo investicijų projekto vertė ne mažesnė nei 300 tūkst. Eur, bet neviršija 15 mln. Eur, vertinamų alternatyvų skaičius ir turinys iš karto gali būti pasirenkamas pagal Investicijų projektų rengimo metodikos 4 priedą, atsižvelgiant į projekto tipą. Taigi, galimų projekto veiklų sąrašas (ilgasis sąrašas) nebus sudaromas, ir iš karto pereinama prie trumpojo veiklų sąrašo.

3.3. Veiklų vertinimo kriterijai

Kadangi pagal skyrelyje 3.2. pateiktą informaciją galimų projektų veiklų sąrašas nebuvo sudaromas, tai nebus išskiriami ir veiklų vertinimo kriterijai.

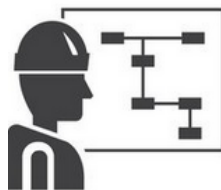
3.4. Trumpasis veiklų sąrašas ir projekto įgyvendinimo alternatyvos

Atsižvelgiant į investicijų projekto ankstesniuose skyriuose įvertintas kultūros bei susijusių sektorių problemas bei būtinybę jas spręsti, formuluojamas projekto trumpasis veiklų sąrašas:

- Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas.

Taigi, remiantis sudarytu trumpuoju veiklų sąrašu bei galimu projekto biudžetu, statybos darbams teks didžioji dalis investicijų išlaidų, t. y. kitos išlaidų kategorijos sudaro mažesnę dalį bendros projekto vertės. Detalios išlaidų kategorijos pateiktos tolimesniuose investicijų projekto skyriuose.

Kadangi didžioji dalis investicijų tenka statybos išlaidoms bei remiantis Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodikos 4 priedu „Projekto investavimo objektų ir alternatyvų sąrašas“, projektas priskiriamas pastatų / patalpų projektui (investavimo objektas).



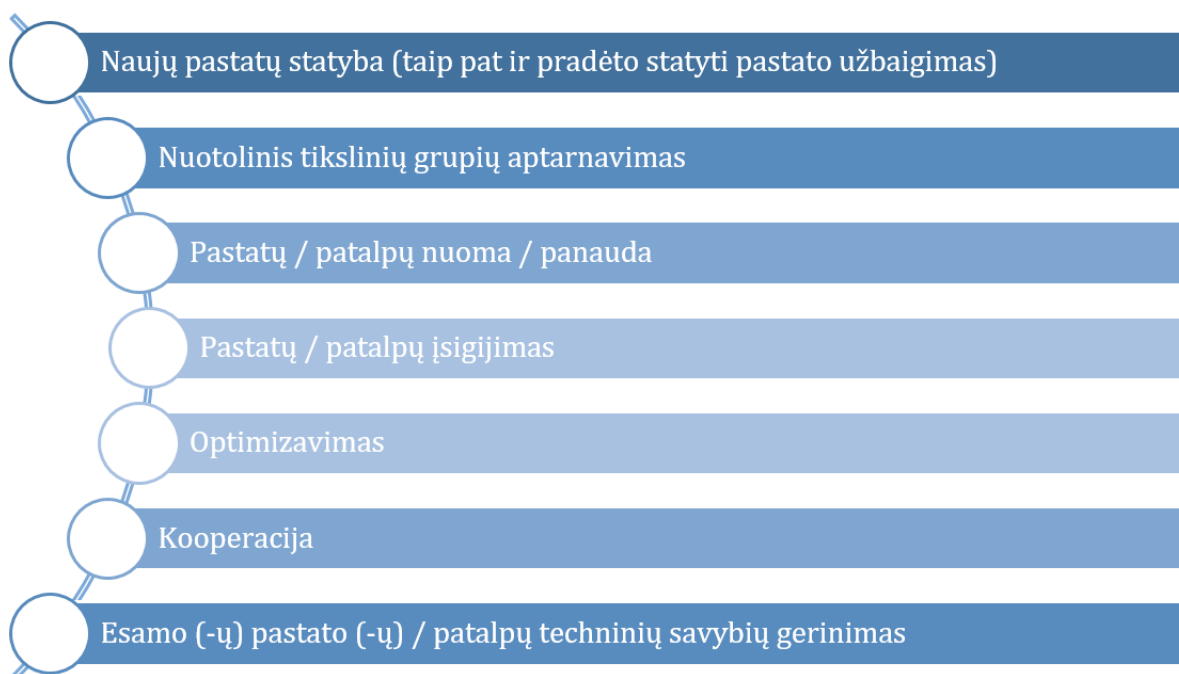
Investavimo objektas

Pastatai / patalpos

Pav. 3.4.1. Investavimo objektas

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Atitinkamai šiame investicijų projekte nagrinėjamos alternatyvos pagal Investicijų projektų rengimo metodikos 4 priede „Projekto investavimo objektų ir alternatyvų sąrašas“ pateiktas lenteles.



Pav. 3.4.2. Investavimo objekto – pastatai / patalpos – alternatyvos

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Remiantis sudarytu nagrinėtinų alternatyvų sąrašu, pateikiamas alternatyvų įgyvendinimo galimumo vertinimas, konkrečiu „Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas“ investicijų projekto atveju.

Naujų pastatų statyba (taip pat ir pradėto statyti pastato užbaigimas). Šios alternatyvos įgyvendinimo atveju, Neringos savivaldybės administracija stato Nidos modernaus meno muziejų, adresu Pamario g. 55, LT-93124 Neringa.

Numatomos tokios pagrindinės muziejaus erdvės:

- Lauko aikštė su amfiteatru;
- Renginių, koncertų, konferencijų salė - ~ 163 m²;
- Parodų salė - ~ 562 m²;
- Biblioteka;
- Kitos patalpos: terasa, balkonas, administracinės patalpos, eksponatų saugykla, menininkų rezidencijos, suvenyrų krautuvėlė, kavinė su lauko terasa).

Numatoma, jog pastatą sudarys 2 aukštai: pirmame aukšte pagrindinės funkcijos – ekspozicijų salės, antrame aukšte (palėpėje) – konferencijų, renginių salė ir kitos.

Sklypo, kuriame planuojamas muziejus, plotas – 3 050 m², užstatymo plotas – 762 m². Bendras numatomas muziejaus patalpų plotas – 1 106 m²: pirmas aukštas – 630 m², antro aukšto – 476 m².

Pastato statybos darbų rūšis – nauja statyba. Šios alternatyvos įgyvendinimo atveju taip pat įsigyjama visa muziejaus vidaus ir teritorijos funkcionavimui būtina įranga ir baldai.

Technologiniu požiūriu alternatyva galima ir nėra kliūčių jos įgyvendinimui.

Teisiniu požiūriu alternatyvos įgyvendinimas neturi jokių apribojimų, nevertinant su statybos darbais susijusių leidimų gavimo procedūrų. Projekto įgyvendinimas nepakeis nuosavybės ir disponavimo teisių, lyginant su pradine projekto situacija.

Socialiniu ekonominiu požiūriu alternatyva sprendžia įvertintą problematiką – patenkina tikslinių grupių poreikius.

Alternatyva tenkina investicijų projekto 2.5. skyriuje nustatytus minimalius siekiamus rezultatus.

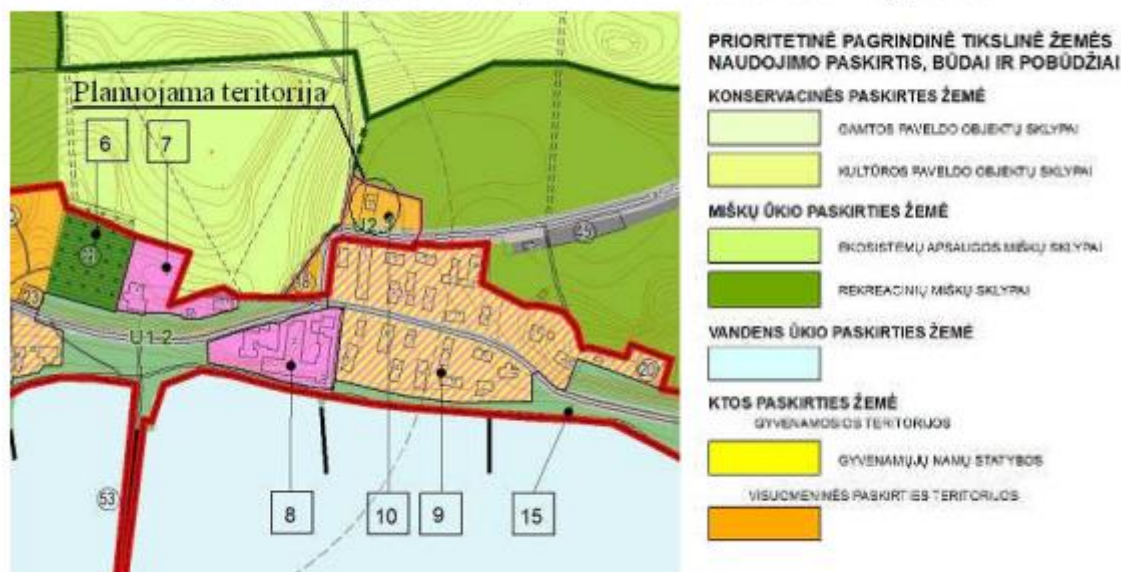
Apibendrintai vertintina, kad alternatyva galima.

Pagal NTR žemės sklypo, unikalus daikto numeris: 4400-4094-3975, kadastro numeris ir kadastro vietovės pavadinimas: 2301/0001:207 Neringos m. k. v., adresu Pamario g. 55, Neringa (toliau – **Žemės sklypas**) paskirtis „kita“, naudojimo būdas – „visuomeninės paskirties teritorijos“. Žemės sklype stovi pastatas – estrada, pagrindinė naudojimo paskirtis „kultūros“.

Vadovaujantis Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendruoju planu (toliau – **Bendrasis planas**), Žemės sklypas patenka į teritorijas, numatytas kitai paskirčiai, būdas – visuomeninės paskirties teritorijos (žr. žemiau).



Neringos bendrojo plano ištrauka „Nidos urbanistinė struktūra ir reglamentai“



K	KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ	U2 REKREACINIŲ POŽIŪRIŲ VERTINGŲ GYVENVIEČIŲ AR JŲ DALIŲ SKLYPAI	U2.1 - ekstensyvaus užstatymo rekreacinės gyvenvietės ar jų dalys
			U2.2 - intensyvaus užstatymo rekreacinės gyvenvietės ar jų dalys

Pagal Bendrojo plano sprendinius (žr. žemiau) galioja sekantys užstatymo sprendiniai:

10. Senosios estrados teritorija

Funkcinio prioriteto zona: *rekreacinio prioriteto*

Kraštovaizdžio tvarkymo zona: *intensyvaus užstatymo rekreacinės gyvenvietės ar jų dalys (U2.2)*

Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis: *kitos paskirties žemė*

Žemės naudojimo būdas (pobūdžiai): *visuomeninės paskirties teritorija, naudojimo pobūdis – visuomeninių pastatų statyba, naudojimo būdo turinys – visuomeninės ir kultūrinės paskirties pastato sklypas.*

Tvarkymo priemonės: *nauja statyba.*


Užstatymo tankumas: *iki 25 %.*

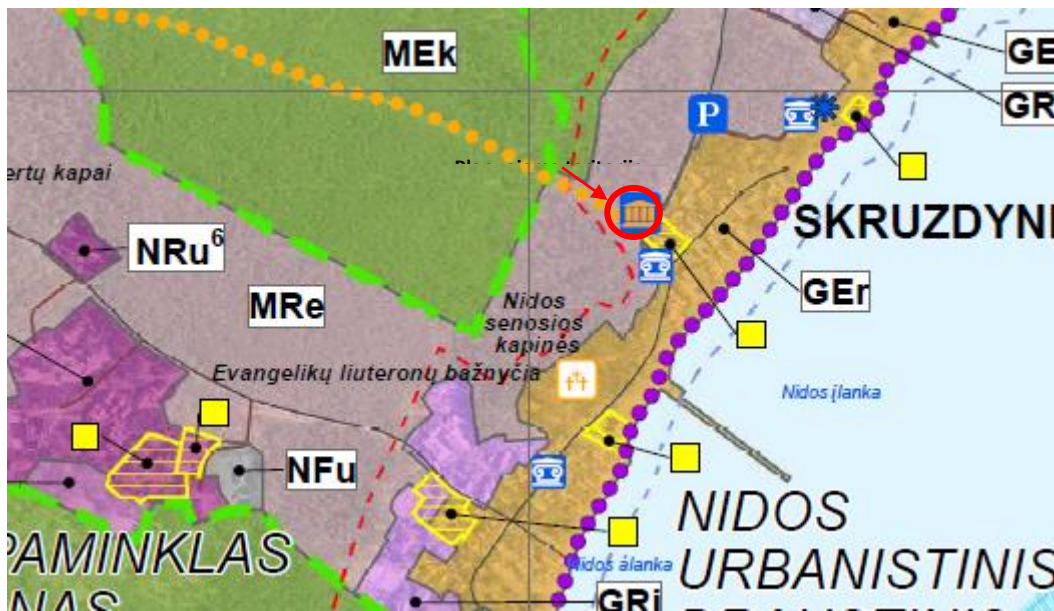
Užstatymo aukštingumas: *1 aukštas su mansarda.*

Užstatymo aukštis: *iki 9,0 m.*

Kiti reikalavimai: *1) išsaugti sklype esančius vertingus želdynus.*

Numatytas užstatymo tankumas, aukštingumas bei aukštis atitinka investiciniame pasiūlyme nurodytus planuojamo statyti kultūros paskirties pastato - Nidos modernaus meno muziejaus, rodiklius, t. y. Žemės sklypo, kuriame planuojamas muziejus, plotas – 3 050 m², maksimalus užstatymo plotas – 762 m². Bendras numatomas muziejaus patalpų plotas – 1 106 m², kurį sudaro pirmas aukštas – 630 m², bei mansardos aukštas – 476 m².

Planuojamoje teritorijoje galioja Kuršių nerijos nacionalinio parko tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 702 (toliau – **Tvarkymo planas**). Pagal Tvarkymo planą Žemės sklypas patenka į miškų ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zoną, rekreacinių miškų ekstensyvaus pritaikymo (miško parkų) kraštovaizdžio tvarkymo zoną (**MRe**) (žemiau pateikiamame žemėlapyje pažymėta - ).



Tvarkymo plano sprendiniai leidžia visuomeninės kultūrinės / visuomeninės paskirties objektus Žemės sklype.

Vadovaujantis Kuršių nerijos nacionalinio parko ir jo zonų ribų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Seimo 2012-06-06 nutarimu Nr. 702 (toliau – **Zonų ribų planas**), planuojama teritorija patenka į konservacinės apsaugos prioriteto zonas - istorinių draustinių teritoriją:

Apibendrinant, galiojantys teritorijų planavimo dokumentai bei esama Žemės sklypo paskirtis, naudojimo būdas leidžia visuomeninės / kultūros paskirties statinių statybą Žemės sklype.

Nuotolinis tikslinių grupių aptarnavimas. Šios alternatyvos įgyvendinimas nėra įmanomas, kadangi tikslinei grupei – Neringos miesto lankytojams bei gyventojams – būtina specialiai įrengta infrastruktūra, todėl numatomų teikti kultūros paslaugų nėra galimybės teikti nuotoliniu būdu. Apibendrintai vertintina, kad alternatyva negalima.

Pastatų / patalpų nuoma / panauda. Įvertinus Neringos mieste esančių pastatų nuomos bei panaudos rinką pastebėta, jog šiuo metu nėra nė vieno kultūros paskirties pastato, kurį galima būtų nuomoti. Be to, Neringos savivaldybės valdomi laisvi pastatai taip pat neatitinka kultūros paskirties pastatų funkcionalumo.

Atsižvelgiant į tai, jog kultūros paslaugų teikimui būtina specialiai pritaikyta infrastruktūra (ekspozicijų erdvės ir t.t.), šiuo metu Neringos mieste nėra galimybės išsinuomoti reikalingo pastato.

Be to, paslaugos pasiūlos paklausos analizė parodė, jog Neringos mieste trūksta kompleksinių kultūros paslaugų, t. y. nuo ekspozicijų salių iki konferencijoms, didesniems renginiams pritaikytų vidaus bei lauko erdvių. Apibendrintai vertintina, kad alternatyva negalima.

Pastatų / patalpų įsigijimas. Įvertinus Neringos mieste esančių pastatų pasiūlos rinką pastebėta, jog šiuo metu nėra nė vieno kultūros paskirties pastato, kurį galima būtų įsigyti. Be to, Neringos savivaldybės valdomi laisvi pastatai taip pat neatitinka kultūros paskirties pastatų funkcionalumo.

Atsižvelgiant į tai, jog kultūros paslaugų teikimui būtina specialiai pritaikyta infrastruktūra (ekspozicijų erdvės ir t.t.), šiuo metu Neringos mieste nėra galimybės įsigyti reikalingo pastato.

Be to, paslaugos pasiūlos paklausos analizė parodė, jog Neringos mieste trūksta kompleksinių kultūros paslaugų, t. y. nuo ekspozicijų salių iki konferencijoms, didesniems renginiams pritaikytų vidaus bei lauko erdvių. O tam būtina pakankamai didelė teritorija bei išplėtotą infrastruktūrą. Apibendrintai vertintina, kad alternatyva negalima.

Optimizavimas. Remiantis Investicijų projektų rengimo metodikos nuostatomis, optimizavimas – tai esamų veiklos rodiklių esminis pagerinimas visa apimtimi arba iš dalies keičiant veiklos įgyvendinimo principus, būdą, procedūras, veiklą vykdančius asmenis ir kt. Atsižvelgiant į tai, jog kultūros paslaugų teikimui būtina specialiai pritaikyta infrastruktūra, esamų kultūros veiklos rodiklių esminis pagerinimas nepadės išspręsti šiuo projektu sprendžiamos problemos – viešųjų kultūros paslaugų kokybės gerinimo ir prieinamumo didinimo. Vienintelis galimas sprendimas – pritaikyti / išvystyti / sukurti infrastruktūrą tikslinėms grupėms. Apibendrintai vertintina, kad alternatyva negalima.

Kooperacija. Remiantis Investicijų projektų rengimo metodikos nuostatomis, kooperacija – prisijungimas prie kito subjekto turimų išteklių / infrastruktūros projekto rezultatams pasiekti ir paslaugai teikti.

Atsižvelgus į Neringos mieste teikiamų viešųjų paslaugų pobūdį nustatyta, jog Neringos mieste nėra nė vieno subjekto, kuris valdytų panašaus pobūdžio infrastruktūrą. Galima daryti išvadą, jog Neringos savivaldybė yra vienintelis subjektas, kuris šiuo metu turi profesionalioms kultūros paslaugoms teikti pritaikytą infrastruktūrą. Analogiška situacija ir nagrinėjant privataus sektoriaus infrastruktūrą. Apibendrintai vertintina, kad alternatyva negalima.

Esamo (-ų) pastato (-ų) / patalpų techninių savybių gerinimas. Šios alternatyvos įgyvendinimo atveju, Neringos savivaldybės administracija rekonstruotų esamą pastatą bei jame

įkurtų modernaus meno muziejų. Įvertinus esamą Neringos savivaldybės nekilnojamojo turto rinką pastebėta, jog šiuo metu nėra nė vieno muziejaus funkcionalumui tinkamo nenaudojamo pastato.

Be to, sklype, adresu Pamaro g. 55, LT-93124 Neringa, nėra statinių, išskyrus pastatą-estrada, todėl čia rekonstrukcija nėra galima, o tik nauja statyba.

Taigi, šios alternatyvos įgyvendinimas turi apribojimų, todėl nėra tikslinga toliau nagrinėti šią alternatyvą. **Apibendrintai vertintina, kad alternatyva negalima.**

Kaip buvo išnagrinėta aukščiau, Bendrojo plano sprendiniai šiuo atveju aiškiai nurodo, jog teritorijos tvarkymo priemonės yra nauja statyba, t. y. Bendrojo plano sprendiniai leidžia tik šią statybos rūšį. Esamo pastato rekonstrukcijos alternatyvai nesant numatyta Bendrojo plano sprendiniuose - ji yra negalima, nes neatitinka Bendrojo plano sprendinių.

Projektavimo trukmė ir statybą leidžiančio dokumento (SLD) išdavimo terminai. Statybos įstatymo 27 str. įtvirtinti statybą leidžiančio dokumento išdavimo terminai. Šio straipsnio 12 d. numatyta, jog statinio projektas turi būti patikrintas per 20 darbo dienų (kai planuojama statyti ypatingąjį statinį arba atlikti statinio rekonstrukciją). 27 str. 13 d. numatyta, jog patikrinus ir pritarus statinio projektui, statybą leidžiantis dokumentas turi būti išduodamas per 3 darbo dienas. 3 darbo dienų terminas nustatytas ir statytojo informavimui, tuo atveju, jeigu yra gautas nepritarimas statinio projektui ir statybą leidžiantis dokumentas neišduodamas. Pakartotinai teikto pakeisto pagal pastabas statinio projekto tikrinimo procedūros atliekamos per 10 darbo dienų skaičiuojant nuo prašymo priėmimo.

SLD statiniui (tiek statyti naują statinį, tiek rekonstruoti esamą statinį) išduodamas per:

- 45 darbo dienas ypatingo statinio atveju.
- 30 darbo dienų neypatingo statinio atveju.

Projektavimo darbų trukmė priklauso nuo susitarimo su projektuotoju sąlygų, taigi gali būti įvairi (bendru atveju – nuo mėnesio iki kelių mėnesių; jei projektas itin sudėtingas ir didelės apimties – gali trukti dar ilgiau).

IŠVADOS:

1. Pagal Bendrojo plano sprendinius Žemės sklype leidžiama vienintelė statybos rūšis – nauja statyba.
2. Investiciniame projekte numatytas užstatymo tankumas, aukštingumas, bei aukštis atitinka investiciniame pasiūlyme nurodytus planuojamo statyti kultūros paskirties pastato - Nidos modernaus meno muziejaus, rodiklius.
3. Esamo pastato rekonstrukcija Bendrajame plane nenumatyta, todėl neatitiktų Bendrojo plano sprendinių. Norint vykdyti rekonstrukciją, reikėtų keisti arba koreguoti Bendrąjį planą. Bendrasis planas keičiamas savivaldybės tarybos sprendimu. Atkreiptinas dėmesys, kad 2023-11-01 įsigalioja Lietuvos Statybos įstatymo pakeitimas, kuriuo sugriežtinamas rekonstruojamo statinio projekto rengimas, numatant, jog „Jeigu rekonstruojamo pastato tūris padidėja daugiau negu 100 procentų, jam taikomi įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, teritorijų planavimo dokumentuose nustatyti naujo statinio projektavimui ir statybai keliami reikalavimai“. Kitaip sakant, jei pastato tūris didėja daugiau nei 100 proc., tokia statyba bus laikoma nauja statyba, o ne rekonstrukcija, nors dalis esamo pastato konstrukcijų ir liktų.
4. Pastato projektavimo darbų trukmė vidutiniškai gali trukti nuo mėnesio iki kelių mėnesių, priklausomai nuo susitarimo su projektuotoju. SLD išduodamas per 45 darbo dienas

(ypatingam statiniui) arba per 30 darbo dienų (neypatingam statiniui). SLD išdavimo trukmė gali būti ilgesnė, jei nustatoma statinio projekto trūkumų.

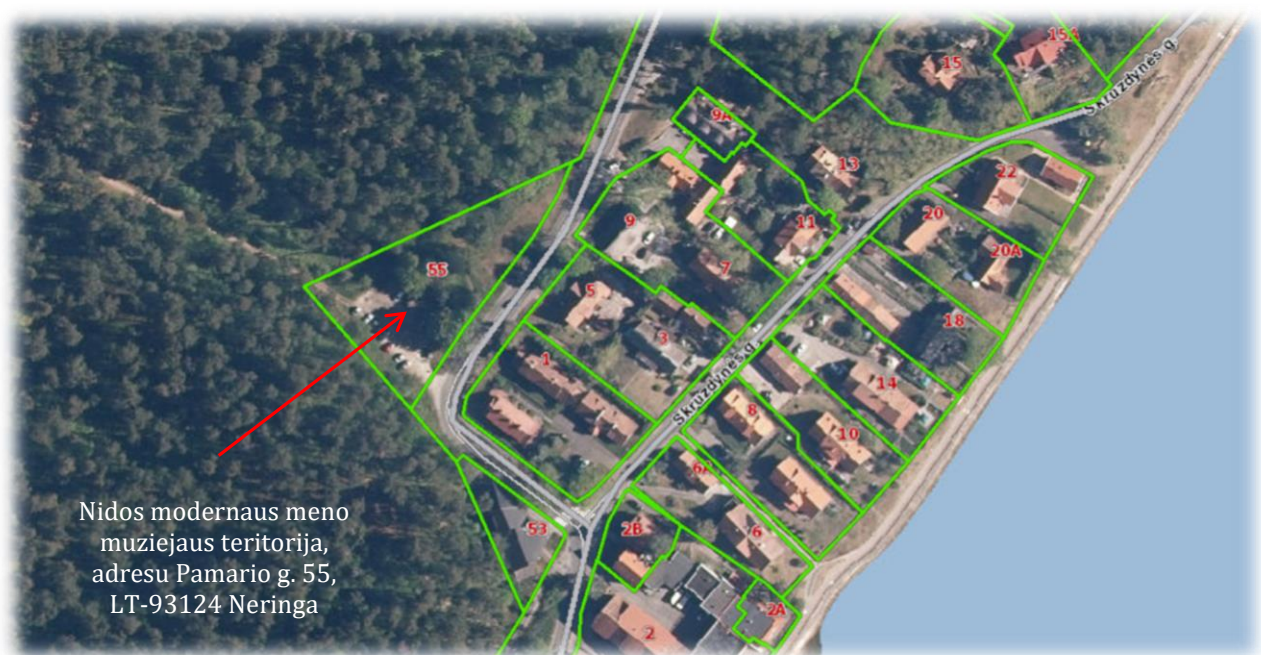
5. Vertinant laiko prasme, naujos statybos ir rekonstrukcijos atveju projekto įgyvendinimo trukmė būtų panaši. Rekonstrukcijos atveju privaloma atlikti esamo pastato konstrukcijų tyrimus, ko naujo pastato statybos atveju nereikia. Rekonstrukcijos atveju pastatui tam tikrais atvejais gali būti taikomi paprastesni energinio naudingumo klasės ir gaisrinės saugos reikalavimai.

Įvertinus galimas ir negalimas projekto tikslų ir uždavinių pasiekimo alternatyvas nustatyta, kad projektui „Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas“ artimiausiu metu galima tik naujo pastato statybos įgyvendinimo alternatyva.

Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodikoje bei Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodikoje nurodyta, jog įvertinus numatytas projekto įgyvendinimo alternatyvas, būtina nagrinėti ir lyginti bent dvi projekto įgyvendinimo alternatyvas.

Kadangi aukščiau atlikta analizė rodo, jog galima nagrinėti tik viena projekto įgyvendinimo alternatyva - naujo pastato statyba - atitinkamai bus formuluojama antra projekto įgyvendinimo alternatyva: naujo pastato statyba, tačiau šios alternatyvos įgyvendinimo atveju įrengiant ekspozicijas numatomi kiti paprastesni techniniai sprendimai.

Atkreiptinas dėmesys, jog šios alternatyvos bus įgyvendinamos ankstesniuose projekto skyriuose identifikuotoje teritorijoje - Pamario g. 55, LT-93124 Neringa. Paminėtina, jog abiejų alternatyvų atveju, muziejaus funkcionalumas numatomas vienodas.



Pav. 3.4.2. Nidos modernaus meno muziejaus vieta sklype

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Numatomi muziejaus tikslai:

- Stiprinti vietos identitetą ir aktualizuoti vietos kultūros paveldą.
- Skatinti susidomėjimą šiuolaikiniu tarptautiniu menu.
- Tapti tiek turizmo, tiek ir bendruomenės traukos centru.
- Prisidėti prie Nidos, kaip kūrybiško miesto, sampratos stiprinimo.

Muziejaus misija:

- Aktualizuoti Nidos dailininkų kolonijos kūrybinį palikimą per šiuolaikines medijas ir interaktyvius eksponavimo metodus.
- Pristatyti profesionalias kuruotas tarptautinio šiuolaikinio meno parodas, kurios apimtų Lietuvos ir pasaulinio garso menininkų pristatymą ir edukacines programas.

Muziejaus uždaviniai:

- Reaguojant į šiuolaikines aktualijas, skatinti dialogą su visuomene.
- Pristatant tarptautinį meną, skatinti kultūrų dialogą.
- Bendradarbiaujant su skirtingais profesionalais (kuratoriais, menotyrininkais) skatinti ir pristatyti vis naujas šiuolaikinio meno interpretacijas.

Pagrindinės muziejaus erdvės:

- Laikinųjų parodų erdvė.
- Konferencijų, susitikimų, seminarų, edukacinių kūrybinių dirbtuvių erdvė ir skaitykla.
- Restorano / baro erdvė.
- Lauko / vieša erdvė skulptūrų parkui.

Nauda Neringos savivaldybei:

- Miesto įvaizdžio gerinimas per profesionalų meną ir architektūrą;
- Nidos gyventojų, vaikų ir svečių užimtumo didinimas, darbo vietų sukūrimas, edukacija ir turiningas laisvalaikis;
- Muziejus siektų tapti traukos centru tiek Lietuvos, tiek ir tarptautiniu mastu;
- Reprezentatyvi erdvė verslo bei valstybiniais renginiams;
- Bendradarbiavimas (jungtiniai bilietai) su dideliais srautus turinčiais muziejais, pvz., Lietuvos jūrų muziejumi;
- Pastovi lokalios vietovės – Nidos – meno istoriją pristatanti ekspozicija, susidedanti iš Nidos dailininkų;
- Aktualios profesionalaus šiuolaikinio Lietuvos ir tarptautinio meno parodos, skirtos tiek vietos, tiek ir globalaus pasaulio aktualijoms nagrinėti;
- Dėmesys šiuolaikinėms medijoms, interaktyvumui, lankytojų įsitraukimui;
- Meno istorijos pamokos neprofesionalams: įtraukiant tiek Nidos dailininkų kolonijos istoriją, tiek ir šiuolaikinį meną;
- Tarptautinės konferencijos su profesionalais iš Lietuvos ir pasaulio.

Neringos savivaldybė kaip ir kitos Lietuvos lankytinos teritorijos stipriai susiduria su sezonišku įtaka. Todėl siekiant sumažinti neigiamas tendencijas, Muziejaus veiklos bus derinamos prie dviejų numatomų veiklos sezonų – šiltojo ir šaltojo.

Šiltuoju sezonu numatomos šios pagrindinės muziejaus veiklos:

- pastovi Nidos meno istoriją pristatanti ekspozicija, susidedanti iš Nidos dailininkų kolonijos darbų originalų;
- laikinų parodų, tiek pristatant kolekciją, tiek kviestinių, skirtų šiuolaikinėms aktualijoms interpretuoti, rengimas;

- konferencijų ir paskaitų rengimas;
- performansų festivaliai;
- bendradarbiavimas su kitomis vietos ir ne tik, kultūros ir meno organizacijomis, rengiant bendrus projektus (kūrybines dirbtuves, konferencijas, edukacinius užsiėmimus);
- meninių leidinių kaupimas ir pristatymas mediatekoje-skaitykloje visuomenei;
- edukacinių programų rengimas: parodų pristatymai, ekskursijos, viešų ir uždarų renginių organizavimas, diskusijų ir kūrybinių dirbtuvių rengimas;
- kooperacija su jau vykstančiais ilgamečiais projektais Neringoje, pvz., Nidos festivaliais (Nida Jazz, Tomo Mano festivalis, etc.), muziejaus erdvėse rengiant lydinčius renginius, parodas ar performansus, tokiu būdu atsižvelgiant į jau susiklosčiusias bendruomenės tradicijas ir praplečiant jas naujomis;
- edukacija vaikams – ekskursijos, dirbtuvės su edukatoriais, dienos vasaros meno stovyklos;
- viešos atviros erdvės įtraukimas pokalbiams, laisvalaikiui;
- restoranas/baras;
- šiuolaikinio limituoto kiekio dizaino objektų ir knygų parduotuvėlė;
- lauko ekspozicija – skulptūrų parkas.

Šaltuoju sezonu numatomos šios pagrindinės muziejaus veiklos:

- visą žiemos sezoną veikianti nuolatinė Nidos dailininkų kolonijos darbų originalų paroda;
- edukacija vaikams – ekskursijos, dirbtuvės su edukatoriais;
- tarptautinis žiemos performansų festivalis, pritrauksiantis lankytojų ne sezono metu; kasmetinė muziejų konferencija;
- restoranas / baras;
- vis populiarėjant darbui iš kitos, nei ofisas aplinkos, tikimasi, tiek vasaros, tiek žiemos sezonais dalį patalpų nuomoti laikiniems ofisams, kurie turėtų būti patrauklūs kūrybinėms industrijoms ar IT kompanijoms, kurioms darbas ofise nėra aktualus;
- erdvių nuoma privatiems verslo renginiams (konferencijoms, įmonių vakarams, produktų pristatymams, etc.).

Žemiau esančiuose paveiksluose pateiktos muziejaus projektinės fotofiksacijos, taip pat tarpukariu veikusios sklandymo mokyklos angaro, kurio vietoje išlaikant autentiškumą, planuojamas Nidos modernaus meno muziejus.



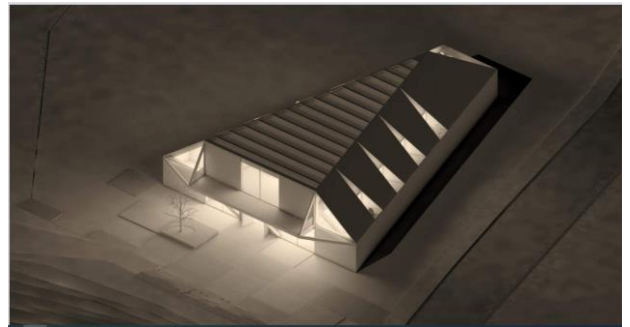
1933-1939 m. veikusios Nidos sklandymo mokyklos medinis angaras



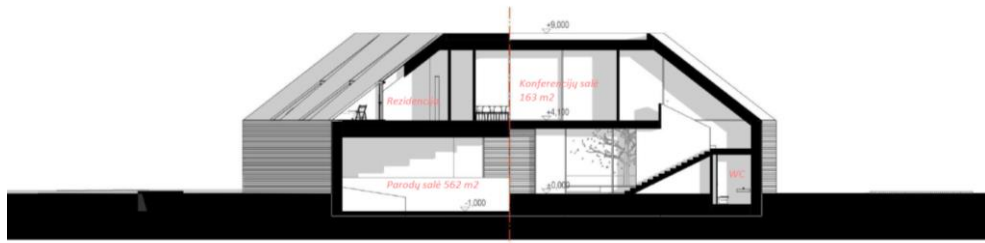
1933-1939 m. veikusios Nidos sklandymo mokyklos medinis angaras



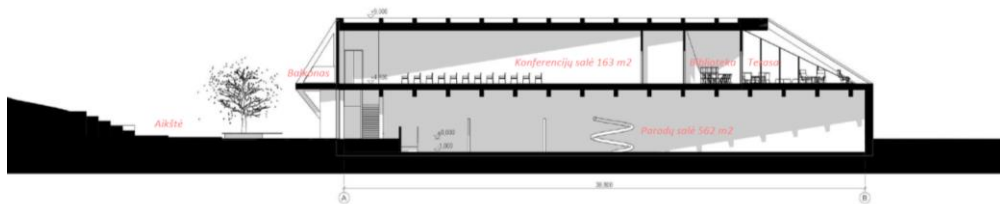
Nidos modernaus meno muziejaus vizualizacija



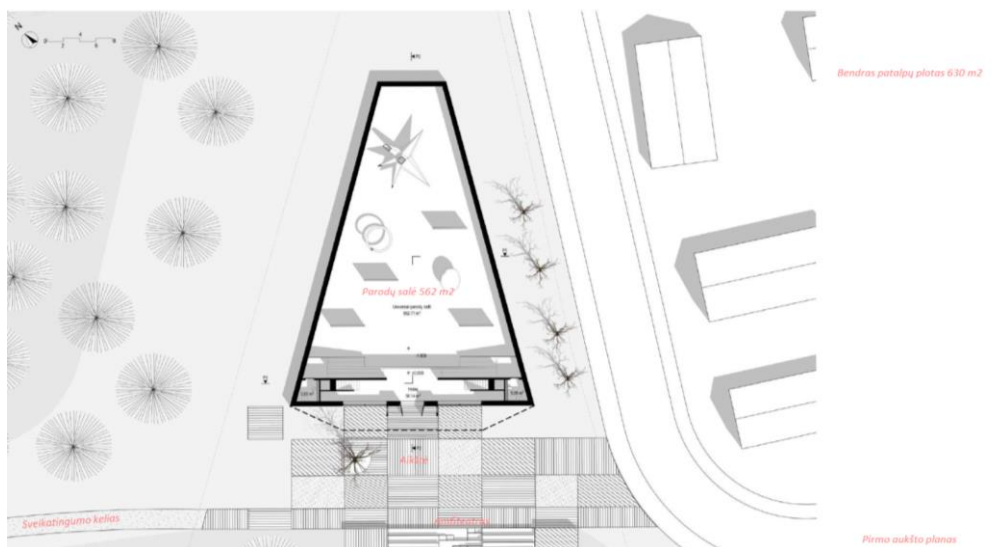
Nidos modernaus meno muziejaus vizualizacija



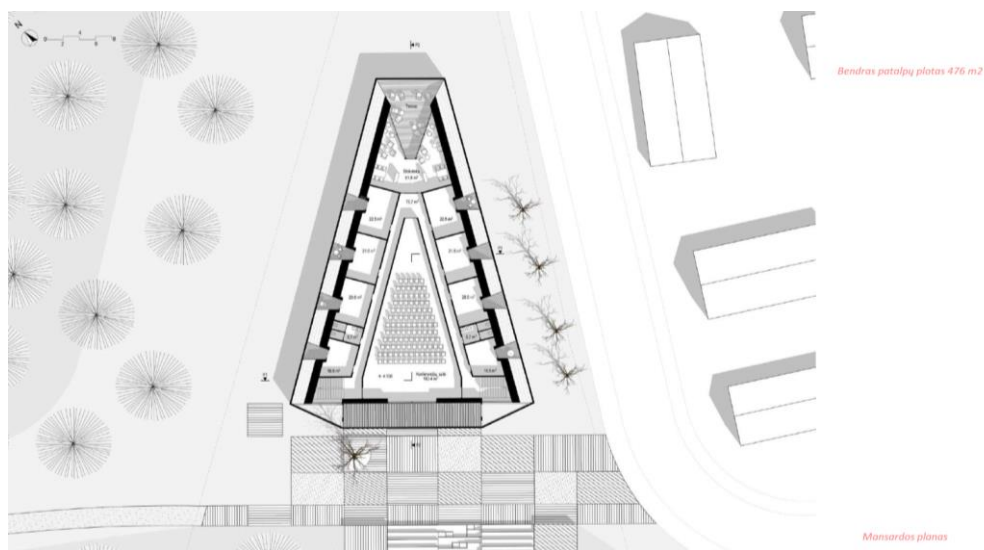
Planuojamo Nidos modernaus meno muziejaus skersinis pjūvis



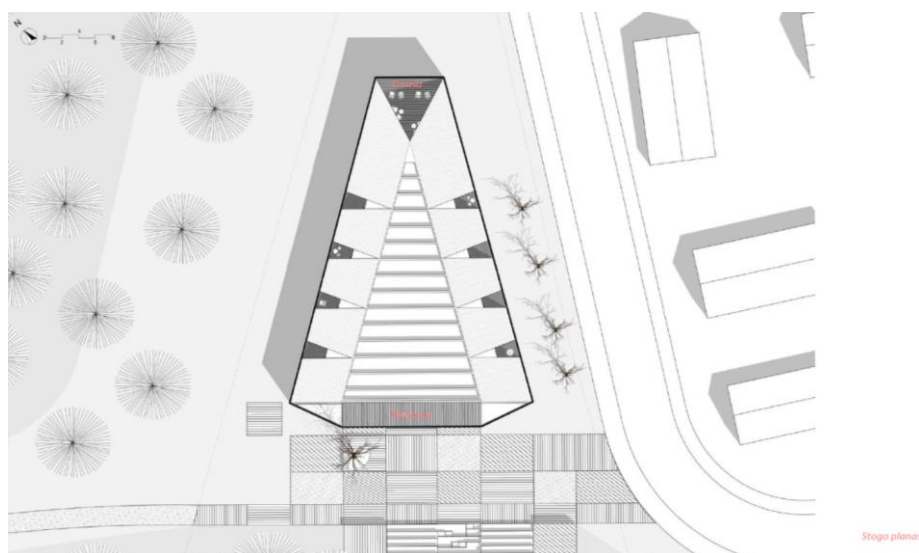
Planuojamo Nidos modernaus meno muziejaus skersinis pjūvis



Planuojamo Nidos modernaus meno muziejaus pirmo aukšto planas



Planuojamo Nidos modernaus meno muziejaus mansardos planas



Planuojamo Nidos modernaus meno muziejaus stogo planas

Pav. 3.4.3. Muziejaus projektiniai pasiūlymai bei priešistorė

Šaltinis: Neringos savivaldybės administracija, 2022 m.

Paminėtina, jog I ir II alternatyvos tenkina visus 2.5. investicijų projekto skyriuje nustatytus siekiamus rezultatus.

Paminėtina, jog abiejų alternatyvų atveju bus užtikrintas horizontaliųjų principų laikymasis. Į muziejų galės patekti visi norintys asmenys, nepriklausomai nuo lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų, pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ir kt.

Įgyvendinant projekto veiklas, nebus jokių apribojimų šioje srityje nei projekto valdymo komandai, nei tikslinėms grupėms. Vykdamas projekto veiklas, bus vadovaujama Lietuvos

Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo (Žin., 1998, Nr. 112-3100), Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo (Žin., 2003, Nr. 114-5115) nuostatomis.

3.5. Analizės metodo pasirinkimas

Projekto įgyvendinimo alternatyvų vertinimas ir palyginimas atliekamas remiantis sąnaudų ir naudos analizės (toliau – SNA) metodu apskaičiuotais rezultatais, nes pagal Investicijų projektų rengimo metodikos nuostatas projektas priskiriamas prie viešojo juridinio asmens pastatų / patalpų investavimo objekto.

Projekto investavimo objektui, planuojamam Nidos modernaus meno muziejui, Pamario g. 55, LT-93124 Neringa, - pastatams - pasirinktas investavimo objektas „Pastatai / patalpos“. Remiantis Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodikos 4 priedo lentelę, šiam investavimo objektui nagrinėtos šios alternatyvos: „Naujų pastatų statyba (taip pat ir pradėto statyti pastato užbaigimas)“, „Nuotolinis tikslinių grupių aptarnavimas“, „Pastatų / patalpų nuoma / panauda“, „Pastatų / patalpų įsigijimas“, „Optimizavimas“, „Kooperacija“ ir „Esamo (-ų) pastato (-ų) / patalpų techninių savybių gerinimas“. Alternatyvoms taikomas SNA metodas, kadangi pasirinktas investavimo objektas yra pastatai / patalpos.

3.6. Projekto įgyvendinimo alternatyvų nagrinėjimas SVA metodu

Remiantis Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika, projekto įgyvendinimo alternatyvų vertinimas ir palyginimas SVA metodu neatliekamas.



4. Finansinė analizė

Šioje IP dalyje atliekant finansinę analizę, nagrinėjami finansiniai IP įgyvendinimo alternatyvų pinigų srautai. Naudojamas pinigų srautų metodas: apskaičiuojant finansinius rodiklius, Projekto išlaidos (investicijos, veiklos išlaidos, mokesčiai ir pan.) suprantamos kaip neigiami pinigų srautai, o Projekto įplaukos (veiklos pajamos, finansavimas ir pan.) – kaip teigiami pinigų srautai. Finansiniams rodikliams apskaičiuoti viso ataskaitinio laikotarpio grynujų pinigų srautai diskontuojami. Pagrindiniai finansinės analizės rezultatų rodikliai – investicijų ir kapitalo finansinė grynoji dabartinė vertė ir vidinė grąžos norma (FGDV ir FVGN). *Finansinė grynoji dabartinė vertė* (FGDV), gaunama sudėjus diskontuotų pinigų srautus per Projekto gyvavimo laikotarpį, parodo Projekto naudą, išreikštą dabartine pinigų verte. *Finansinė vidinė grąžos norma* (FVGN) – diskonto norma, kuriai esant investicijų vertė lygi grynujų pinigų srautų vertei, t. y. diskonto norma, su kuria grynoji dabartinė investicijų vertė lygi nuliui. Jeigu FVGN didesnė už rinkoje esančią palūkanų normą, vadinasi, Projektas duos didesnę naudą už lėšų skolinimosi išlaidas.

Projekto finansinė analizė atliekama šiuo eiliškumu:

1. pasirenkamas projekto ekonominės veiklos sektorius ir nurodomas projekto ataskaitinis laikotarpis,
2. nurodoma finansinė diskonto norma (FDN);
3. nurodomi projekto lėšų srautai (investicijos, investicijų likutinė vertė, veiklos pajamos, veiklos išlaidos, mokesčiai ir finansavimas), ir
4. apskaičiuojami finansiniai rodikliai ir pateikiama išvada dėl projekto gyvybingumo.

4.1. Projekto ataskaitinis laikotarpis

Projekto ataskaitinis laikotarpis yra metų, kuriems pateikiamos Projekto investicijų, investicijų likutinės vertės, veiklos pajamų, veiklos išlaidų, mokesčių, finansavimo bei socialinės-ekonominės naudos (žalos) prognozės, skaičius. Šis metų skaičius nustatomas atsižvelgiant į ekonomiškai pagrįstą Projekto kuriamo ilgalaikio turto naudojimo trukmę (infrastruktūros tarnavimo laikotarpį). Šiuo tikslu nurodomas Projekto ekonominės veiklos sektorius ir įvertinamas laikotarpis, per kurį naudingiau naudoti infrastruktūrą palaikant jos naudojimo savybes (techninis aptarnavimas, remontas ir pan.) nei sukurti reikalingą infrastruktūrą iš naujo.

Remiantis Metodika, Projekto ataskaitinis laikotarpis nustatomas atsižvelgiant į Projekto ekonominės veiklos sektorių (toliau – EVS) ir į ekonomiškai pagrįstą Projektu kuriamo ilgalaikio turto eksploatavimo trukmę. Planuojamo įgyvendinti Projekto pagrindinė EVS yra kultūra, EVS Projekto tipas – investicijos į kultūros infrastruktūrą. Metodikoje rekomenduojamas analizės laikotarpis kultūros sektoriaus projektams – 15 metų, tačiau esant objektyvioms priežastims, numatyta galimybė taikyti trumpesnę laikotarpį. Atsižvelgiant į Projektu kuriamo ilgalaikio turto ekonomiškai pagrįstą (žr. SNA skaičiuoklę) naudojimo trukmę (turto ekonominio nusidėvėjimo laikotarpį – 25 metai) bei planuojamą 4 metų investicijų vykdymo laikotarpį, nustatomas Projekto ataskaitinis laikotarpis – 20 metų. Toks sprendimas priimamas dėl to, jog numatomas objektas bus vystomas nuo pradžios, šiandien jokia infrastruktūra nėra sukurta, todėl reikalingas ilgesnis laikotarpis siekiant įveiklinti objektą. Naudojama prielaida, kad Projekto veiklos bus pradėtos įgyvendinti 2026 m. pradžioje ir užbaigiamos 2029 m. pabaigoje, o nuo 2030 m. iki 2045 m. vertinami Projekto lėšų srautai ir kuriama socialinė-ekonominė nauda.

Papildomai pažymėtina, kad vertinant Projekto įgyvendinimą VPSP būdu partnerystės klausimyne bus nustatomas siūlytinas VPSP sutarties terminas atsižvelgiant į kitų analogiškų

projektų gerą patirtį bei galimas prielaidas dėl privataus subjekto siekio atgauti, atliekant darbus ir teikiant paslaugas, įdėtas investicijas bei reinvesticijas (nuosavą kapitalą ir/arba skolintas lėšas) ir gauti pelną už investuotą kapitalą įprastomis veiklos vykdymo sąlygomis, t. y. atsižvelgiant į galimą atsipirkimo laikotarpį.

4.2. Finansinė diskonto norma

Laiko įtaka pinigų srautų vertei nustatoma naudojant diskonto veiksni. Diskonto veiksnys (angl. discount factor) – tai koeficientas, kurį dauginant su būsimų pinigų nominalia verte, apskaičiuojama dabartinė jų vertė. Dabartinė vertė – tai pinigų vertė šiuo metu.

Lietuvoje įgyvendinamiems investicijų projektams finansinė diskonto norma (toliau – FDN) gali būti nustatyta atskiru Lietuvos Respublikos finansų ministerijos priimtu teisės aktu. Tokiu atveju, atliekant finansinę analizę tiek SNA, tiek SVA metodais, reikėtų taikyti Finansų ministerijos nustatytą FDN. Tol, kol valstybės lygmeniu FDN nenustatyta, finansinėje analizėje taikoma 4 proc. FDN.

Finansinėje analizėje projekto investicijų, investicijų likutinės vertės, veiklos pajamų, veiklos išlaidų, mokesčių ir finansavimo pinigų srautai nurodomi realiomis kainomis, t. y. prognozuojami pinigų srautai nekoreguojami dėl infliacijos. Jeigu planuojant IP, dalis investicijų jau atlikta, šios investicijos nurodomos nuliniiais metais ir nediskontuojamos.

4.3. Projekto lėšų srautai

Projekto lėšų srautai. Atliekant finansinę analizę, nurodomi šie projekto lėšų srautai:

1. projekto investicijos;
2. projekto investicijų likutinė vertė;
3. projekto veiklos pajamos;
4. projekto veiklos išlaidos;
5. projekto mokesčiai;
6. projekto finansavimas.

4.3.1. Investicijų išlaidos

Projekto investicijos – tai visos Projekto veikloms įgyvendinti reikalingos išlaidos, kurias planuojama patirti sukūriant apibrėžtus Projekto rezultatus. Šioje investicijų projekto dalyje yra realiai įvertintas investicijų lėšų poreikis ir suplanuota reali investicijų išlaidų patyrimo eiga, dalis ir proporcijos. Visos Projektui reikalingos išlaidos buvo nustatytos remiantis ekonominiais normatyvais bei rinkos analize.

Atsižvelgiant į IP dalyje „3.4. Trumpojo veiklų sąrašo sudarymas ir projekto įgyvendinimo alternatyvos“ pateiktus detalizuotus alternatyvų įgyvendinimo kiekius, apimtis ir techninius parametrus, remiantis bendraisiais bei sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui, rinkos analizėmis, žemiau esančiose lentelėse pateikiamos alternatyvų investicijų išlaidos.

Vertinant investicijų sąnaudas, atsižvelgta į tikėtiną kainų augimą investicijų laikotarpiu.

Lentelė 4.3.1.1. Alternatyvos Nr. 1 investicijų išlaidos

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Mato vnt.	Planuojamas kiekis	Suma, Eur be PVM
----------	---------------------	-----------	--------------------	------------------

I.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	-	-	2,726,018.40
1.1.	Projektavimas ir inžinerinės paslaugos	-	-	142,114.70
1.1.1.	Techninio projekto parengimas	Vnt.	1	93,020.53
1.1.2.	Techninio projekto ekspertizė	Vnt.	1	9,043.66
1.1.3.	Statinio projekto vykdymo priežiūra	Kompl.	1	9,043.66
1.1.4.	Statinio darbų techninė priežiūra	Kompl.	1	18,087.33
1.1.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	12,919.52
1.2.	Statybos darbai	-	-	2,583,903.70
1.2.1.	Esamo pastato - estrados griovimo darbai	Kompl.	1	29,652.00
1.2.2.	Nidos modernaus meno muziejaus pastato statybos darbai	Kompl.	1	2,101,400.00
1.2.3.	Lauko aikštelės su amfiteatru statybos darbai	Kompl.	1	147,098.00
1.2.4.	Sklypo sutvarkymo darbai, mažosios architektūros įrengimas	Kompl.	1	73,549.00
1.2.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	232,204.70
2.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	-	-	358,350.00
2.1.	Pirmojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (ekspozicijų salių įrengimas)	Kompl.	1	168,600.00
2.2.	Antrojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (renginių, konferencijų salės įrengimas)	Kompl.	1	32,600.00
2.3.	Kitų vidaus pirmojo ir antrojo aukšto erdvių įrengimas	Kompl.	1	57,150.00
2.4.	Lauko erdvių įranga ir baldai	Kompl.	1	100,000.00
VISO Eur be PVM:				3,084,368.40

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 4.3.1.2. Alternatyvos Nr. 1 investicijų išlaidų pasiskirstymas metais

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Mato vnt.	Planuojamas kiekis	Suma, Eur be PVM	Suma, Eur be PVM (2026 metai)	Suma, Eur be PVM (2027 metai)	Suma, Eur be PVM (2028 metai)	Suma, Eur be PVM (2029 metai)
I.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	-	-	2,726,018.40	46,510.27	55,553.93	1,167,466.49	1,456,487.71
1.1.	Projektavimas ir inžinerinės paslaugos	-	-	142,114.70	46,510.27	55,553.93	13,565.49	26,485.01
1.1.1.	Techninio projekto parengimas	Vnt.	1	93,020.53	46,510.27	46,510.27	0.00	0.00
1.1.2.	Techninio projekto ekspertizė	Vnt.	1	9,043.66	0.00	9,043.66	0.00	0.00
1.1.3.	Statinio projekto vykdymo priežiūra	Kompl.	1	9,043.66	0.00	0.00	4,521.83	4,521.83
1.1.4.	Statinio darbų techninė priežiūra	Kompl.	1	18,087.33	0.00	0.00	9,043.66	9,043.66
1.1.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	12,919.52	0.00	0.00	0.00	12,919.52
1.2.	Statybos darbai	-	-	2,583,903.70	0.00	0.00	1,153,901.00	1,430,002.70
1.2.1.	Esamo pastato - estrados griovimo darbai	Kompl.	1	29,652.00	0.00	0.00	29,652.00	0.00
1.2.2.	Nidos modernaus meno muziejaus pastato statybos darbai	Kompl.	1	2,101,400.00	0.00	0.00	1,050,700.00	1,050,700.00
1.2.3.	Lauko aikštelės su amfiteatru statybos darbai	Kompl.	1	147,098.00	0.00	0.00	73,549.00	73,549.00
1.2.4.	Sklypo sutvarkymo darbai, mažosios	Kompl.	1	73,549.00	0.00	0.00	0.00	73,549.00

	architektūros įrengimas							
1.2.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	232,204.70	0.00	0.00	0.00	232,204.70
2.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	-	-	358,350.00	0.00	0.00	0.00	358,350.00
2.1.	Pirmojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (ekspozicijų salių įrengimas)	Kompl.	1	168,600.00	0.00	0.00	0.00	168,600.00
2.2.	Antrojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (renginių, konferencijų salės įrengimas)	Kompl.	1	32,600.00	0.00	0.00	0.00	32,600.00
2.3.	Kitų vidaus pirmojo ir antrojo aukšto erdvių įrengimas	Kompl.	1	57,150.00	0.00	0.00	0.00	57,150.00
2.4.	Lauko erdvių įranga ir baldai	Kompl.	1	100,000.00	0.00	0.00	0.00	100,000.00
VISO Eur be PVM:				3,084,368.40	46,510.27	55,553.93	1,167,466.49	1,814,837.71

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 4.3.1.3. Alternatyvos Nr. 1 investicijų išlaidų pagrindimas

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Mato vnt.	Planuojamas kiekis	Suma, Eur be PVM	Pagrindimas
I.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	-	-	2,726,018.40	-
1.1.	Projektavimas ir inžinerinės paslaugos	-	-	142,114.70	-
1.1.1.	Techninio projekto parengimas	Vnt.	1	93,020.53	Statinio projekto parengimo išlaidos įvertintos taikant UAB „Sistela“ bendruosius ekonominius normatyvus statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Techninio projekto parengimo paslaugų kaina nustatyta remiantis UAB „Sistela“ informacinės bazės rekomendacijomis: www.sistela.lt/Informacine/baze . Statant statinius, projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidos sudaro 5 proc. nuo statybos darbų (kai objekto skaičiuojamoji kaina virš 1,45 mln. Eur), iš jų – 72 proc. techninio projekto parengimui. Detalūs skaičiavimai pateikti SNA rezultatų skaičiuoklėje.
1.1.2.	Techninio projekto ekspertizė	Vnt.	1	9,043.66	Techninio projekto ekspertizės atlikimo paslaugų kaina nustatyta remiantis UAB „Sistela“ informacinės bazės rekomendacijomis: www.sistela.lt/Informacine/baze . Statant statinius, projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidos sudaro 5 proc. nuo statybos darbų (kai objekto skaičiuojamoji kaina virš 1,45 mln. Eur), iš jų – 7 proc. techninio projekto ekspertizės atlikimui. Detalūs skaičiavimai pateikti SNA rezultatų skaičiuoklėje.
1.1.3.	Statinio projekto vykdymo priežiūra	Kompl.	1	9,043.66	Statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų išlaidos įvertintos taikant UAB „Sistela“ bendruosius ekonominius normatyvus statinių statybos

					skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų kaina nustatyta remiantis UAB „Sistela“ informacinės bazės rekomendacijomis: www.sistela.lt/Informacine/baze . Statant statinius, projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidos sudaro 5 proc. nuo statybos darbų (kai objekto skaičiuojamoji kaina virš 1,45 mln. Eur), iš jų – 7 proc. statinio projekto vykdymo priežiūrai. Detalūs skaičiavimai pateikti SNA rezultatų skaičiuoklėje.
1.1.4.	Statinio darbų techninė priežiūra	Kompl.	1	18,087.33	Statinio darbų techninės priežiūros paslaugų kaina nustatyta remiantis UAB „Sistela“ informacinės bazės rekomendacijomis: www.sistela.lt/Informacine/baze . Statant statinius, projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidos sudaro 5 proc. nuo statybos darbų (kai objekto skaičiuojamoji kaina virš 1,45 mln. Eur), iš jų – 14 proc. statinio darbų techninei priežiūrai. Detalūs skaičiavimai pateikti SNA rezultatų skaičiuoklėje.
1.1.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	12,919.52	Atsižvelgiant į 2021-2022 m. statybos darbų kainų pokyčius rinkoje, bei atkreipus dėmesį, jog rengiant statybos darbų sąmatas pastarosiose yra numatomas užsakovo rezervas, atitinkamai tokie vertinimai atliekami ir šio projekto atveju.
1.2.	Statybos darbai	-	-	2,583,903.70	-
1.2.1.	Esamo pastato - estrados griovimo darbai	Kompl.	1	29,652.00	Statybos darbų investicijų išlaidos nustatytos remiantis sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Objektas - kultūros paskirties statinys.
1.2.2.	Nidos modernaus meno muziejaus pastato statybos darbai	Kompl.	1	2,101,400.00	Statybos darbų investicijų išlaidos nustatytos remiantis sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Objektas - kultūros paskirties statinys.
1.2.3.	Lauko aikštelės su amfiteatru statybos darbai	Kompl.	1	147,098.00	Statybos darbų investicijų išlaidos nustatytos remiantis sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Objektas - kultūros paskirties statinys.
1.2.4.	Sklypo sutvarkymo darbai, mažosios architektūros įrengimas	Kompl.	1	73,549.00	Statybos darbų investicijų išlaidos nustatytos remiantis sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Objektas - kultūros paskirties statinys.
1.2.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	232,204.70	Statybos darbų investicijų išlaidos nustatytos remiantis sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Objektas - kultūros paskirties statinys.
2.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	-	-	358,350.00	-

2.1.	Pirmojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (ekspozicijų salių įrengimas)	Kompl.	1	168,600.00	Kadangi statinio projektas IP rengimo stadijoje nėra parengtas, nėra tikslų sprendinių dėl statinio vidaus patalpų išdėstymo (šiuo metu yra parengti tik projektiniai pasiūlymai), įrangos, įrenginių ir baldų poreikis vertinamas atliekant preliminarius kiekių skaičiavimus bei rinkos kainų analizę.
2.2.	Antrojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (renginių, konferencijų salės įrengimas)	Kompl.	1	32,600.00	Kadangi statinio projektas IP rengimo stadijoje nėra parengtas, nėra tikslų sprendinių dėl statinio vidaus patalpų išdėstymo (šiuo metu yra parengti tik projektiniai pasiūlymai), įrangos, įrenginių ir baldų poreikis vertinamas atliekant preliminarius kiekių skaičiavimus bei rinkos kainų analizę.
2.3.	Kitų vidaus pirmojo ir antrojo aukšto erdvių įrengimas	Kompl.	1	57,150.00	Kadangi statinio projektas IP rengimo stadijoje nėra parengtas, nėra tikslų sprendinių dėl statinio vidaus patalpų išdėstymo (šiuo metu yra parengti tik projektiniai pasiūlymai), įrangos, įrenginių ir baldų poreikis vertinamas atliekant preliminarius kiekių skaičiavimus bei rinkos kainų analizę.
2.4.	Lauko erdvių įranga ir baldai	Kompl.	1	100,000.00	Kadangi statinio projektas IP rengimo stadijoje nėra parengtas, nėra tikslų sprendinių dėl statinio vidaus patalpų išdėstymo (šiuo metu yra parengti tik projektiniai pasiūlymai), įrangos, įrenginių ir baldų poreikis vertinamas atliekant preliminarius kiekių skaičiavimus bei rinkos kainų analizę.
VISO Eur be PVM:				3,084,368.40	-

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Planuojama, kad projektavimo darbai bus pradėti 2026 m. pradžioje, rangos darbai bus pradėti vykdyti 2028 m. pradžioje ir tęsis iki 2029 m. pabaigos, statybos darbų kiekiai kiekvienais projekto metais bus įgyvendinti tokiais proporcijomis: 2028 m. – 50 proc., 2029 m. – 50 proc.

Projekto investicijos nurodytos sąnaudų naudos analizės (toliau – SNA) A eilutėse: rangos darbų investicijos nurodytos A.3 eilutėje, projektavimo bei inžinerinės paslaugos - A.5 eilutėje, įrangos, įrenginių ir kito turto - A.4 eilutėje.

Žemiau esančiose lentelėse pateikiamos alternatyvos Nr. 2 investicijų išlaidos, jų pasiskirstymas pagal projekto įgyvendinimo metus bei pateikiamas investicijų išlaidų pagrindimas.

Lentelė 4.3.1.4. Alternatyvos Nr. 2 investicijų išlaidos

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Mato vnt.	Planuojamas kiekis	Suma, Eur be PVM
I.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	-	-	2,726,018.40
1.1.	Projektavimas ir inžinerinės paslaugos	-	-	142,114.70
1.1.1.	Techninio projekto parengimas	Vnt.	1	93,020.53
1.1.2.	Techninio projekto ekspertizė	Vnt.	1	9,043.66
1.1.3.	Statinio projekto vykdymo priežiūra	Kompl.	1	9,043.66
1.1.4.	Statinio darbų techninė priežiūra	Kompl.	1	18,087.33
1.1.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	12,919.52
1.2.	Statybos darbai	-	-	2,583,903.70
1.2.1.	Esamo pastato - estrados griovimo darbai	Kompl.	1	29,652.00

1.2.2.	Nidos modernaus meno muziejaus pastato statybos darbai	Kompl.	1	2,101,400.00
1.2.3.	Lauko aikštelės su amfiteatru statybos darbai	Kompl.	1	147,098.00
1.2.4.	Sklypo sutvarkymo darbai, mažosios architektūros įrengimas	Kompl.	1	73,549.00
1.2.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	232,204.70
2.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	-	-	319,561.00
2.1.	Pirmojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (ekspozicijų salių įrengimas)	Kompl.	1	129,811.00
2.2.	Antrojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (renginių, konferencijų salės įrengimas)	Kompl.	1	32,600.00
2.3.	Kitų vidaus pirmojo ir antrojo aukšto erdvių įrengimas	Kompl.	1	57,150.00
2.4.	Lauko erdvių įranga ir baldai	Kompl.	1	100,000.00
VISO Eur be PVM:				3,045,579.40

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 4.3.1.5. Alternatyvos Nr. 2 investicijų išlaidų pasiskirstymas metais

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Mato vnt.	Planuojamas kiekis	Suma, Eur be PVM	Suma, Eur be PVM (2026 metai)	Suma, Eur be PVM (2027 metai)	Suma, Eur be PVM (2028 metai)	Suma, Eur be PVM (2029 metai)
I.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	-	-	2,726,018.40	46,510.27	55,553.93	1,167,466.49	1,456,487.71
1.1.	Projektavimas ir inžinerinės paslaugos	-	-	142,114.70	46,510.27	55,553.93	13,565.49	26,485.01
1.1.1.	Techninio projekto parengimas	Vnt.	1	93,020.53	46,510.27	46,510.27	0.00	0.00
1.1.2.	Techninio projekto ekspertizė	Vnt.	1	9,043.66	0.00	9,043.66	0.00	0.00
1.1.3.	Statinio projekto vykdymo priežiūra	Kompl.	1	9,043.66	0.00	0.00	4,521.83	4,521.83
1.1.4.	Statinio darbų techninė priežiūra	Kompl.	1	18,087.33	0.00	0.00	9,043.66	9,043.66
1.1.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	12,919.52	0.00	0.00	0.00	12,919.52
1.2.	Statybos darbai	-	-	2,583,903.70	0.00	0.00	1,153,901.00	1,430,002.70
1.2.1.	Esamo pastato - estrados griovimo darbai	Kompl.	1	29,652.00	0.00	0.00	29,652.00	0.00
1.2.2.	Nidos modernaus meno muziejaus pastato statybos darbai	Kompl.	1	2,101,400.00	0.00	0.00	1,050,700.00	1,050,700.00
1.2.3.	Lauko aikštelės su amfiteatru statybos darbai	Kompl.	1	147,098.00	0.00	0.00	73,549.00	73,549.00
1.2.4.	Sklypo sutvarkymo darbai, mažosios architektūros įrengimas	Kompl.	1	73,549.00	0.00	0.00	0.00	73,549.00
1.2.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	232,204.70	0.00	0.00	0.00	232,204.70
2.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	-	-	319,561.00	0.00	0.00	0.00	319,561.00
2.1.	Pirmojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (ekspozicijų salių įrengimas)	Kompl.	1	129,811.00	0.00	0.00	0.00	129,811.00

2.2.	Antrojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (renginių, konferencijų salės įrengimas)	Kompl.	1	32,600.00	0.00	0.00	0.00	32,600.00
2.3.	Kitų vidaus pirmojo ir antrojo aukšto erdvių įrengimas	Kompl.	1	57,150.00	0.00	0.00	0.00	57,150.00
2.4.	Lauko erdvių įranga ir baldai	Kompl.	1	100,000.00	0.00	0.00	0.00	100,000.00
VISO Eur be PVM:				3,045,579.40	46,510.27	55,553.93	1,167,466.49	1,776,048.71

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 4.3.1.6. Alternatyvos Nr. 2 investicijų išlaidų pagrindimas

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Mato vnt.	Planuojamas kiekis	Suma, Eur be PVM	Pagrindimas
I.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	-	-	2,726,018.40	-
1.1.	Projektavimas ir inžinerinės paslaugos	-	-	142,114.70	-
1.1.1.	Techninio projekto parengimas	Vnt.	1	93,020.53	Statinio projekto parengimo išlaidos įvertintos taikant UAB „Sistela“ bendruosius ekonominius normatyvus statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Techninio projekto parengimo paslaugų kaina nustatyta remiantis UAB „Sistela“ informacinės bazės rekomendacijomis: www.sistela.lt/Informacine/baze . Statant statinius, projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidos sudaro 5 proc. nuo statybos darbų (kai objekto skaičiuojamoji kaina virš 1,45 mln. Eur), iš jų – 72 proc. techninio projekto parengimui. Detalūs skaičiavimai pateikti SNA rezultatų skaičiuoklėje.
1.1.2.	Techninio projekto ekspertizė	Vnt.	1	9,043.66	Techninio projekto ekspertizės atlikimo paslaugų kaina nustatyta remiantis UAB „Sistela“ informacinės bazės rekomendacijomis: www.sistela.lt/Informacine/baze . Statant statinius, projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidos sudaro 5 proc. nuo statybos darbų (kai objekto skaičiuojamoji kaina virš 1,45 mln. Eur), iš jų – 7 proc. techninio projekto ekspertizės atlikimui. Detalūs skaičiavimai pateikti SNA rezultatų skaičiuoklėje.
1.1.3.	Statinio projekto vykdymo priežiūra	Kompl.	1	9,043.66	Statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų išlaidos įvertintos taikant UAB „Sistela“ bendruosius ekonominius normatyvus statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų kaina nustatyta remiantis UAB „Sistela“ informacinės bazės rekomendacijomis: www.sistela.lt/Informacine/baze . Statant statinius, projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidos sudaro 5 proc. nuo statybos darbų (kai objekto

					skaičiuojamoji kaina virš 1,45 mln. Eur), iš jų – 7 proc. statinio projekto vykdymo priežiūrai. Detalūs skaičiavimai pateikti SNA rezultatų skaičiuoklėje.
1.1.4.	Statinio darbų techninė priežiūra	Kompl.	1	18,087.33	Statinio darbų techninės priežiūros paslaugų kaina nustatyta remiantis UAB „Sistela“ informacinės bazės rekomendacijomis: www.sistela.lt/Informacine/baze . Statant statinius, projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidos sudaro 5 proc. nuo statybos darbų (kai objekto skaičiuojamoji kaina virš 1,45 mln. Eur), iš jų – 14 proc. statinio darbų techninei priežiūrai. Detalūs skaičiavimai pateikti SNA rezultatų skaičiuoklėje.
1.1.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	12,919.52	Atsižvelgiant į 2021-2022 m. statybos darbų kainų pokyčius rinkoje, bei atkreipus dėmesį, jog rengiant statybos darbų sąmatas pastarosiose yra numatomas užsakovo rezervas, atitinkamai tokie vertinimai atliekami ir šio projekto atveju.
1.2.	Statybos darbai	-	-	2,583,903.70	-
1.2.1.	Esamo pastato - estrados griovimo darbai	Kompl.	1	29,652.00	Statybos darbų investicijų išlaidos nustatytos remiantis sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Objektas - kultūros paskirties statinys.
1.2.2.	Nidos modernaus meno muziejaus pastato statybos darbai	Kompl.	1	2,101,400.00	Statybos darbų investicijų išlaidos nustatytos remiantis sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Objektas - kultūros paskirties statinys.
1.2.3.	Lauko aikštelės su amfiteatru statybos darbai	Kompl.	1	147,098.00	Statybos darbų investicijų išlaidos nustatytos remiantis sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Objektas - kultūros paskirties statinys.
1.2.4.	Sklypo sutvarkymo darbai, mažosios architektūros įrengimas	Kompl.	1	73,549.00	Statybos darbų investicijų išlaidos nustatytos remiantis sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Objektas - kultūros paskirties statinys.
1.2.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	232,204.70	Statybos darbų investicijų išlaidos nustatytos remiantis sustambintais ekonominiais normatyvais statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymui. Objektas - kultūros paskirties statinys.
2.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	-	-	319,561.00	-
2.1.	Pirmojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (ekspozicijų salių įrengimas)	Kompl.	1	129,811.00	Kadangi statinio projektas IP rengimo stadijoje nėra parengtas, nėra tikslų sprendinių dėl statinio vidaus patalpų išdėstymo (šiuo metu yra parengti tik projektiniai pasiūlymai), įrangos, įrenginių ir baldų poreikis vertinamas atliekant preliminarinius kiekių skaičiavimus bei rinkos kainų analizę.

2.2.	Antrojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (renginių, konferencijų salės įrengimas)	Kompl.	1	32,600.00	Kadangi statinio projektas IP rengimo stadijoje nėra parengtas, nėra tikslų sprendinių dėl statinio vidaus patalpų išdėstymo (šiuo metu yra parengti tik projektiniai pasiūlymai), įrangos, įrenginių ir baldų poreikis vertinamas atliekant preliminarius kiekių skaičiavimus bei rinkos kainų analizę.
2.3.	Kitų vidaus pirmojo ir antrojo aukšto erdvių įrengimas	Kompl.	1	57,150.00	Kadangi statinio projektas IP rengimo stadijoje nėra parengtas, nėra tikslų sprendinių dėl statinio vidaus patalpų išdėstymo (šiuo metu yra parengti tik projektiniai pasiūlymai), įrangos, įrenginių ir baldų poreikis vertinamas atliekant preliminarius kiekių skaičiavimus bei rinkos kainų analizę.
2.4.	Lauko erdvių įranga ir baldai	Kompl.	1	100,000.00	Kadangi statinio projektas IP rengimo stadijoje nėra parengtas, nėra tikslų sprendinių dėl statinio vidaus patalpų išdėstymo (šiuo metu yra parengti tik projektiniai pasiūlymai), įrangos, įrenginių ir baldų poreikis vertinamas atliekant preliminarius kiekių skaičiavimus bei rinkos kainų analizę.
VISO Eur be PVM:				3,045,579.40	-

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Planuojama, kad projektavimo darbai bus pradėti 2026 m. pradžioje, rangos darbai bus pradėti vykdyti 2028 m. pradžioje ir tęsis iki 2029 m. pabaigos, statybos darbų kiekiai kiekvienais projekto metais bus įgyvendinti tokiomis proporcijomis: 2028 m. – 50 proc., 2029 m. – 50 proc.

Projekto investicijos nurodytos sąnaudų naudos analizės (toliau – SNA) A eilutėse: rangos darbų investicijos nurodytos A.3 eilutėje, projektavimo bei inžinerinės paslaugos - A.5 eilutėje, įrangos, įrenginių ir kito turto - A.4 eilutėje.

Žemiau esančioje lentelėje pateiktas abiejų alternatyvų investicijų išlaidų palyginimas.

Lentelė 4.3.1.7. Alternatyvų Nr. 1 ir Nr. 2 investicijų išlaidos

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Mato vnt.	Planuojamas kiekis	I alternatyvos investicijų suma, Eur be PVM	II alternatyvos investicijų suma, Eur be PVM
I.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	-	-	2,726,018.40	2,726,018.40
1.1.	Projektavimas ir inžinerinės paslaugos	-	-	142,114.70	142,114.70
1.1.1.	Techninio projekto parengimas	Vnt.	1	93,020.53	93,020.53
1.1.2.	Techninio projekto ekspertizė	Vnt.	1	9,043.66	9,043.66
1.1.3.	Statinio projekto vykdymo priežiūra	Kompl.	1	9,043.66	9,043.66
1.1.4.	Statinio darbų techninė priežiūra	Kompl.	1	18,087.33	18,087.33
1.1.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	12,919.52	12,919.52
1.2.	Statybos darbai	-	-	2,583,903.70	2,583,903.70
1.2.1.	Esamo pastato - estrados griovimo darbai	Kompl.	1	29,652.00	29,652.00

1.2.2.	Nidos modernaus meno muziejaus pastato statybos darbai	Kompl.	1	2,101,400.00	2,101,400.00
1.2.3.	Lauko aikštelės su amfiteatru statybos darbai	Kompl.	1	147,098.00	147,098.00
1.2.4.	Sklypo sutvarkymo darbai, mažosios architektūros įrengimas	Kompl.	1	73,549.00	73,549.00
1.2.5.	Užsakovo rezervas (10 proc.)	Kompl.	1	232,204.70	232,204.70
2.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	-	-	358,350.00	319,561.00
2.1.	Pirmojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (ekspozicijų salių įrengimas)	Kompl.	1	168,600.00	129,811.00
2.2.	Antrojo aukšto įranga, įrenginiai, baldai (renginių, konferencijų salės įrengimas)	Kompl.	1	32,600.00	32,600.00
2.3.	Kitų vidaus pirmojo ir antrojo aukšto erdvių įrengimas	Kompl.	1	57,150.00	57,150.00
2.4.	Lauko erdvių įranga ir baldai	Kompl.	1	100,000.00	100,000.00
VISO Eur be PVM:				3,084,368.40	3,045,579.40

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

I alternatyvos atveju bendra investicijų išlaidų vertė siekia 3,084,368.40 Eur be PVM, II alternatyvos atveju – 3,045,579.40 Eur be PVM.

4.3.2. Investicijų likutinė vertė

Likutinė vertė skaičiuojama tik tuomet, kai turto naudingo tarnavimo laikotarpis yra ilgesnis už Projekto ataskaitinį laikotarpį. Likutinė vertė lygi turto sukūrimo savikainai, iš kurios atimama, atsižvelgiant į nusidėvėjimo normatyvus, apskaičiuota nusidėvėjimo vertė, sukaupta per Projekto ataskaitinį laikotarpį. Projekto investicijų atlikimo metais (2024-2025 m.), turtas bus kuriamas, todėl į turto nusidėvėjimo laikotarpį šie metai neįtraukiami.

Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimo projekto atveju investicijų likutinė vertė pateikta žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė 4.3.2.1. Investicijų likutinė vertė

Rodiklis	Rodiklio skaičiavimo pagrindimas
Investicijų likutinė vertė	<p>Rangos darbų likutinė vertė. Investicinio projekto sukurto turto likutinei vertei įvertinti naudojami nusidėvėjimo laikotarpiai. Investicijų projektui rangos darbai bus perkami pagal bendros kainos metodiką, darbų vertė nebus skaidoma.</p> <p>Skaičiuojant investicijų likutinę vertę projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje visais atvejais turi būti atsižvelgta į investicijų naudingą realų ekonominį tarnavimo laikotarpį. Bendra taisyklė viena - šis laikotarpis nustatomas pagal gamintojo suteiktas garantijas, mechanizmų ir medžiagų tarnavimo laikotarpius bei atsižvelgiant į numatomas reinvesticijas.</p> <p>Investicijų projektų rengimo praktika, taip pat statybos darbų įmonių ekspertinis vertinimas rodo, jog naujai pastatyti / rekonstruoti pastatų naudingas tarnavimo laikotarpis paprastai neviršija 25 metų, kuriam praėjus reikalinga vėl atlikti panašias investicijas, jog pastatai atitiktų visus statybos techninius reglamentus bei būtų saugūs eksploatavimui. Todėl šio</p>

	<p>projekto abiejų alternatyvų atveju, kurių metu įkuriamas Nidos modernaus meno muziejus, likutinė vertė apskaičiuojama taikant ne ilgesnį nei 25 metų naudingą tarnavimo laikotarpį.</p> <p>Kadangi planuojamo muziejaus ekonomiškai naudingas tarnavimo laikas yra ilgesnis nei projekto ataskaitinis laikotarpis, reinvesticijos į pastato atnaujinimą nėra numatomos. Tačiau siekiant prailginti muziejaus infrastruktūros naudingą tarnavimo laiką, vėlesniuose investicijų projekto skyriuose numatomos infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos.</p> <p>Detali investicijų likutinės vertės skaičiavimo analizė pateikta SNA rezultatų skaičiuoklėje.</p> <p>Likutinė vertė yra nurodoma SNA B eilutėje.</p> <p>Įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto likutinė vertė. Investicijų projektų rengimo praktika, taip pat įrangos, įrenginių, baldų ir kito panašaus ilgalaikio turto gamintojų ekspertinis vertinimas rodo, jog įrangos, įrenginių, baldų ir kito ilgalaikio turto, susijusio su šio projekto investicijų įgyvendinimu, naudingas tarnavimo laikotarpis paprastai neviršija 10 metų, kuriam praėjus reikalinga vėl atlikti panašias investicijas, jog įranga, įrenginiai, baldai ir kt. atitiktų reikalavimus bei būtų saugūs eksploatavimui. Todėl šio projekto abiejų alternatyvų atveju, per projekto ataskaitinį laikotarpį planuojamas įsigyti turtas nusidėvės, todėl devintaisiais turto eksploatacijos metais bus atliekamos reinvesticijos. Pastabėtina, jog šios reinvesticijos per projekto ataskaitinį laikotarpį taip pat nusidėvės, ir paskutiniai eksploatacijos metai sutaps su projekto ataskaitinio laikotarpio pabaiga. Todėl įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto investicijų atveju, likutinė vertė bus lygi 0.</p> <p>Detali investicijų likutinės vertės skaičiavimo analizė pateikta SNA rezultatų skaičiuoklėje.</p> <p>Reinvesticijos. Kaip jau buvo minėta ankstesnėse pastraipose, nusidėvėjus įrangai, numatomos reinvesticijos 8-aisiais metais po projekto investicijų pabaigos. Reinvesticijų vertė sieks pradinę įrangos, įrenginių bei kito ilgalaikio turto įsigijimo vertę.</p> <p>Detali reinvesticijų skaičiavimo analizė pateikta SNA rezultatų skaičiuoklėje.</p>
--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

4.3.3. Veiklos pajamos

Projekto veiklos pajamos – pajamos, kurios yra tiesiogiai gaunamos iš vartotojų už prekes ir (arba) paslaugas, kurios sukuriama įgyvendinant projektą.

Projekto veiklos pajamoms priskiriamos tos pajamos, kurios yra uždirbamos naudojant projekto metu kuriamą ar jau sukurtą turtą, tai yra į projekto veiklos pajamas įtraukiamos tik projekto veiklos pajamos, o ne visos organizacijos, įstaigos ir (arba) įmonės pajamos, jeigu projektas apima tik dalį veiklos didelėje organizacijoje.

Įplaukos, gaunamos iš privačių ir viešųjų lėšų šaltinių, kurios atsiranda ne iš tarifų, rinkliavų, mokesčių, nuomos ar kitų vartotojų tiesioginių mokėjimų, nurodomos kaip finansavimo šaltiniai. Įplaukos, gaunamos iš viešųjų šaltinių, draudimo fondų (pvz., privalomasis sveikatos draudimo fondas, socialinio draudimo fondas ir pan.), taip pat nurodomos kaip finansavimo šaltiniai.

Nidos modernaus meno muziejuje, atsižvelgiant į parengtus muziejaus patalpų išdėstymo projektinius pasiūlymus, numatomas įvairaus pobūdžio renginių, parodų skaičius. Renginių intensyvumas bei planuojami renginio lankytojų srautai įvertinti pagal VŠĮ MO muziejaus patirtį. Pajamos iš vieno lankytojo, atlikus Lietuvos muziejuose taikomų kainų rinkos tyrimą, svyruoja nuo 10 iki 20 Eur. Todėl atitinkamai Nidos muziejuje numatoma taikyti vidutines kainas. Žemiau

esančioje lentelėje pateiktos abiejų alternatyvų veiklos pajamos. Abiejų alternatyvų atveju, muziejaus veiklos turinys bus analogiškas.

Lentelė 4.3.3.1. Veiklos pajamos

Lauko aikštelė (amfiteatras)			Pajamos iš vieno lankytojo, Eur be PVM	Įkainis, Eur be PVM	Pajamos iš viso, Eur be PVM
Renginio pobūdis	Renginių skaičius per metus	Vieno renginio preliminarus lankytojų skaičius			
Nuolat veikiantis skulptūrų parkas	Skulptūrų parkas veiks ištisus metus	Skulptūrų parkas veiks ištisus metus	Nemokamas	Nemokamas	Nemokamas
Spektaklis	6	100	15.00		9,000.00
Konferencijos	2	200	15.00		6,000.00
Įvairūs renginiai lauke (pokalbiai, piknikai)	24	50	15.00		18,000.00
Lauko paroda	2	2000	15.00		60,000.00
Koncertas	6	200	15.00		18,000.00
Renginiai su partneriais (kino, teatro, muzikos festivaliai)	4	200	15.00		12,000.00
Renginių, koncertų, konferencijų salė					
Renginio pobūdis	Renginių skaičius per metus	Vieno renginio preliminarus lankytojų skaičius	Pajamos iš vieno lankytojo, Eur be PVM	Įkainis, Eur be PVM	Pajamos iš viso, Eur be PVM
Konferencijos	2	100		1,000.00	2,000.00
Filmų peržiūros	30	50	10.00		15,000.00
Video meno peržiūros	30	30	10.00		9,000.00
Koncertas	6	200	15.00		18,000.00
Edukaciniai užsiėmimai	24	20		300.00	7,200.00
Paskaitų ciklas meno temomis	4	20		500.00	2,000.00
Renginiai su partneriais (kino, teatro, muzikos festivaliai)	6	200	15.00		18,000.00
Parodų salė					
Parodų pobūdis	Parodų skaičius per metus	Vienos parodos preliminarus lankytojų skaičius	Pajamos iš vieno lankytojo, Eur be PVM	Įkainis, Eur be PVM	Pajamos iš viso, Eur be PVM
Didelė paroda	2	15000	15.00		450,000.00

Mažoji paroda	4	10000	5.00		200,000.00
Vieno kūrinio paroda	4	5000	0.00		0.00
Kūrybinės dirbtuvės vaikams	24	15	25.00		9,000.00
Kūrybinės dirbtuvės suaugusiems	12	20	30.00		7,200.00
Performansų festivalis	2	500	15.00		15,000.00
Ekskursijos po parodas	24	20	15.00		7,200.00
Dieninė stovykla vaikams	6	15	150.00		13,500.00
Šeimų sekmadieniai	48	30	15.00		21,600.00
Renginiai su partneriais	2	100	15.00		3,000.00
Skaitykla					
Renginio pobūdis	Renginių skaičius per metus	Vieno renginio preliminarus lankytojų skaičius	Pajamos iš vieno lankytojo, Eur be PVM	Įkainis, Eur be PVM	Pajamos iš viso, Eur be PVM
Knygų pristatymai	12	20	0.00		Nemokama
Pokalbių / susitikimų ciklai	6	30	30.00		5,400.00
Skaitymo erdvė	Nemokama	Nemokama	Nemokama	Nemokama	Nemokama
VISO pajamų:					926,100.00

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Detali planuojamų pajamų analizė pateikta SNA rezultatų skaičiuoklėje.

Ankstesniame investicijų projekto 2.5. skyriuje „Projekto siekiami rezultatai“ buvo nurodyta, jog planuojamas objektas per metus vidutiniškai pritrauks 109 282 lankytojus, iš kurių:

- 1 292 Neringos savivaldybės gyventojai, kurie objekte lankysis nemokamai;
- 107 990 lankytojų, kuriems bus teikiamos mokamos paslaugos.

Atitinkamai vertinant planuojamas generuoti objekto pajamas skaičiuojamas 107 990 lankytojų srautas.

4.3.4. Veiklos išlaidos

Projekto veiklos išlaidos – išlaidos, kurios patiriamos eksploatuojant investicijų projekto įgyvendinimo metu sukurtą turtą viešajai paslaugai teikti. Projekto veiklos išlaidų tipus, savybes ir dydį lemia:

1. infrastruktūros, kuri buvo atnaujinta įgyvendinus investicijų projektą, eksploatavimo ypatumai (pastatų atveju – energetinių išteklių, komunalinės, remonto išlaidos; įrangos atveju – eksploatavimo išlaidos, priemonių ir medžiagų eksploatavimo išlaidos);

2. žmogiškųjų išteklių poreikis viešajai paslaugai suteikti;
3. viešosios paslaugos teikimo apimtys;
4. viešosios paslaugos teikimo intensyvumas;
5. kiti veiksniai.

Projekto sąnaudomis pripažįstamos tik tos išlaidos, kurios bus papildomai patiriamos po projekto įgyvendinimo. Šiuo atveju dėl projekto įgyvendinimo bus patiriama papildomų sąnaudų, t. y. įkūrus muziejų bus patiriamos muziejaus veiklos išlaidos.

Visos žemiau esančioje lentelėje pateiktos veiklos išlaidos yra paskaičiuotos kaip rinkos tyrimo vidurkis. Išlaidos vertintos tenkančios 1 m². Rinkos tyrimą sudarė muziejų veiklos išlaidų bei VŠĮ MO muziejaus veiklos, finansinių ataskaitų analizė. Atsižvelgiant į organizacijų veiklos išlaidas bei eksploatuojamų objektų dydį, įvertintos sąnaudos 1 m². Žemiau esančioje lentelėje pateiktos visos planuojamo muziejaus veiklos išlaidos abiejų alternatyvų atveju (muziejaus turinys abiejų alternatyvų atveju bus analogiškas).

Lentelė 4.3.4.1. Veiklos išlaidos

Sąnaudų rūšys	Rinkos pasiūlymas 2021-2022 m. 1 m ² per mėnesį, Eur be PVM	Rinkos pasiūlymas 2021-2022 m. 1 m ² per metus, Eur su PVM	Projektuojamo muziejaus plotas, m ²	Projektuojamo muziejaus sąnaudos, Eur su PVM
Komunalinės sąnaudos	3.10	41.08	-	45,433.93
Šildymas	0.65	5.51	1,106.00	6,089.08
Elektra	2.20	31.94	1,106.00	35,330.06
Vanduo	0.20	2.90	1,106.00	3,211.82
Kitos komunalinės sąnaudos	0.05	0.73	1,106.00	802.96
Remonto sąnaudos	0.30	4.36	-	4,817.74
Einamojo remonto	0.30	4.36	1,106.00	4,817.74
Kapitalinio remonto	0.00	0.00	1,106.00	0.00
Kitos remonto sąnaudos	0.00	0.00	1,106.00	0.00
Eksplloatavimo ir administravimo sąnaudos	1.74	25.26	-	27,942.87
Apsauga	0.40	5.81	1,106.00	6,423.65
Valymas	1.04	15.10	1,106.00	16,701.48
Kitos eksploataavimo ir administravimo sąnaudos	0.30	4.36	1,106.00	4,817.74
Kitos patalpų išlaikymo sąnaudos	0.12	1.74	-	1,927.09
Patalpų draudimas (TD)	0.07	1.02	1,106.00	1,124.14
Patalpų draudimas (CA)	0.05	0.73	1,106.00	802.96
Iš viso sąnaudų	5.26	72.44	-	80,121.63
Medžiagos, žaliavos, rekvizitas	2.50	36.30	1,106.00	40,147.80

Didelių parodų gamybos, įrengimo, kūrinių transportavimo išlaidos	-	-	-	80,000.00
Mažųjų parodų gamybos, įrengimo, kūrinių transportavimo išlaidos	-	-	-	80,000.00
Paslaugų pirkimas	2.50	36.30	1,106.00	40,147.80
Trumpalaikis turtas	1.00	14.52	1,106.00	16,059.12
Nenumatytos sąnaudos	1.00	14.52	1,106.00	16,059.12
Bendros sąnaudos	12.26	108.74	-	352,535.47
Pareigybė	Etatų skaičius	Darbo vietos kaina per mėn.	Metinės išlaidos	
Vadovas	1	3740	44,880.00	
Projektų vadovas	3	8670	104,040.00	
Kuratorius	3	7650	91,800.00	
Rinkodaros ir pardavimų vadovas	1	2890	34,680.00	
IT vadovas	1	2890	34,680.00	
Ūkio vadovas	1	2380	28,560.00	
Edukatorius	2	5440	65,280.00	
Gidas	1	2720	32,640.00	
VISO:			436,560.00	

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Detali veiklos išlaidų analizė pateikta SNA rezultatų lentelėje.

4.3.5. Mokesčiai

Projekto mokesčiai. Tai piniginiai srautai, kurie atsiranda dėl investicinio projekto veiklų įgyvendinimo.

Projekto investicijų PVM išlaidos yra tinkamos finansuoti įvairių finansinių mechanizmų lėšomis, valstybės biudžeto lėšomis, nes projekte numatyti darbai ir paslaugos skirtos viešiesiems poreikiams tenkinti. Tačiau Neringos savivaldybės administracija (projektų rezultatų naudotojas) neturės galimybės susigrąžinti sumokėto PVM (neįtrauks į atskaitą), todėl projekto investicijos, išlaidos, reinvesticijos vertinamos su PVM.

SNA E eilutė bus nurodyta nuliniu dydžiu.

4.3.6. Finansavimas

Projekto finansavimas. Investicijų projekto įgyvendinimui reikalingas projekto finansavimas skirstomas į šias grupes:

1. finansavimas iš ES struktūrinės paramos ir kitų negrąžintiną paramą teikiančių fondų, organizacijų, institucijų;

2. viešasis įnašas – tai lėšos, kurių kilmė – valstybės ir (arba) savivaldybių biudžetai bei kiti viešųjų lėšų šaltiniai, tikslingai suplanuoti investicijų projektui įgyvendinti;

3. privatus įnašas – tai privačios kilmės lėšos, kurias galima numatyti investicijų projekte, kai projekto organizacijoje yra bent vienas privatus subjektas.

4. kiti šaltiniai – tai investicijų projekto įgyvendinimui skolintos lėšos.

Projekto alternatyvų investicijų finansavimo klausimas yra vienas iš svarbiausių momentų planuojant Projektą. Investicijų finansavimas – kapitalo šaltinių, naudojamų reikalingų darbų atlikimui, įrangos ir paslaugų įsigijimui, parinkimas. Galimi finansavimo šaltiniai – Projekto vykdytojo nuosavos lėšos, paskolos, paskolos su garantija ir kiti finansavimo šaltiniai. Siekiant užsitikrinti finansavimą Projektui, Projekto savininkas visų pirma vertina finansavimo poreikį ir galimybes finansuoti Projektą savo lėšomis.

Vertinant prielaidas, kad Projekto vykdytojas pats (be išorinių finansavimo šaltinių) įgyvendintų Projektą, tikėtina tam tikslui naudotų skolintas lėšas. Daroma prielaida, kad visų alternatyvų atveju nuosavo ir skolinto kapitalo santykis sudarys 20/80, o paskolos terminas sieks 8 metus, 1-ais metais numatomas kredito dalies mokėjimo atidėjimas. Atsižvelgus į Lietuvos banko skelbiamus statistinius duomenis, išanalizavus nuo 2022 m. spalio iki 2023 m. spalio taikytiną vidutinę naujų susitarimų palūkanų normą ne finansų bendrovėms, daroma prielaida, kad Projektui finansuoti taikytina metinė palūkanų norma siektų apie 10,5 proc., paskola būtų išdėstoma atitinkamai per pirmus ir antrus Projekto įgyvendinimo metus. Apibendrinti paskolos duomenys pateikiami žemiau esančiose lentelėse.

Lentelė 4.3.6.1. Finansavimo šaltinis – I alternatyva

Investicinių kaštų dengimas	Metai	Rodikliai
Nuosavas kapitalas		20%
Skolintas kapitalas		80%
Paskolos terminas		8
Metinė palūkanų norma		10.5%
Paskolos dydis		2,467,494.7 2
	2027 m.	81,651.36
	2028 m.	2,385,843.37

Rodikliai	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Paskolos grąžinimas (2027 m.)	10,206.42	10,206.42	10,206.42	10,206.42	10,206.42	10,206.42	10,206.42	10,206.42	
Palūkanų mokėjimas	8,573.39	7,501.72	6,430.04	5,358.37	4,286.70	3,215.02	2,143.35	1,071.67	
Paskolos likutis metų pabaigoje	71,444.94	61,238.52	51,032.10	40,825.68	30,619.26	20,412.84	10,206.42	0.00	
Paskolos grąžinimas (2028 m.)		298,230.42	298,230.42	298,230.42	298,230.42	298,230.42	298,230.42	298,230.42	298,230.42
Palūkanų mokėjimas		250,513.55	219,199.36	187,885.17	156,570.97	125,256.78	93,942.58	62,628.39	31,314.19
Paskolos likutis metų pabaigoje		2,087,612.95	1,789,382.52	1,491,152.10	1,192,921.68	894,691.26	596,460.84	298,230.42	0.00
VISO paskolos:	2,467,494.72								
VISO palūkanų:	1,165,891.26								
Paskolos likutis metų pabaigoje	71,444.94	2,148,851.46	1,840,414.62	1,531,977.78	1,223,540.94	915,104.10	606,667.26	298,230.42	0.00

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 4.3.6.1. Finansavimo šaltinis – II alternatyva

Investicinių kaštų dengimas	Metai	Rodikliai
Nuosavas kapitalas		20%
Skolintas kapitalas		80%
Paskolos terminas		8
Metinė palūkanų norma		10.5%
Paskolos dydis		2,436,463.5 2
	2027 m.	81,651.36
	2028 m.	2,354,812.17

Rodikliai	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Paskolos grąžinimas (2027 m.)	10,206.42	10,206.42	10,206.42	10,206.42	10,206.42	10,206.42	10,206.42	10,206.42	
Palūkanų mokėjimas	8,573.39	7,501.72	6,430.04	5,358.37	4,286.70	3,215.02	2,143.35	1,071.67	
Paskolos likutis metų pabaigoje	71,444.94	61,238.52	51,032.10	40,825.68	30,619.26	20,412.84	10,206.42	0.00	
Paskolos grąžinimas (2028 m.)		294,351.52	294,351.52	294,351.52	294,351.52	294,351.52	294,351.52	294,351.52	294,351.52
Palūkanų mokėjimas		247,255.28	216,348.37	185,441.46	154,534.55	123,627.64	92,720.73	61,813.82	30,906.91
Paskolos likutis metų pabaigoje		2,060,460.65	1,766,109.12	1,471,757.60	1,177,406.08	883,054.56	588,703.04	294,351.52	0.00
VISO paskolos:	2,436,463.52								
VISO palūkanų:	1,151,229.01								
Paskolos likutis metų pabaigoje	71,444.94	2,121,699.16	1,817,141.22	1,512,583.28	1,208,025.34	903,467.40	598,909.46	294,351.52	0.00

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Detalūs alternatyvų finansavimo skolintomis lėšomis skaičiavimai pateikiami SNA skaičiuoklėje (žr. darbalapius „I alt FA“, „II alt FA“), o apibendrintos vertės nurodytos SNA skaičiuoklės A.1 ir A.2 darbalaukių D.2. eilutėje „Gautų paskolų palūkanos“, G.3.1. eilutėje „Paskolos“ ir G.3.2. eilutėje „Paskolų grąžinimai (išskyrus palūkanas)“.

Taigi, finansavimo šaltinis (savomis lėšomis) gali ženkliai apriboti kitų jau įgyvendinamų ir/ar planuojamų projektų finansavimo užtikrinimo galimybes, todėl pagrįstai svarstytinas privačių lėšų pritraukimo šaltinis. Kaip vienas priimtinausių būdų pritraukti privačias žinias, o tuo pačiu ir kapitalą, yra VPSP taikymas. Neringos savivaldybės Projektas atitinka VPSP projektams keliamus reikalavimus: teikiamos viešosios paslaugos, ilgalaikis Projektas, kurio metu reikalinga atlikti investicijas infrastruktūros sukūrimui, privatus subjektas turi didesnę patirtį naudojant pažangias technologijas ir pan. Siekdama įgyvendinti Projektą per VPSP, Savivaldybė įsigytų muziejaus įkūrimo bei įveiklinimo, eksploatacijos paslaugas, už kurias tolygiai sumokėtų Projekto ataskaitinio laikotarpio metu. Vadinas, tuo pačiu pavyktų išvengti didelių pradinių investicijų, o privatus subjektas iki pat sutarties pabaigos būtų suinteresuotas kokybiškų paslaugų teikimu. Nors pavyktų išvengti banko paskolų ir su jomis susijusių papildomų išlaidų (palūkanų mokėjimo), tačiau Projektas turėtų garantuoti privačiam subjektui atitinkamą investicijų grąžą.

Minėta alternatyvi finansavimo galimybė, siekiant užtikrinti kokybišką kultūros paslaugų teikimą, VPSP būdu bei Savivaldybės mokėjimų atrinktą privačiam partneriui dydis toliau bus nagrinėjamas rengiant Partnerystės klausimyną. Toliau šiame IP pateikiamoje analizėje naudojama

prielaida, kad Projekto įgyvendinimui reikalingas finansavimas užtikrinamas viešuoju įnašu iš Savivaldybės biudžeto.

4.4. Finansiniai rodikliai

Įvertinus reikalingas investicijas kiekvienos alternatyvos atveju, veiklos pajamas ir išlaidas, taip pat planuojamus finansavimo šaltinius atliekama finansinė analizė investicijoms (pagrindiniai investicijų rodikliai: FGDV(I), finansinė vidinė grąžos norma investicijoms (toliau – FVGN(I)), finansinis naudos ir išlaidų santykis (toliau – FNIS)), teikiama išvada dėl Projekto finansinio gyvybingumo, atliekama finansinė analizė kapitalui (kapitalo rodikliai: finansinė grynoji dabartinė vertė kapitalui (toliau – FGDV(K)) ir finansinė vidinė grąžos norma kapitalui (toliau – FVGN(K)) ir rodiklių palyginimas. Šiuo būdu yra nustatoma didžiausią finansinę naudą duodanti alternatyva.

Skaičiavimai atliekami vertinant visas išlaidas ir visas pajamas Projekto atskaitiniu laikotarpiu. Atliekama Projekto ciklo sąnaudų analizė (angl. *Whole Life-Cycle Costing, WLCC*). Tai leidžia palyginti alternatyvas su skirtingais pinigų srautais Projekto atskaitiniu laikotarpiu. Nepaisant to, kad yra virš 10 rodiklių, kurie gali būti vertinami atliekant Projekto ciklo sąnaudų analizę, vadovaujantis Metodika, Projektui aktualiausi yra skaičiuojami rodikliai FGDV(I); FVGN(I); FNIS; FGDV(K); FVGN(K), kurių dėka atliekamas atskirų alternatyvų rodiklių palyginimas.

4.4.1. Investicijų finansiniai rodikliai

Investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė skaičiuojama siekiant įvertinti planuojamų investicijų naudą šiandien, t. y. grynoji dabartinė vertė parodo, ar verta investuoti į Projektą. Iš viso atliekant sąnaudų ir naudos analizę, vertinamos trys gryniosios dabartinės vertės reikšmės, pirmoji iš jų – investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV). Investicijų FGDV parodo, kokią finansinę naudą padeda gauti Projekto investicijos per atskaitinį laikotarpį ir kiek ši nauda verta šiandien. Jei investicijų $FGDV < 0$, tai reiškia, kad diskontuoti Projekto grynųjų pajamų srautai nepadengia diskontuotų investicijų ir Projektas per atskaitinį laikotarpį finansiškai neatsiperka (įgyvendinant Projektą finansinė nauda nebus gauta). Esant teigiamai investicijų FGDV reikšmei, diskontuoti grynųjų pajamų srautai padengia diskontuotas investicijas, todėl Projektas yra finansiškai patrauklus investuotojams. Kitaip sakant, jeigu investicijų FGDV teigiama, vadinasi, investicija atsipirks, Projekto finansinė nauda padengs investuotą lėšų sumą.

Investicijų finansinė vidinė grąžos norma (FVGN) yra antrasis finansinės analizės rodiklis, vertinamas kartu su investicijų FGDV. Esant labai neigiamai investicijų FGDV, investicijų FVGN dažniausiai neskaičiuojama. Jeigu apskaičiuota investicijų FVGN didesnė už rinkoje esančią vidutinę palūkanų normą, vadinasi, Projekto sukuriama finansinė nauda didesnė už lėšų Projektui įgyvendinti skolinimosi išlaidas.

Kadangi iš Projekto pajamų gaunama, finansinis naudos ir išlaidų santykis (FNIS) visų nagrinėtinų alternatyvų atveju skaičiuotinas.

Remiantis CPVA rekomendacijomis (finansinių rodiklių skaičiuokle) bei atlikus visų alternatyvų skaičiavimus – Projekto įgyvendinimo alternatyvų investicijų finansiniai rodikliai rodo, kad nei vienos alternatyvos atveju projektas per atskaitinį laikotarpį finansiškai neatsiperka, todėl įgyvendinant Projektą finansinė nauda nebus gauta. Patraukliausia (mažiausiai neigiami rodikliai) yra II Alternatyva, kuri per atskaitinį laikotarpį generuoja – 1 450 315 EUR GDV nuostolį ir sąlygoja - 1.84 % vidinę grąžos normą. Apibendrinti nagrinėtinų alternatyvų finansinių rodiklių rezultatai pateikti 4.4.4.1. lentelėje.

Neigiami investicijų grynosios dabartinės vertės ir investicijų vidinės gražos normos rodikliai (mažesni nei 4 proc.) rodo, kad Investicijų projektas yra finansiškai neatsiperkantis. Tai yra normali viešosios infrastruktūros projektų praktika, kadangi viešosios infrastruktūros projektų nauda patiriama per socialinę ekonominę, o ne finansinę naudą, nes kitokiu atveju Projektas turėtų būti įgyvendinamas kaip pelno siekianti ūkinė komercinė veikla.

4.4.2. Išvada dėl finansinio gyvybingumo

Toliau projektas nagrinėjamas mokumo prasme. Būtina įsitikinti, kad projektas viso ataskaitinio laikotarpio metu nepritrūks lėšų mokėjimams atlikti. Siekiant įvertinti projekto finansinį gyvybingumą skaičiuojamas akumuliuotas pinigų srautas. Visu ataskaitiniu laikotarpiu teigiamas akumuliuotas pinigų srautas reikš, kad projektas yra finansiškai gyvybingas. Projekto įgyvendinimo atveju projekto veiklos išlaidos bus finansuojamos iš Projekto organizacijos biudžeto. Projekto gyvybingumas matomas SNA rezultatų skaičiuoklėje.

Abiejų alternatyvų įgyvendinimo atveju projekto finansinis gyvybingumas yra užtikrinamas. Rezultatai pateikti 4.4.4.1. lentelėje.

4.4.3. Kapitalo finansiniai rodikliai

Kapitalo finansinė grynoji dabartinė vertė (FGDV(K)) atskleidžia, kokią finansinę naudą per ataskaitinį laikotarpį sukuria jo savininko investuotas kapitalas. Kai investicijų projektą planuojama įgyvendinti viešajame sektoriuje ir projekto organizaciją sudaro viešojo sektoriaus subjektai, projekto savininkas yra Lietuvos valstybė, kadangi prie projekto įgyvendinimo prisidedama biudžeto lėšomis. Jei $FGDV(K) < 0$, projekto savininkui finansiškai nėra naudinga vykdyti projektą, nes projekto generuojami diskontuoti pinigų srautai nepadengia savininko įnašo. Esant teigiamai FGDV(K) reikšmei, projekto savininkui naudinga įgyvendinti projektą, nes projekto pinigų srautai padengia į projektą investuotą kapitalą. FVGN(K) skaičiuojama kaip antrasis rodiklis. Jeigu FVGN(K) didesnė už rinkoje esančią palūkanų normą, vadinasi, projektas duos didesnę naudą už kapitalo skolinimosi išlaidas. Šiame projekte nagrinėjamų alternatyvų atveju kapitalu yra laikomos Projekto organizacijos lėšos.

Pagrindiniai kapitalo rodikliai yra FGDV(K), FVGN(K). Alternatyvų kapitalo rodiklių rezultatai pateikti 4.4.4.1. lentelėje.

4.4.4. Rodiklių palyginimas

Investicijų projekto įgyvendinimo alternatyva laikytina visapusiškai pranašesne, kai:

- tik ši alternatyva turi teigiamą FGDV(I);
- alternatyvos FGDV(I) daugiau nei 10 proc. viršija kitų alternatyvų FGDV(I);
- yra kiti pasirinkti ir pagrįsti argumentai.

Projekto „Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas“ finansinės naudos alternatyvos rodikliai pateikti žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė 4.4.4.1. Projekto įgyvendinimo alternatyvų finansinių rodiklių palyginimas

Eil. Nr.	Finansinės analizės rodiklis	Projekto įgyvendinimo alternatyva			Išvados
		Alternatyva Nr. 1	Alternatyva Nr. 2	n	
1.	FGDV(I)	-1,507,700	-1,450,315	-	Investicijų projektas yra
2.	FVGN(I)	-2.04%	-1.84%	-	
3.	FNIS	0.85	0.86	-	

4.	Išvada dėl finansinio gyvybingumo	Taip	Taip	-	finansiškai neatsiperkantis
5.	FGDV(K)	-5,663,129	-5,588,092	-	
6.	FVGN(K)	-9.31%	-9.23%	-	

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Išvados. Neigiami investicijų grynosios dabartinės vertės ir investicijų vidinės grąžos normos rodikliai rodo, kad investicijų projektas yra finansiškai neatsiperkantis. Tai yra normali viešosios infrastruktūros praktika, kadangi viešosios infrastruktūros projektų nauda patiriama per socialinę ekonominę, o ne finansinę naudą, nes kitokiu atveju projektas turėtų būti įgyvendinamas kaip pelno siekianti ūkinė komercinė veikla.

Vertinant abiejų alternatyvų finansinės analizės rezultatus matyti, jog patrauklesnė yra antroji, kadangi FGDV (I) yra didesnė nei pirmosios alternatyvos.

Projekto objektas yra kultūros sektoriaus, t. y. viešoji paslauga, todėl Projektas turi socialinę, o ne komercinę prigimtį ir yra orientuotas ne į pajamas, tačiau į ekonominės naudos sukūrimą. Atsižvelgiant į tai, vertinant Projektu sukuriama naudą bei patraukliausią Projekto įgyvendinimo alternatyvą, tikslinga atlikti ne tik finansinę alternatyvų analizę, bet ir alternatyvų socialinės-ekonominės naudos analizę, laikantis prielaidos, kad tikslinga įgyvendinti nebūtinai pigiausią, tačiau ekonomiškai naudingiausią alternatyvą.

5. Ekonominė analizė

Šiame investicijų projekto skyriuje rinkos kainos perskaičiuojamos į ekonomines, nustatoma socialinė diskonto norma, įvertinamas išorinis poveikis. Įvykdžius šiuos žingsnius apskaičiuojami ekonominiai rodikliai bei parenkama patraukliausia alternatyva.

5.1. Rinkos kainų pavertimas į ekonomines

Projekto ekonominei analizei naudojami finansinės analizės piniginiai srautai ir atliekami šie žingsniai:

1. rinkos kainos perskaičiuojamos į ekonomines;
2. įvertinamas išorinis poveikis;
3. parenkama socialinė diskonto norma;
4. apskaičiuojami ekonominiai rodikliai;
5. parenkama patraukliausia alternatyva.

Rinkos kainų perskaičiavimas į ekonomines. Finansinėje analizėje apskaičiuotų pinigų srautų vertę paprastai veikia netobula konkurencinė, mokestinė aplinka ir kiti veiksniai, dėl kurių pasireiškimo finansinėje analizėje įvertinti pinigų srautai neatspindi tikrosios pinigų vertės. Todėl ekonominėje analizėje naudojami ne finansiniai, o ekonominiai pinigų srautai, kurie gaunami pakoregavus finansinės analizės pinigų srautus pagal atitinkamus konversijos koeficientus.

Šis veiksmas vadinamas konvertavimu. Jo tikslas – projekto finansinius pinigų srautus paversti ekonominiais.

Nidos modernaus meno muziejaus projektas priskiriamas kultūros sričiai. Žemiau pateikti srities aktualūs konversijos koeficientai.

Lentelė 5.1.1. Konversijos koeficientai*

	Konversijos koeficientai		Kultūra
Prekiniai elementai	KK6	Medžiagos ir žaliavos	0.977
		Energija	
	KK7.1	Elektra	0.995
	KK7.2	Bešvinis benzinas (variklių degalai)	0.637
	KK7.3	Dyzelinis kuras	0.750
	KK7.4	Gamtinės dujos (šildymui, verslas)	0.995
	KK7.5	Gamtinės dujos (šildymui, privatūs)	0.990
	KK7.6	Gamtinės dujos (degalai)	0.815

Neprekiniai elementai	KK4	Projekto rengimas, darbų priežiūra ir testavimas [= Kvalifikuotam darbui taikytinas konversijos koeficientas]	0.905
	KK8	Atliekų šalinimas [= Standartinis konversijos koeficientas]	0.997
	KK11	Rangos darbai	0.870
	KK12	Periodinė ir planinė priežiūra	0.823
	KK13	Susidėvėjusių dalių pakeitimas ir atnaujinimas	0.872
Prekinių neprekinųjų elementų derinys	KK9	Kitos paslaugos [= Standartinis konversijos koeficientas]	0.997
	KK10	Įrengimai	0.874
	KK1	Standartinis konversijos koeficientas	0.997
Kvalifikuotas darbas	KK3	Kvalifikuotam darbui taikytinas konversijos koeficientas	0.905
Nekvalifikuotas darbas	KK2	Nekvalifikuotam darbui taikytinas konversijos koeficientas	0.767
Žemės įsigijimas	KK5	Žemės įsigijimui taikytinas konversijos koeficientas	1
Atlikti mokėjimai	KK14	Kaip nurodyta EK 2008 m. gairėse, atlikti mokėjimai (angl. <i>transfers</i>) į ekonominę analizę nėra įtraukiami. Vis dėlto, jeigu tam tikri atlikti mokėjimai galėtų būti traktuojami kaip pajamos ekonominėje analizėje, tokia nauda (jeigu bus identifikuota kaip tipinė) turėtų būti vertinama remiantis socialinio-ekonominio poveikio įverčiais	0
		Įverčiuose naudojami specifiniai (išvestiniai) konversijos koeficientai	
	2.1.3.1.	Statistinio gyvenimo vertė (SGV)	
	2.1.3.2.	Gyvenimo metų vertė (GMV)	
	2.1.3.3.	Prarastos darbo dienos vertė	
	2.2.3.2.	Padidėjęs priežiūros paslaugų prieinamumas (išvengtos privačių globos namų išlaidos)	
	2.4.3.2.	Kelių transporto priemonių eksploatacinių sąnaudų sutaupymai	
	2.5.3.1.	Šilumos energijos prieinamumo padidėjimas (jei galima gamtinių dujų alternatyva)	
		Šilumos energijos prieinamumo padidėjimas (jei galima gamtinių dujų alternatyva) [Biokuras]	

		Šilumos energijos prieinamumo padidėjimas (jei galima gamtinių dujų alternatyva) [Dujinis šildymas] [=Gamtinėms dujoms taikytinas konversijos koeficientas]	
		Šilumos energijos prieinamumo padidėjimas (jei galima gamtinių dujų alternatyva) [Geoterminis šildymas] [=Elektrai taikytinas konversijos koeficientas]	
	2.5.3.2.	Šilumos energijos prieinamumo padidėjimas	
		Šilumos energijos prieinamumo padidėjimas (jei galima gamtinių dujų alternatyva) [Biokuras]	
		Šilumos energijos prieinamumo padidėjimas (jei galima gamtinių dujų alternatyva) [Geoterminis šildymas] [=Elektrai taikytinas konversijos koeficientas]	
	2.5.3.5.	Energijos sąnaudų sumažėjimas dėl energijos šaltinio pakeitimo	
		Šilumos energijos prieinamumo padidėjimas (jei galima gamtinių dujų alternatyva) [Biokuras]	
		Šilumos energijos prieinamumo padidėjimas (jei galima gamtinių dujų alternatyva) [Dujinis šildymas] [=Gamtinėms dujoms taikytinas konversijos koeficientas]	
		Šilumos energijos prieinamumo padidėjimas (jei galima gamtinių dujų alternatyva) [Geoterminis šildymas] [=Elektrai taikytinas konversijos koeficientas]	
		Sudėtiniai (svertiniai) konversijos koeficientai	
	SKK1	1.4. Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą [Žmonių sveikatos priežiūros veikla]	
	SKK2	2.2.2. Padidėjęs priežiūros paslaugų prieinamumas (išvengtos privačių globos namų sąnaudos) [Kita stacionarinė globos veikla]	
	SKK3	2.2.3. Padidėjęs priežiūros paslaugų prieinamumas (savarankiškumo padidėjimas ir emocinės būklės pagerėjimas dėl gyvenimo bendruomeninio tipo namuose/būste) [Nesusijęs su apgyvendinimu socialinis darbas su pagyvenusiais ir neįgaliaisiais asmenimis]	
	SKK4	2.3. Išvengtos būsto nuomos sąnaudos [Kita apgyvendinimo veikla]	
	SKK5	3.1.4. Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį ikimokyklinio ugdymo paslaugų prieinamumą ir pagerėjusią kokybę (investijos į privačius darželius) [Ikimokyklinis ugdymas]	
	SKK5	3.2. Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį bendrojo ugdymo paslaugų prieinamumą ir pagerėjusią kokybę [Pradinis ugdymas, vidurinis ugdymas]	

SKK5	3.3. Pasiryžimas sumokėti už padidėjusį neformaliojo švietimo paslaugų prieinamumą ir pagerėjusią kokybę [Švietimui būdingų paslaugų veikla]	
SKK6	3.12. Mokymosi veikiant (ang. learning-by-doing) nauda tiekimo grandinei [Moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla]	
SKK6	Gamtos mokslų ir inžinerijos moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla	
SKK6	Socialinių ir humanitarinių mokslų moksliniai tyrimai ir taikomoji veikla	
SKK7	4.1.3 Laiko sutaupymai (pervežamo krovinio laiko vertė) [Krovininis kelių transportas ir perkraustymo veikla]	
SKK8	7.9. Išteklių taupymas dėl atliekų perdirbimo ir pakartotinio panaudojimo [Atliekų surinkimas, tvarkymas ir šalinimas; medžiagų atgavimas]	
SKK9	10. 7. Geresnis informacinės sistemos veikimas [Kompiuterių programavimo, konsultacinė ir susijusi veikla]	
SKK10	10.6. Piniginių sąnaudų sutaupymai [Kitas keleivinis sausumos transportas]	
SKK11	11. 4. Nusikaltimų administravimui skirtų viešųjų išlaidų sumažėjimas [Policija, teismai, Kriminalinės bausmės vykdančios įstaigos]	

* galioja nuo 2023 m. sausio 1 d.

* VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra parengtos „Konversijos koeficientų ir socialinės – ekonominės naudos (žalos) komponentų įverčių reikšmės“, rekomendacijos, 2020 m.

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

5.2. Socialinė diskonto norma

Socialiniams - ekonominiams rodikliams apskaičiuoti naudojama socialinė diskonto norma (SDN). SDN atskleidžia visuomenės požiūrį į ateities naudą ir išlaidas, parodo visuomenės pasiryžimą atidėti vartojimą šiandien dėl vartojimo rytoj (ateityje).

Didelė SDN reiškia, kad visuomenė (arba valdžia) nenori investuoti reikšmingų išteklių (pavyzdžiui, kapitalo), kurie sukurtų didesnę gerovę ateityms kartoms, todėl didelė SDN rodo polinkį į dabartinį vartojimą ir trumpalaikes investicijas (projektus), o maža SDN – atvirkščiai, reiškia, kad pirmenybė teikiama ilgalaikėms investicijoms.

Nustatant Lietuvos SDN naudojamas socialinės laiko pirmenybės grąžos metodas. Šis būdas yra paremtas formule, paimta iš Ramsey ekonominio augimo modelio. Naudojant Ramsey formulę, SDN Lietuvoje siekia 5 proc.

5.3. Išorinio poveikio įvertinimas

Šiame investicijų projekto poskyryje nustatomi išorinio poveikio komponentai bei mastas.

5.3.1. Poveikio komponentai

Išorinio poveikio įvertinimas. Nustatant išorinį poveikį, įvertinama investicijų projekto sukuriama ekonominė-socialinė nauda (žala). Atsižvelgiama į visas ekonomines-socialines

investicijų projekto įtakos aplinkybes, kurios turi tiesioginį poveikį investicijų projekto tikslinėms bei išorinės aplinkos grupėms.

Ekonominė-socialinė nauda (žala) įvertinama pinigine verte šiuo eiliškumu:

1. pasirinkti vertintinus investicijų projekto poveikio naudos ir žalos komponentus;
2. nustatyti projekto sukuriamos naudos ir žalos poveikio mastą tikslinei grupei.

Remiantis socialinės ekonominės naudos metodika, projektui gali būti taikomi naudos komponentai – pasiryžimas sumokėti už apsilankymą kultūros objekte.

5.3.2. Poveikio mastas

Nidos modernaus meno muziejaus projekto socialinės – ekonominės naudos (žalos) kriterijų pasirinkimas bei įvertinimas pateiktas žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė 5.3.2.1. Pasirinktų kriterijų masto ir socialinės - ekonominės vertės vertinimas

Kriterijus	Kriterijaus aprašymas
<p>Pasiryžimas sumokėti už apsilankymą kultūros objekte</p>	<p>Socialinio-ekonominio poveikio (naudos ir žalos) komponentų pasirinkimas buvo grindžiamas kultūros sričiai būdingais projektų tipais. Siekiant identifikuoti būdingus projektų tipus svarbiausiu informacijos šaltiniu laikytina Kultūros objektų aktualizavimo 2014–2020 m. programa, kuri nustato valstybės investicijų į kultūros paveldo ir kultūros infrastruktūros objektus tikslus, uždavinius, prioritetus ir bendruosius bei specialiuosius reikalavimus. Remiantis šia programa, kultūros srityje numatomas investicijas galima suskirstyti į dvi pagrindines grupes: Investicijas į kultūros paveldo objektus; Investicijas į kultūros infrastruktūrą.</p> <p>Siekiant įvertinti kultūros paveldo objektų, kultūros ir sporto / laisvalaikio infrastruktūros teikiamą naudą tikslinga pasiremti užsienio patirtimi. Galima rasti gan nemažai studijų bei metodinių dokumentų, kuriuose yra aptariamas įvairių lankytinų objektų socialinės-ekonominės naudos vertinimas. Minėti dokumentai atskleidžia įprastą praktiką lankytinų objektų teikiamą naudą vertinti remiantis visuomenės pasiryžimu sumokėti už tokių objektų teikiamas paslaugas.</p> <p>Pasiryžimo sumokėti koncepcija dažnai siejama su projekto kuriamų rezultatų vertinimu. Remiantis šia koncepcija, bendra projekto sukuriamos naudos vertė yra įvertinama sumuojant maksimalias sumas, kurias žmonės yra pasiryžę sumokėti norėdami gauti trokštamus projekto rezultatus. Tokių rezultatų kategorijos gali apimti tiek faktiškai rinkoje parduodamas, tiek ir faktiškai neparduodamas prekes ir paslaugas. Pirmuoju atveju, net jeigu vartotojai moka tarifą, pastarasis gali būti iškreiptas ir neatspindėti nei bendrų produkcijos sąnaudų, nei galimos papildomos socialinės naudos, sukuriamos gaminant tą prekę ar teikiant tą paslaugą. Tipinis pavyzdys yra viešosios arba viešai teikiamos gėrybės, už kurias vartotojai moka subsidijuojamą tarifą (pvz., muziejus, dėl nustatytos santykinai žemos bilietų kainos negalintis iš bilietų pajamų padengti investicinių ir veiklos išlaidų). Tokiose situacijose pasiryžimas sumokėti yra geresnis tokios gėrybės socialinės vertės įvertis nei stebimas tarifas.</p> <p>Vertinant pasiryžimą sumokėti už apsilankymą kultūros paveldo objekte ar už naudojimąsi kultūros ar sporto / laisvalaikio infrastruktūra gali būti taikomi</p>

	<p>išsakytų preferencijų arba atskleistų preferencijų metodai. Išsakytų preferencijų metodai remiasi potencialių lankytojų apklausa, siekiant identifikuoti, kiek jie būtų pasiryžę sumokėti už konkrečiomis charakteristikomis pasižyminčią viešąją gėrybę (šiuo atveju – kultūros ar sporto / laisvalaikio objektą). Siekiant parengti vieningą kultūros ir sporto / laisvalaikio srities investicijoms taikytiną metodiką, išsakytų preferencijų metodas nebūtų labai tinkamas. Tikslingiau būtų remtis 2014 m. Europos Komisijos gairių redakcijoje rekomenduojamu taikyti kelionės sąnaudų metodu (priskiriamu atskleistų preferencijų metodų grupei).</p> <p>Gėrybės vertė yra nustatoma remiantis bendromis kelionės sąnaudomis, patiriamomis norint varuoti šią gėrybę: kuro ir kitos transporto priemonės eksploatacinės sąnaudos, autobuso ar traukinio bilietai, keliaujant sugaišto laiko sąnaudos, lankomame objekte praleisto laiko sąnaudos, įėjimo į lankytiną vietą bilietas, kitos piniginės sąnaudos (pavyzdžiui, apgyvendinimo išlaidos, maitinimo sąnaudos). Siekiant įtraukti kitas pinigines sąnaudas (tokias kaip apgyvendinimo ir maitinimo sąnaudas) turėtų būti atsižvelgiama tik į sąnaudas, tiesiogiai susijusias su apsilankymu lankytiname objekte.</p> <p>Ankstesniame investicijų projekto 2.5. skyriuje „Projekto siekiami rezultatai“ buvo nurodyta, jog planuojamas objektas per metus vidutiniškai pritrauks 109 282 lankytojus, iš kurių:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 292 Neringos savivaldybės gyventojai, kurie objekte lankysis nemokamai; ▪ 107 990 lankytojų, kuriems bus teikiamos mokamos paslaugos. <p>Jei projektas bus įgyvendinamas viešosios privačios partnerystės būdu, privatus subjektas, kuris bus atsakingas už objekto infrastruktūros sukūrimą bei įveiklinimą, turės užtikrinti, jog dalis lankytojų, t. y. Neringos miesto gyventojai nemokamai galės lankytis Nidos modernaus meno muziejuje bei renginiuose. Numatomas vidutinis metinis lankytojų skaičius – 1 292. Be to, privatus subjektas turės užtikrinti, jog Nidos modernaus meno centre būtų sudarytos visos sąlygos vykti Neringos savivaldybės renginiams (pvz. kultūros šventės, minėjimai, vietos gyventojų parodos ir kt.).</p> <p>Detalūs skaičiavimai pateikti SNA rezultatų skaičiuoklėje.</p>
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

5.4. Ekonominiai rodikliai: EGDV rodiklis, EVGN rodiklis, ENIS rodiklis

Ekonominių rodiklių apskaičiavimas. Pagrindiniai socialinės–ekonominės analizės rezultatai:

1. EGDV rodiklis,
2. EVGN rodiklis, ir
3. ENIS rodiklis.

Ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV) parodo, kokia socialinė-ekonominė nauda bus sukurta išorinėje projekto aplinkoje. Šis rodiklis skirtas pagrįsti būsimą Projekto naudą per visą ataskaitinį laikotarpį tikslinėms grupėms, išreiškiant šią naudą dabartine pinigų verte. Neigiama EGDV parodo, jog projekto sukuriamą diskontuota nauda nepadengia diskontuotų išlaidų, todėl

įgyvendinti Projektą nėra tikslinga. Tuo tarpu, jei EGDV teigiama, vadinasi Projektu kuriama pridėtinė vertė visuomenei. Atitinkamai, socialiniu-ekonominiu požiūriu Projektas yra pagrįstas, jei jo EGDV yra teigiama. EGDV apskaičiuojama įvertinant ekonominius Projekto pinigų srautus bei Projekto sukuriama socialinę-ekonominę naudą.

Ekonominė vidinė gražos norma (EVGN) – tai diskonto norma, kuriai esant EGDV yra lygi nuliui. Kadangi skaičiuojant EGDV gryųjų pinigų srautai yra taip pat diskontuojami, apskaičiuotoji EVGN lyginama su SDN, pritaikyta EGDV apskaičiuoti. Žymią socialinę ekonominę naudą duodančio investicijų projekto EVGN turėtų būti didesnė nei pritaikyta socialinė diskonto norma.

Ekonominis naudos ir sąnaudų santykis (ENIS) – svarbiausias socialinės ekonominės analizės rodiklis, atskleidžiantis, kiek kartų projekto sukuriama nauda viršija jam įgyvendinti reikalingas išlaidas. Apskaičiuojamas dalijant suminės ekonominės naudos grynąją dabartinę vertę iš suminės ekonominių išlaidų grynosios dabartinės vertės. Viešųjų investicijų projektų naudos ir sąnaudų santykis visais atvejais privalo būti didesnis už 1 išskyrus atvejus, kuomet kitokias rodiklio reikšmes sąlygoja nustatyti veiklos išlaidų sutaupymai.

5.5. Optimalios alternatyvos parinkimas

Galutinė išvada dėl patraukliausios (optimaliausios) alternatyvos pateikiama palyginus išnagrinėtas alternatyvas pagal finansinės analizės rodiklius ir socialinės – ekonominės analizės rodiklius.

Lentelė 5.5.1. Projekto įgyvendinimo alternatyvų ekonominių rodiklių palyginimas

Eil. Nr.	Socialinės - ekonominės analizės rodiklis	Projekto įgyvendinimo alternatyva			
		Alternatyva Nr. 1	Alternatyva Nr. 2	n	Išvados
1.	EGDV	28,837,092	28,883,818	-	Investicijų projekto įgyvendinimas socialiniu ekonominiu požiūriu yra atsiperkantis
2.	EVGN	79.59%	80.10%	-	
3.	ENIS	4.32	4.34	-	

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Kadangi dažniausiai viešieji investicijų projektai nėra finansiškai atsiperkantis ir jie naudingi tik socialiniu-ekonominiu aspektu, ekonominės analizės rodikliai laikytini pagrindiniais alternatyvų palyginimo kriterijais. Lyginant alternatyvas pagal ekonominius rodiklius, pirmiausia atsižvelgiama į alternatyvos EGDV, tuomet į ENIS ir paskiausiai – į EVGN.

Pasirinkta investicijų projekto įgyvendinimo alternatyva turi būti finansiškai gyvybinga (kiekvienais projekto ataskaitinio laikotarpio metais sukauptasis gryųjų pinigų srautas negali būti neigiamas) ir sukurti didžiausią socialinę-ekonominę naudą. Be to, viešųjų investicijų projektų ENIS visais atvejais turi būti didesnis už 1.

Išvada. Teigiama ekonominė socialinė grynoji dabartinė vertė ir didesnė nei taikyta diskonto norma vidinė gražos norma rodo, kad investicijų projekto įgyvendinimas socialiniu ekonominiu požiūriu yra atsiperkantis.

Rekomenduojama įgyvendinti II alternatyvą, kuri kuria didesnę naudą valstybei.



6. Jautrumas ir rizikos

Projektai planuojami remiantis pagrindinių projektus apibūdinančių parametru prognozėmis, todėl tai nėra tik subjektyvios nuomonės apie projektą formavimas. Kadangi projekto planavimas ir rengimas yra veikla, kuria siekiama sudaryti finansinių srautų ateities projekcijas, tikėtinos atitinkamos prognozavimo klaidos ir netikslumai. Dažna prognozavimo klaidų ir netikslumų priežastis yra istorinių duomenų trūkumas, kuris ypač būdingas inovatyviems, precedentų neturintiems projektams. Taip pat tikėtinas subjektyvių, neplanuotų ir objektyviai neidentifikuojamų veiksnių pasireiškimas.

Rengiant šią investicijų projekto dalį, pateikiamas sisteminis suvokimas apie potencialias konkrečiau projekto rizikas ir įvertinamas šių rizikų galimas poveikis projekto įgyvendinimo sėkmingumui. Kartais atliekant analizę tampa akivaizdu, kad tos pačios rizikos turi nevienodą poveikį projektui skirtingu jo įgyvendinimo laikotarpiu (projekto planavimo, įgyvendinimo ar kontrolės metu).

Rizika įvertinama šiuo eiliškumu:

1. atliekama jautrumo analizė;
2. atliekama scenarijų analizė;
3. nustatomos kintamųjų tikimybės;
4. įvertinamos rizikos;
5. įvertinamas rizikos priimtumas;
6. numatomi rizikų valdymo veiksmai.

6.1. Jautrumo analizė

Jautrumo analizė atskleidžia, kaip kiekvieno atskiro kintamojo pasikeitimas įtakoja analizuojamo IP rezultatus. Jautrumo analizę reikia atlikti atskirai keičiant prielaidas dėl kiekvieno kintamojo reikšmės ir stebint, kaip šis pasikeitimas įtakoja finansinius (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominius (EGDV, EVGN) rodiklius.

Jautrumo analizės rezultatas yra kritinių kintamųjų ir jų lūžio taškų sąrašas, kritinių kintamųjų įtaka. Nurodytą sąrašą reikia sudaryti, atlikus visų kintamųjų jautrumo analizę. Kritiniais kintamaisiais laikomi kintamieji, kurių reikšmei pasikeitus 1%, projekto FGDV(I), FVGN(I), EGDV, EVGN pasikeičia daugiau nei 1 %.

Jautrumo analizė atliekama tik nustatyta optimaliai Projekto įgyvendinimo alternatyvai.

Jautrumo analizė atliekama šiuo eiliškumu:

1. nustatomi kintamieji;
2. eliminuojamas kintamųjų tarpusavio priklausomumas;
3. atliekama elastingumo analizė;
4. nustatomi kritiniai kintamieji ir jų lūžio taškai.

Jautrumo analizė leidžia identifikuoti pagrindinius Projekto kintamuosius, darančius didžiausią įtaką projekto rezultatams. Pastarieji skirstomi į tris grupes:

1. Bendruosius – bendrosios Projektui taikomo finansinio modelio prielaidos (Projekto ataskaitinis laikotarpis, finansinė diskonto norma, socialinė diskonto norma);

2. Tiesioginius – Projekto investicijų srautai, investicijų likutinė vertė, veiklos pajamos, veiklos ir finansinės išlaidos, mokesčiai, socialinio-ekonominio poveikio finansinė išraiška;

3. Specifinius – Projektui būdingi specifiniai rizikos veiksniai, susiję su Projekto specifine veikla ar jo įgyvendinimo ypatumais.

Projekto įgyvendinimo optimaliai alternatyvai aktualūs bendrieji kintamieji (finansinė diskonto norma; socialinė diskonto norma; Projekto ataskaitinis laikotarpis) ir tiesioginiai kintamieji (statybos darbai; įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas; projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos; reinvesticijos; investicijų likutinė vertė; veiklos išlaidos; infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos; kitos išlaidos; pasiryžimas sumokėti už apsilankymą kultūros objekte).

Atskiri specifiniai kintamieji gali būti to paties tiesioginio kintamojo sudedamoji dalis, o tai gali lemti (scenarijų) analizės rezultatų iškraipymą. Dėl šios priežasties IP skaičiuoklėje atliekama visų tiesioginių kintamųjų, kuriems yra suteikta finansinė išraiška, elastingumo analizė, skaičiuojant atitinkamus rodiklius. Tai reiškia, kad jautrumo analizei atlikti buvo panaudotas visų projekto finansinių (finansiniams rodikliams) ir ekonominių lėšų (finansiniams ir ekonominiams rodikliams) kitimo vertinimas.

Elastingumo analizė parodo, kaip kiekvieno atskiro kintamojo pasikeitimas veikia IP rezultatus. Projekto atveju buvo atlikta skaičiuojamoji elastingumo analizė pasirenkant, kad atitinkamas kintamasis kis tokiais procentiniais dydžiais: -25%, -20%, -15%, -10%, -5%, -3%, -1%, 0%, 1%, 3%, 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, ir stebint šio pasikeitimo įtaką finansiniams (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominiams (EGDV, EVGN) rodikliams.

Žemiau esančiose lentelėse pateikiami projekto „Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas“ jautrumo analizės rezultatai.

Lentelė 6.1.1. Lūžio taškai

	Pasirinktas kintamasis bei pokytis	(GDV)	(realiai)	FGDV(I)	FVGN(I)	EGDV	EVGN	Sąnaudų efektyvumo/veiksmingumo rodiklis	Kritinis kintamasis	Lūžio taškai (GDV)	Lūžio taškai (% nuo plano)
-	Projekto ataskaitinis laikotarpis	-	-							-	-
-	Finansinė diskonto norma	-	-							-	-
-	Socialinė diskonto norma	-	-							-	-
A.1.	Žemė	0	0							-	-
A.2.	Nekilnojamas turtas	0	0							-	-
A.3.	Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	2,248,186	2,583,904	+	+				Taip	36,592,751	1528 %
A.4.	Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas	273,162	319,561							34,610,532	12570 %

A.5.	Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turą (A.1.-A.4.) susijusios paslaugos	130,783	142,115							32,691,705	24897 %
A.6.	Projekto administravimas ir vykdymas	0	0							-	-
A.7.	Kitos paslaugos ir išlaidos	0	0							-	-
A.8.	Reinvesticijos	199,597	319,561							37,353,942	18615 %
B.	Investicijų likutinė vertė	447,883	981,367			+			Taip	-34,528,413	-7809 %
C.1.	Prekių pardavimo pajamos	0	0							-	-
C.2.	Paslaugų suteikimo pajamos	8,779,241	14,261,940	+	+				Taip	-	-
C.3.	Finansinės ir investicinės veiklos bei kitos pajamos	0	0							-	-
D.1. 1.	Žaliavos	330,487	530,880			+			Taip	33,356,450	9993 %
D.1. 2.	Darbo užmokesčio išlaidos	4,348,326	6,984,960	+	+				Taip	40,001,762	820%
D.1. 3.	Elektros energijos išlaidos	290,829	467,174			+			Taip	32,719,329	11150 %
D.1. 4.	Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	50,124	80,517							32,478,631	64697 %
D.1. 5.	Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	39,658	63,706							39,245,446	98859 %
D.1. 6.	Kitos išlaidos	2,766,290	4,443,647	+	+				Taip	35,129,745	1170 %
D.2.	Gautų paskolų (G.3.1.) palūkanos	975,465	1,151,229							-	-
H.1. 1.	bendra SE naudos komponentų finansinė išraiška	37,519,137	68,439,823					+	Taip	8,635,319	-77%
H.1. 2.	bendra SE naudos komponentų finansinė išraiška	0	0							-	-
H.1. 3.	bendra SE naudos komponentų finansinė išraiška	0	0							-	-
H.1. 4.	bendra SE naudos komponentų finansinė išraiška	0	0							-	-
H.1. 5.	bendra SE naudos komponentų finansinė išraiška	0	0							-	-
H.1. 6.	bendra SE naudos komponentų finansinė išraiška	0	0							-	-
H.1. 7.	bendra SE naudos komponentų finansinė išraiška	0	0							-	-
H.2. 1.	bendra SE žalos komponentų finansinė išraiška	0	0							-	-

H.2. 2.	bendra SE žalos komponentų finansinė išraiška	0	0							-	-
H.2. 3.	bendra SE žalos komponentų finansinė išraiška	0	0							-	-
J.	-	0	0							-	-

* Lūžio taškas – tai kritinio kintamojo reikšmė, kurią pasiekus EGDV tampa lygi nuliui, arba kitaip tariant, projekto sukuriama socialinė – ekonominė nauda nesiekia minimalios priimtinos reikšmės, kuriai esant grynoji dabartinė projekto išlaidų vertė lygi sukuriamai naudai. Lūžio taškai yra skaičiuojami tiesioginiams kintamiesiems, jeigu atitinkamas kintamasis: 1. nėra lygus nuliui, ir 2. turi įtakos EGDV skaičiavimo atžvilgiu. Kaip lūžio taškas yra nurodoma atitinkamo kintamojo GDV.

Atlikta projekto jautrumo analizė parodė, kad projekto finansiniams rodikliams įtakos kainos bei jų pokyčiai turės. Projekto ekonominiams rodikliams didžiausią įtaką gali padaryti socialinės ekonominės naudos vertinimo pokyčiai. Didžiausius poveikius finansinių ir ekonominių rodiklių kaitai turintys veiksniai paryškinti.

Projektas vertintinas kaip nejautrus finansinių rodiklių pokyčiams. Riziką ekonominių rodiklių pokyčiams sumažina ir tai, jog investicijos suplanuotos pagal rinkos kainas.

Projektas laikytinas ne jautriu ekonominių rodiklių pokyčiams, kuriuos daugiausiai gali paveikti pasiryžimas sumokėti už lankymąsi kultūros objekte.

6.2. Scenarijų analizė

Scenarijų analizė. Scenarijų analizė yra speciali jautrumo analizės forma. Standartinėje jautrumo analizėje išnagrinėjama kiekvieno atskiro kintamojo įtaka projekto rodikliams.

Atliekant scenarijų analizę, įvertinama kritinių kintamųjų bendra įtaka finansiniams (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominiams (EGDV, EVGN) rodikliams. Analizė atliekama esant tariamai pesimistinei ir tariamai optimistinei įvykių klostymosi eigai. Optimistinės ir pesimistinės reikšmės leidžia modeliuoti investicinio projekto rodiklius, tokiu būdu įvertinant bendrą investicinio projekto rizikingumą. Projekto finansiniai ir ekonominiai rodikliai paskaičiuoti kiekvienam kritinių kintamųjų reikšmių deriniui (scenarijui).

Optimalios alternatyvos atveju iš viso atliekama penkių galimų scenarijų analizė: 1) pesimistinis; 2) mažiau pesimistinis; 3) realus; 4) mažiau optimistinis, 5) optimistinis. Labiausiai tikėtina reikšmė yra prilyginta 100%, atitinkamai didesnė ar mažesnė už 100% reikšmė rodo tiesioginio kintamojo pokyčius atitinkamai į didesnę ar mažesnę pusę kiekvieno scenarijaus atveju (skaičiuoklėje prielaidos yra parenkamos automatiškai). Numatoma, kad daugiausiai prielaidos gali kisti +(-) 25 proc.

6.3. Kintamųjų tikimybės

Žemiau esančiose lentelėse pateikiama projekto „Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas“ scenarijų analizė.

Lentelė 6.3.1. Scenarijų analizės prielaidos

Nr.	Scenarijaus pavadinimas / Scenarijaus prielaidos	Pesimistinis	Mažiau pesimistinis	Realus	Mažiau optimistinis	Optimistinis
-----	--------------------------------------------------	--------------	---------------------	--------	---------------------	--------------

	(biudžeto eilutės procentinis pokytis)					
A.1.	Žemė	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
A.2.	Nekilnojamasis turtas	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
A.3.	Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
A.4.	Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
A.5.	Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą (A.1.-A.4.) susijusios paslaugos	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
A.6.	Projekto administravimas ir vykdymas	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
A.7.	Kitos paslaugos ir išlaidos	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
A.8.	Reinvesticijos	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
B.	Investicijų likutinė vertė	75 %	90 %	100 %	110 %	125 %
C.1.	Prekių pardavimo pajamos	75 %	90 %	100 %	110 %	125 %
C.2.	Paslaugų suteikimo pajamos	75 %	90 %	100 %	110 %	125 %
C.3.	Finansinės ir investicinės veiklos bei kitos pajamos	75 %	90 %	100 %	110 %	125 %
D.1.1.	Žaliavos	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
D.1.2.	Darbo užmokesčio išlaidos	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
D.1.3.	Elektros energijos išlaidos	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
D.1.4.	Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %



D.1.5.	Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
D.1.6.	Kitos išlaidos	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
D.2.	Gautų paskolų (G.3.1.) palūkanos	125 %	110 %	100 %	90 %	75 %
H.	Socialinio ekonominio (SE) poveikio finansinė išraiška	75 %	90 %	100 %	110 %	125 %

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 6.3.2. Scenarijų analizės rezultatai

Scenarijaus pavadinimas / Finansinis (ekonominis) rodiklis ir jo reikšmė	Pesimistinis	Mažiau pesimistinis	Realus	Mažiau optimistinis	Optimistinis
<i>Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms - FGDV(I)</i>	-6,426,456	-3,374,674	-1,450,315	474,043	3,360,582
<i>Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms - FVGN(I)</i>	Nėra reikšmės	-11.22%	-1.84%	5.83%	17.04%
<i>Finansinė modifikuota vidinė grąžos norma investicijoms - FMVGN(I)</i>	-12.60%	-7.12%	0.48%	4.95%	9.27%
<i>Ekonominė grynoji dabartinė vertė - EGDV</i>	26,540,054	28,004,120	28,883,818	29,763,516	31,083,062
<i>Ekonominė vidinė grąžos norma - EVGN</i>	64.92%	73.54%	80.10%	87.72%	101.78%

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Projekto scenarijų analizė rodo, jog projektas ne jautrus ekonominės naudos pasiekimui. Ekonominių rodiklių pokyčius daugiausiai gali paveikti pasiryžimas sumokėti už lankymąsi kultūros objekte.

6.4. Rizikų vertinimas

Rizikų įvertinimas. Rizikų vertinimas atliekamas šiuo eiliškumu:

1. nustatomas kiekvieno (tiesioginio) kintamojo rizikos įvertis;
2. paskirstomi rizikos įverčiai atitinkamoms rizikų grupėms;
3. rizikų grupėms priskirti įverčiai susumuojami;
4. paskirstoma kiekvieno rizikų grupės įverčio reikšmė pagal projekto ataskaitinio laikotarpio metus.

Rizikos įverčių paskirstymas atitinkamoms rizikų grupėms. Nustačius tiesioginių kintamųjų rizikos įverčius, įvertinamos projekte galinčios pasireikšti rizikos. Išskiriamos 8 rizikų grupės:



1. Projektavimo (planavimo) kokybės rizikų grupė;
2. Įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizikų grupė;
3. Įsigyjamų (atliekamų) paslaugų kokybės rizikų grupė;
4. Įsigyjamų (pagamintų) įrangos, įrenginių ir kito turto kokybės rizikų grupė;
5. Nepakankamo finansavimo rizikų grupė;
6. Rinkai pateikiamų produktų (paslaugų, prekių) tinkamumo rizikų grupė;
7. Paklausos rinkai pateikiamiems produktams (paslaugoms, prekėms) rizikų grupė;
8. Turto likutinės vertės projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizikų grupė.

Vertinant Projekto rizikas būtina atsižvelgti ir įvertinti, ar konkretus rizikos veiksnys turi įtakos Projektui, kaip minimizuoti šią įtaką ir tinkamai suvaldyti jos pasireiškimą.

Vertinant Projekte galinčias pasireikšti rizikas, atskirai kiekvienai rizikų grupei pagal rizikos pasireiškimą pobūdį atitinkamai priskiriami šių tiesioginių kintamųjų rizikos įverčiai:

1. Projektavimo (planavimo) kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą susijusios paslaugos, projekto administravimas ir vykdymas.

2. Įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: žemė, nekilnojamasis turtas, statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai.

3. Įsigyjamos (pagaminamos) įrangos, įrenginių ir kito turto kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: tiesioginiai kintamieji: įranga, įrenginiai ir kitas turtas.

4. Įsigyjamų (atliekamų) paslaugų kokybės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: kitos paslaugos.

5. Finansavimo prieinamumo rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: gautų paskolų palūkanos.

6. Teikiamų paslaugų rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: išlaidos (išskyrus paskolų palūkanas).

7. Paklausos rinkoje rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: pajamos.

8. Turto likutinės vertės rizikų grupė – tiesioginiai kintamieji: investicijų likutinė vertė, reinvesticijos.

Žemiau esančiose lentelėse pateikiamas projekto „Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas“ rizikų finansinis vertinimas bei rizikų įtaka projektui.

Lentelė 6.4.1. Rizikų finansinė įtaka

Rodiklis / Projekto įgyvendinimo metai	(GDV)	(nominaliai)	0	1	2	3	4	5
Rizikų finansinės įtakos pasiskirstymas pagal projekto ataskaitinio laikotarpio metus	6,269,041	9,664,428	0	17,163	100,991	475,637	621,354	480,888
Įgyvendinant projektą, prisiimtų neapibrėžtų įsipareigojimų suma projekto ataskaitinio laikotarpio metais	6,269,041	-	0	16,503	93,372	422,840	531,136	395,255

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 6.4.2. Rizikų finansinė įtaka (tęsinys 1 iš 3)

Rodiklis / Projekto įgyvendinimo metai	(GDV)	(nominaliai)	6	7	8	9	10
Rizikų finansinės įtakos pasiskirstymas pagal projekto ataskaitinio laikotarpio metus	6,269,041	9,664,428	494,643	508,398	522,155	511,628	501,454
Įgyvendinant projektą, priimtų neapibrėžtų įsipareigojimų suma projekto ataskaitinio laikotarpio metais	6,269,041	-	390,924	386,341	381,534	359,463	338,764

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 6.4.3. Rizikų finansinė įtaka (tęsinys 2 iš 3)

Rodiklis / Projekto įgyvendinimo metai	(GDV)	(nominaliai)	11	12	13	14	15
Rizikų finansinės įtakos pasiskirstymas pagal projekto ataskaitinio laikotarpio metus	6,269,041	9,664,428	501,454	593,985	501,454	501,454	501,454
Įgyvendinant projektą, priimtų neapibrėžtų įsipareigojimų suma projekto ataskaitinio laikotarpio metais	6,269,041	-	325,735	371,001	301,160	289,577	278,440

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 6.4.3. Rizikų finansinė įtaka (tęsinys 3 iš 3)

Rodiklis / Projekto įgyvendinimo metai	(GDV)	(nominaliai)	11	12	13	14	15
Rizikų finansinės įtakos pasiskirstymas pagal projekto ataskaitinio laikotarpio metus	6,269,041	9,664,428	501,454	501,454	501,454	501,454	824,500
Įgyvendinant projektą, priimtų neapibrėžtų įsipareigojimų suma projekto ataskaitinio laikotarpio metais	6,269,041	-	267,730	257,433	247,532	238,011	376,291

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 6.4.5. Biudžeto eilutės, įtakojamos rizikų grupės

Rizikų grupės pavadinimas	Rizikų finansinė diskontuota vertė	Biudžeto eilutės, įtakojamos rizikų grupės
1. Projektavimo (planavimo) kokybės rizika	40,326	A.5., A.6.
2. Įsigyjamų (atliekamų) rangos darbų kokybės rizika	775,671	A.1., A.2., A.3.
3. Įsigyjamų (atliekamų) paslaugų kokybės rizika	48,723	A.4.

4. Įsigyjamų (pagaminamų) įrangos, įrenginių ir kito turto kokybės rizika	0	A.7.
5. Finansavimo prieinamumo rizika	321,103	D.2.
6. Rinkai pateikiamų produktų (paslaugų, prekių) tinkamumo rizika	2,576,065	D.1.1., D.1.2., D.1.3., D.1.4., D.1.5., D.1.6.
7. Paklausos rinkai pateikiamiems produktams (paslaugoms, prekėms) rizika	2,301,919	C.1., C.2., C.3.
8. Turto likutinės vertės projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje rizika	205,229	A.8., B.

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Remiantis analizės duomenimis matyti, jog siekiant iš anksto eliminuoti galimas rizikas bei jų pasekmes, būtina skirti didelį dėmesį rangos darbams.

6.5. Rizikos priimtumas

Rizikos priimtumo įvertinimas. Dažniausiai projekto SNA rodikliai apskaičiuojami vertinant labiausiai tikėtiną įvertį, tačiau pagrindinis kriterijus projekto tinkamumą lemiančioms vertėms nustatyti turėtų būti tikėtina šių rodiklių vertė. Rodiklių vertės skaičiavimai grindžiami juos veikiančių kritinių kintamųjų tikimybių skirstinių duomenimis. Toks metodas leidžia ne tik teikti pirmenybę projektams, kurių EGDV tikėtinas rezultatas yra geriausias, bet ir įvertinti susijusias rizikas ir palyginti skirtingus atvejus.

Rizikos priimtumui įvertinti:

a. naudojamas *Monte Carlo* metodas¹. Pagal šį statistinio pasiskirstymo metodą daugelį kartų imamos (simuliuojamos) atsitiktinės kritinių (tiesioginių) kintamųjų reikšmės iš apibrėžto intervalo (skirstinio) ir apskaičiuojamos investicijų projekto finansinių ir ekonominių rodiklių reikšmės.

Pakartojus šį procesą apie tūkstantį kartų (didesnis simuliacijų skaičius didina rezultatų patikimumą), *Monte Carlo* metodo taikymo rezultatai (FGDV(I), FVGN(I), EGDV ir EVGN rodiklių reikšmių tikėtinas pasiskirstymas) pateikiamas grafiniu (pvz., kaupiamąja tikimybių kreive) arba skaitiniu (pvz., reikšmių lentele) formatu.

b. kiekvienam rodikliui atskirai nurodoma, kokia yra tikimybė, kad rodiklio reikšmė bus nepriimtina (neigiama arba mažesnė nei nurodyta kaip pageidaujama),

c. paaiškinama, ar projekto organizacijai tokia neigiamų (arba mažesnių nei pageidaujama) rezultatų tikimybė yra priimtina, ir

d. nustatomos labiausiai tikėtinos finansinių (FGDV(I), FVGN(I)) ir ekonominių (EGDV, EVGN) rodiklių reikšmės.

Žemiau esančiose lentelėse pateikiamas projekto „Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas“ rizikų bei jų priimtumo įvertinimas.

¹ Monte Carlo metodas – statistikoje taikomas simuliacijos metodas, kurio esmė – galimų proceso (algoritmo) rezultatų simuliacijos.

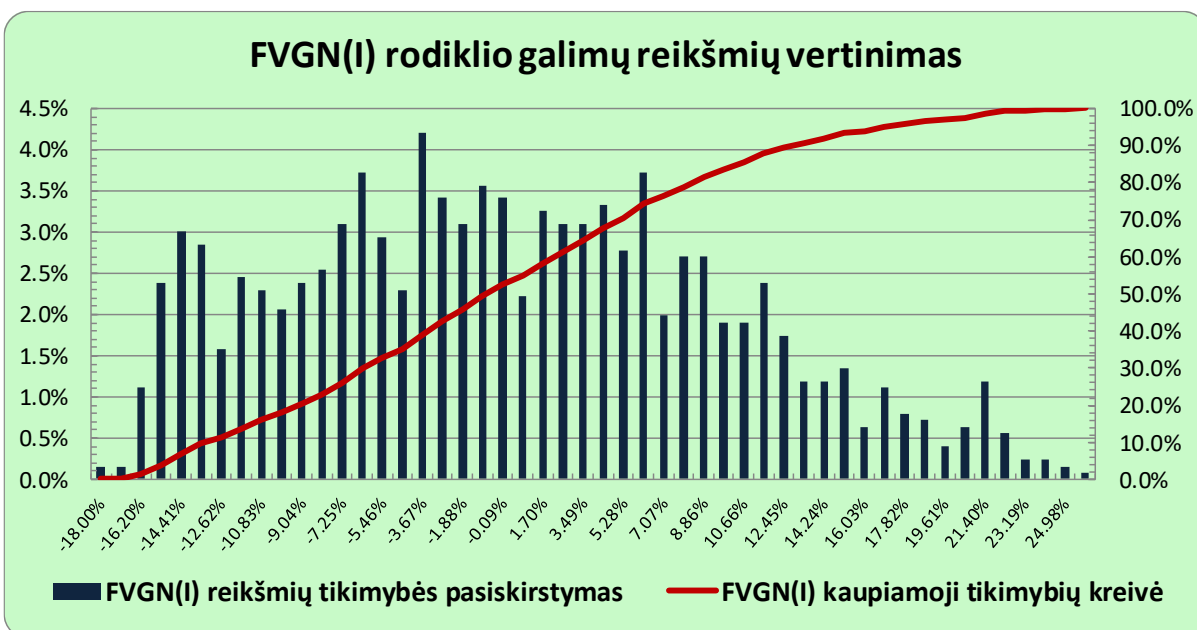
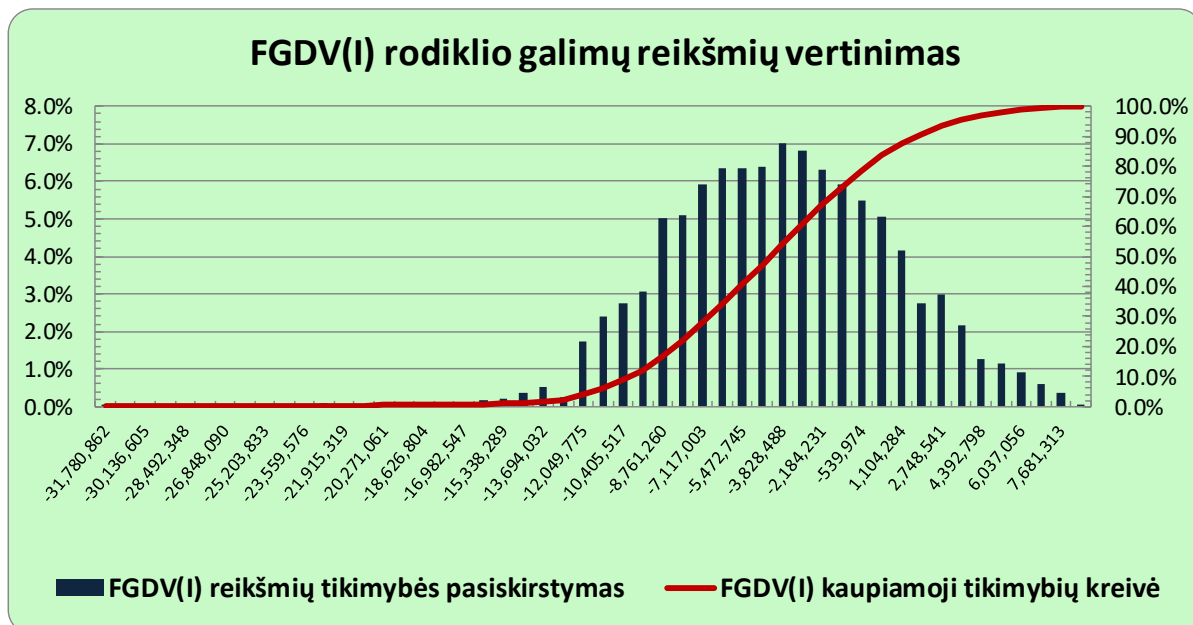
Lentelė 6.5.1. Rizikos priimtumo analizė

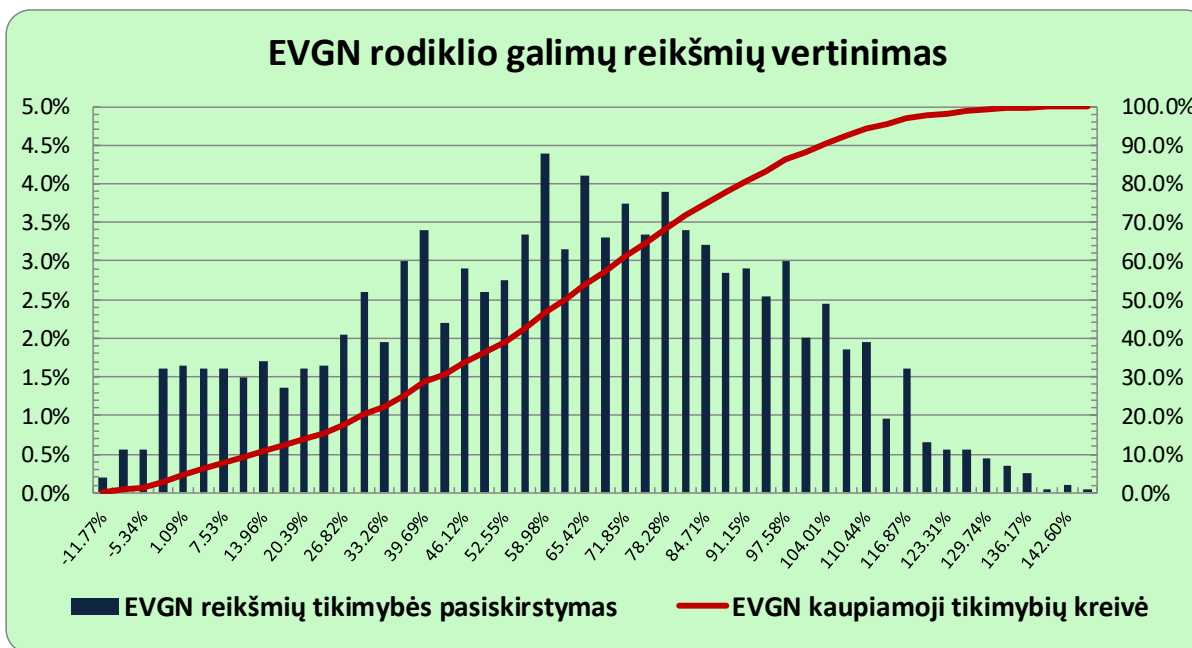
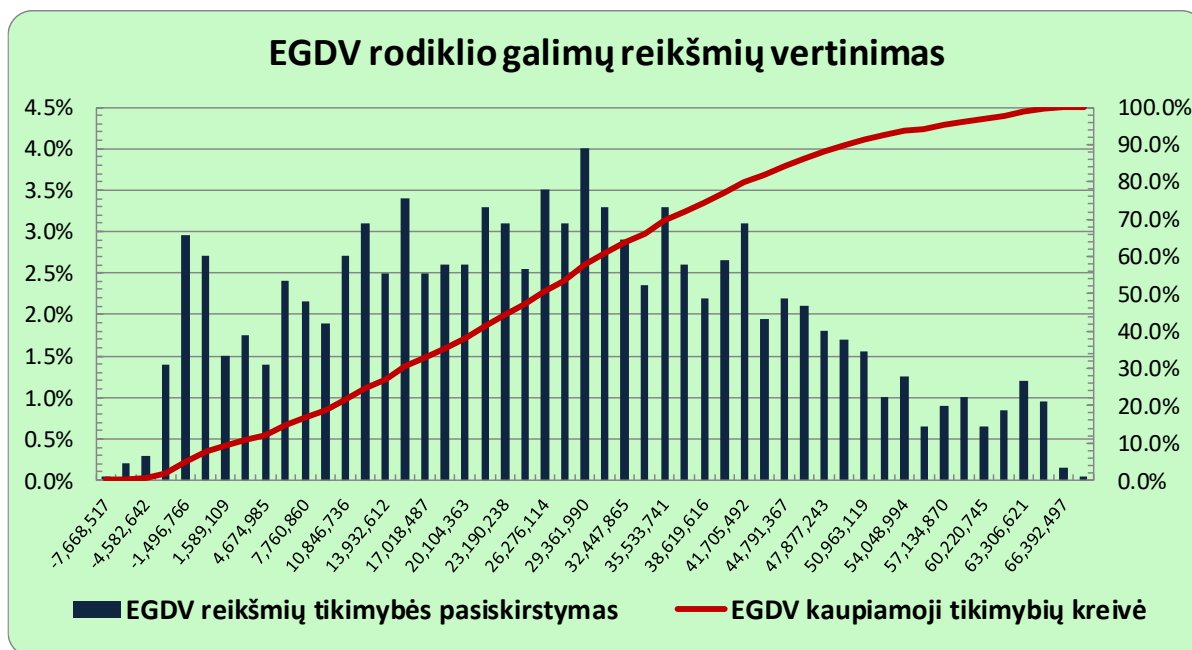
Rodiklis	Pageidaujama (minimaliai priimtina) rodiklio reikšmė	Tikimybė, kad nurodyta reikšmė bus pasiekta	Labiausiai tikėtina rodiklio reikšmė
FGDV (I)	1	23.3%	-3,417,424
FVGN (I)	4.1%	36.5%	-3.2%
EGDV	1	95.1%	30,133,458
EVGN	5.1%	95.1%	60.6%

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.



Lentelė 6.5.2. Rizikos analizės rezultatų grafinė išraiška





Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

6.6. Rizikų valdymo veiksmai

Šioje investicinio projekto dalyje taip pat pateikiami kokybiniai projekto rizikų veiksniai, kurie yra paaiškinami ir detalizuojami, pateikiami numatyti rizikų valdymo būdai.

Lentelė 6.6.1. Projekto rizikos ir jų valdymas

Rizikų grupė / rizikų veiksniai	Paaiškinimas (detalizavimas)	Valdymo būdai
Projekto valdymo rizikos veiksniai		
Užsitęsę viešieji pirkimai	Projekto veiklos gali vėluoti dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų. Rizikos atsiradimą gali įtakoti užsitęsusių sudėtingos pasiūlymų vertinimo procedūros (jei pasiūlymai vertinami remiantis ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijumi) ir teisminiai procesai. Gavus skundus dėl pirkimo procedūrų, gali būti sustabdytos tolimesnės pirkimo procedūros, kol teismas priims sprendimą.	Projekto įgyvendinimo metu skiriamas ypatingas dėmesys pirkimo dokumentų kokybei.
Projekto veiklų vėlavimas ir įgyvendinimo grafiko nesilaikymas	Dažniausiai projekto veiklos vėluoja dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų, tačiau projekto veiklų vėlavimą gali įtakoti ir nepakankama komunikacija tarp perkančiosios organizacijos ir rangovų bei paslaugų, prekių teikėjų atstovų, nesavalaikis problemų sprendimas, atitinkamas veiklas vykdančių darbuotojų žinių bei įgūdžių trūkumas.	<p>Planuojant projekto veiklas, įvertintas laiko rezervas nenumatytiems atvejams.</p> <p>Pasirašytų sutarčių įgyvendinimo plano sudarymas ir valdymas bei kontrolė, siekiant, jog paslaugos būtų suteiktos iki numatytos projekto įgyvendinimo pabaigos.</p> <p>Jei įmanoma, sutarčių įgyvendinimo terminai numatyti 1-2 mėn. trumpesni nei projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga.</p> <p>Susitikimų organizavimas su rangovais ir paslaugų teikėjais. Nuolatinė komunikacija bei bendradarbiavimas prisidės prie sėkmingo sutarties įgyvendinimo.</p> <p>Nuolatinė rangovų ir paslaugų teikėjų darbo ir pasiektų rezultatų priežiūra, problemų identifikavimas, pvz. pažangos ataskaitų pildymas ir jų pristatymas.</p> <p>Savalaikis reikalingos informacijos ir duomenų pateikimas rangovams ir paslaugų teikėjams.</p>

Įrangos ir paslaugų kainų išaugimas	Vykdant viešuosius pirkimus, dalyviai pasiūlymuose gali nurodyti per dideles ir perkančiajai organizacijai nepriimtinas kainas. Įrangos / paslaugų kainos gali išaugti ir įgyvendinant projektą, jei bus priimti atitinkami sprendimai, pvz. nusprendus keisti sprendinius ar naudojamas technologijas.	Projekto biudžetas planuojamas atsižvelgiant į rinkoje vyraujančias vidutines kainas, įrangos bei paslaugų įkainiai paskaičiuoti pagal atsakingų institucijų rekomendacijas.
Tinkamumo rizikų veiksniai		
Teikiamų paslaugų neatitikimas saugumo ar kitiems privalomiems reikalavimams	Rizikos veiksnys dažnai pasireiškia ne iš karto pradėjus eksploatuoti įrangą, bet per projekto ataskaitinį laikotarpį.	Projekto pareiškėjo įsipareigojimas vykdyti nuolatinę įrangos priežiūrą, atsiradus trūkumams, gedimams, nedelsiant užtikrinti jų šalinimą. Už įrangos sugadinimą naudotojams numatyta atsakomybė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
Projekto tęstinumo rizikų veiksniai		
Projekto gyvybingumas per visą ataskaitinį laikotarpį	Finansiniai ištekliai būtini ne tik projekto rezultatams pasiekti, bet ir pasiektų rezultatų naudojimui užtikrinti.	Projekto gyvybingumą užtikrins pareiškėjas – Neringos savivaldybės administracija. Ji skirs lėšas, reikalingas projekto gyvybingumui užtikrinti.
Sukurtų projekto rezultatų tinkamas naudojimas	Projekto rezultatai privalo būti naudojami pagal paskirtį visą projekto ataskaitinį laikotarpį. Minimalus projekto rezultatų tinkamo naudojimo laikotarpis – metų skaičius, per kurį projekto sukuriama socialinė ekonominė nauda padengia projekto investicijas ir veiklos išlaidas.	Už įrangos tinkamą naudojimą bus atsakinga Neringos savivaldybės administracija. Jis vykdys nuolatinę įdiegtos įrangos priežiūrą, užtikrins jos naudojimą pagal paskirtį.
Projekto rezultatų pasiekimo rizikų veiksniai		

Numatytų projekto finansinių ir ekonominių rezultatų pasiekimas	Projekto rezultatų, ypatingai finansinių sutaupymų, pasiekimo rizikos susijusios su preliminarinių vertinimų paklaidų tikimybėmis ir paklaidų nuo prognozinėjų rezultatų nuokrypiais.	Minimalių ribinių projekto rezultatų nustatymas ir įvertinimas, pritaikant didesnes nei įprasta paklaidos tikimybes. Įvertinama, ar esant didelėms prielaidų paklaidoms projekto įgyvendinimas pasiektų teigiamus finansinius ir ekonominius rodiklius.
Kiti rizikų veiksniai		
Nenugalimos jėgos (<i>force majeure</i>) rizika	Ši rizika gali kilti dėl nenugalimos jėgos aplinkybių (pvz., gaisro, potvynio, streiko, stichinės nelaimės ir pan.). Ši rizika yra visiškai neapibrėžta ir gali kilti bet kada.	Apibrėžti sutartyse įrangos tiekėjų, paslaugų teikėjų atsakomybę, susijusią su šios rizikos pasireiškimu, įvardinant atvejus ir aplinkybes, kai šalys gali būti atleidžiamos nuo atsakomybės, pasireiškus šiai rizikai. Tokiu būdu bus išvengiama situacijų, kai teikėjai ir rangovai gali manipuliuoti nenugalimos jėgos aplinkybėmis, siekdami išvengti sutartinių įsipareigojimų vykdymo.

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

7. Vykdyto planas

Šiame investicijų projekto skyriuje numatoma projekto trukmė ir vieta, identifikuojama projekto valdymo komanda, sudaroma projekto loginė matrica ir kt.

7.1. Projekto trukmė ir etapai

Projekto įgyvendinimas apims 26 mėnesius. Šis laikotarpis yra realus visiems numatytiems darbams suorganizuoti ir įvykdyti. Investicijų projekto trukmę iš esmės lemia daugiausia viešųjų pirkimų vykdymo terminai. Tikimasi, jog įrangos viešieji pirkimai bus įvykdyti ir pasirašyta sutartis su laimėtoju per keturis mėnesius. Rangos darbų vertė yra didelė, todėl skiriamas terminas rangos darbams – 18 mėnesių.

Projekto organizacija – Neringos savivaldybės administracija – yra pasirengusi projekto įgyvendinimui. Pasirašius sutartį, iš karto bus pradėti vykdyti projektavimo ir rangos darbų pirkimų darbai.

Projektas į etapus skaidomas nebus ir bus įgyvendinamas kaip vienas kompleksinis projektas. Rangos darbų pradžia galėtų sutapti su 2024 m. viduriu, o numatoma pabaiga – 2025 m. pabaiga. Projekto įgyvendinimo trukmė gali kisti priklausomai nuo finansavimo sutarties pasirašymo datos.

Lentelė 7.1.1. Projekto veiklų grafikas

Veiklos pavadinimas	1 ataskaitiniai projekto metai / mėnuo												2 ataskaitiniai projekto metai / mėnuo											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Techninio projekto ir rangos darbų viešųjų pirkimų vykdymas	■	■	■	■	■	■	■	■																
Techninio projekto parengimas									■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rangos darbų atlikimas																								
Statinio projekto vykdymo priežiūros vykdymas																								
Statinio darbų techninės priežiūros vykdymas																								
Įrangos, įrenginių, baldų pirkimas																								
Įrangos, įrenginių, baldų pristatymas																								

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Lentelė 7.1.2. Projekto veiklų grafikas

Veiklos pavadinimas	3 ataskaitiniai projekto metai / mėnuo												4 ataskaitiniai projekto metai / mėnuo											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Techninio projekto ir rangos darbų viešųjų pirkimų vykdymas																								
Techninio projekto parengimas																								
Rangos darbų atlikimas																								
Statinio projekto vykdymo priežiūros vykdymas																								
Statinio darbų techninės priežiūros vykdymas																								
Įrangos, įrenginių, baldų pirkimas																								
Įrangos, įrenginių, baldų pristatymas																								

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

7.2. Projekto vieta

Projektas bus įgyvendinamas Projekto organizacijos buveinės teritorijoje – Nidos mieste.



Pav. 7.2.1. Nidos modernaus meno muziejaus vieta sklype

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

7.3. Projekto komanda

Projekto valdymo grupę sudarys patyrę Projekto organizacijos administracijos darbuotojai, turintys visas reikalingas kompetencijas bei patirtį įgyvendinti tokio tipo projektui.

Žemiau pateikiama projekto valdymo komanda.

Lentelė 7.3.1. Projekto valdymo atsakomybės

Pareigybė	Atsakomybės
Projekto vadovas	Projekto veiklų vykdymo stebėjimas, bendravimas su atitinkamomis institucijomis, reikiamos informacijos teikimas, projekto vykdytojų darbo kontrolė, ataskaitų rengimas, veiklų terminų kontrolė. Esant poreikiui, dalyvavimas viešųjų pirkimų veikloje. Projekto rangos vykdymo eigos stebėjimas, priežiūra ir kontrolė.
Už projekto veiklų vykdymo priežiūrą atsakingas asmuo	Projekto rangos vykdymo, paslaugų teikimo, įrengimų tiekimo eigos stebėjimas, priežiūra ir kontrolė.
Projekto finansininkas	Projekto finansinių srautų kontrolė, finansinių ataskaitų rengimas. Atsakomybė – tinkamas projekto finansų panaudojimas ir atskaitomybė.

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

Efektyvus projekto valdymas bus užtikrinamas šiomis priemonėmis: nuolatiniai vadybiniai susitikimai su paslaugų teikėjais, rangovais (-u), ataskaitų rengimas, derinimas, tvirtinimas, projekto veiklų grafiko sekimas, neatitiktųjų koregavimas ir kt. priemonės.

7.4. Projekto prielaidos ir tęstinumas

Inicijuojant Nidos modernaus meno muziejaus investicijų projektą yra numatomos šios pagrindinės prielaidos, kurias išpildžius projekto įgyvendinimas bus sėkmingas:

- projektas išspręs dabartinę problemą – nepakankamas kultūros paslaugų prieinamumas ir kokybė Neringos savivaldybėje.
- kultūros plėtros poreikis Lietuvoje išliks nuolatinis ir augantis;
- projekto įgyvendinimui bus panaudotos ES struktūrinės paramos, valstybės biudžeto lėšos.

Inicijuojamo Nidos modernaus meno muziejaus projekto **tęstinumas bus užtikrintas šiais lygmenimis:**

- *instituciniu (teisiniu)*. Įgyvendinus projektą nuosavybės ir disponavimo teisių pasikeitimas nenumatomas. Projekto rezultatais galės naudotis visi Lietuvos gyventojai – jokie infrastruktūros naudojimo apribojimai nėra ir nebus numatomi. Teisės aktų ar poįstatyminių teisės aktų pasikeitimai, kurie galėtų riboti naudojimą infrastruktūra taip pat nenumatomi. Projekto įgyvendinimo institucinį tęstinumą užtikrina ir tai, jog projekto metu numatomos įgyvendinti veiklos numatytos įstaigos strateginiuose dokumentuose;

- *finansiniu* – projekto metu sukurtai infrastruktūrai bus užtikrintas reikalingas finansavimas. Priežiūra rūpinsis Projekto organizacija - bus skiriamos reikalingos lėšos.
- *aplinkosauginiu* – projekto įgyvendinimo metu bus naudojamos sertifikuotos ir visus aplinkosauginius reikalavimus atitinkančios medžiagos, todėl aplinkosauginiu požiūriu poveikis aplinkai bus minimalus.

7.5. Kitos išvados

Įgyvendinant projekto veiklas, nebus jokių apribojimų šioje srityje nei projekto valdymo komandai, nei tikslinėms grupėms. Vykdamas projekto veiklas, bus vadovaujama Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo, Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo nuostatomis.

Projekte nėra numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį įgyvendinant lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principus.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiama planuojamo projekto loginė matrica.

Lentelė 7.5.1. Projekto loginis pagrindimas

Tikslas	Didinti kultūros paslaugų prieinamumą bei kokybę Vakarų Lietuvoje		
Uždavinys	Projekto veikla	Fizinio rodiklio pavadinimas ir matavimo vienetas	Fizinio rodiklio siekiama reikšmė
Užtikrinti reikiamą kultūros paslaugų infrastruktūrą Neringos mieste	Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas	Objektas	1

Šaltinis: sudaryta autorių, 2022 m.

7.6. Projekto santrauka

Lietuvos regioninė politika siekia užtikrinti kokybiškas viešąsias paslaugas visoje Lietuvos teritorijoje, kad patogiai ir pilnavertiškai galėtume gyventi ir didmiesčiuose ir atokesniuose miesteliuose. **Patogiai prieinamos kultūros paslaugos kuria gyvybingas vietas ir tiesiogiai įtakoja gyvenimo kokybę.**

Lietuvos regioninė politika siekia užtikrinti kokybiškas viešąsias paslaugas visoje Lietuvos teritorijoje, kad patogiai ir pilnavertiškai galėtume gyventi ir didmiesčiuose ir atokesniuose miesteliuose. **Patogiai prieinamos kultūros paslaugos kuria gyvybingas vietas ir tiesiogiai įtakoja gyvenimo kokybę.**

Kultūra vis dažniau tampa svarbiu, bendruomenę telkiančiu veiksniu ir kartu reikšmingai prisideda prie ekonomikos augimo, tačiau didžiausia kultūrinių įvykių koncentracija telkiasi Vilniaus regione, o kituose Lietuvos regionuose ji mažesnė. Atitinkamai kultūros paslaugų prieinamumas Lietuvoje dar nėra tolygus kaip norėtusi. Kalbama ne tik apie kiekybinius paslaugų rodiklius, bet ir apie kultūrinio turinio įvairovę.

Kultūros pasiekiamumo problema Lietuvos regionuose. Nepaisant tankaus kultūros paslaugų teikėjų tinklo, bei investicijų į jo modernizavimą ir aktualizavimą, kokybiškų kultūros paslaugų prieinamumas regionuose išlieka problematiškas. Tai lemia žemą visuomenės įsitraukimą į kultūrinį gyvenimą, bei riboja kultūrinį, socialinį ir ekonominį regionų potencialą. Tolygi **kultūros sklaida yra svarbi gyvenimo kokybės visoje šalyje sąlyga.**

Lietuvos gyventojui patogiausiais prieinama kultūros įstaiga yra biblioteka, jų tinklas tankiai išsidėstęs ir todėl yra arčiausiai gyventojų. Mažiausiai prieinamos, pasak gyventojų, yra profesionalaus scenos meno, dramos teatro, operos kultūros paslaugos. Šios paslaugos yra didmiesčiuose ir pasiekia tik dalį gyventojų per trupių gastroles į mažesnius miestus.

Atokesnių vietovių gyventojai neretai susiduria dar ir su kultūros paslaugų kainos problema, nes jų perkamoji galia ženkliai skiriasi nuo didžiųjų miestų gyventojų. Dėl šių priežasčių atokesnių vietovių gyventojai atsiduria kultūrinės, o tuo pačiu ir socialinės atskirties rizikoje. Todėl reikia mažinti egzistuojančius regioninius netolygumus, visiems gyventojams užtikrinant sąlygas dalyvauti kultūrinėje veikloje ir gauti pilno spektro kultūros paslaugas. Tai įmanoma tik per **glaudų ir**

efektyvų valstybės, savivaldybėms pavaldžių įstaigų bei NVO ir privataus sektoriaus organizacijų bendradarbiavimo modelį.

Lietuvos teritorijos bendrasis planas ir regioninės politikos dokumentai skirsto paslaugas į kelis lygmenis, pagal jų būtinumą. Gyventojui turi būti užtikrinamos svarbiausios, būtinausios paslaugos per 30 minučių kelionės atstumu nuo jo gyvenamosios arba darbo vietos. Tai – kultūros centro, bibliotekos paslaugos. Per 45 minutes turi būti pasiekiamos dažnai naudojamos paslaugos, tokios kaip teatras, kinas, muziejai, koncertai, o per 60 min – vidutinio poreikio ir itin specializuotos, retai lankomos paslaugos, kaip profesionalus scenos menas, festivaliai.

Svarbu, kad bazines kultūros paslaugas galėtų pasiekti kiekvienas gyventojas

Investicijų projektu nustatyta **problema**: nepakankamas kultūros paslaugų prieinamumas ir kokybė Neringos savivaldybėje.

Problemai spręsti inicijuojamas investicijų projektas, kurio **tikslas** „Didinti kultūros paslaugų prieinamumą bei kokybę Vakarų Lietuvoje“.

Pagrindinės projekto **tikslinės grupės**:

- Neringos lankytojai (vietiniai bei užsienio turistai). Pagrindinis tikslinės grupės poreikis – kokybiškos ir prieinamos kultūros paslaugos.
- Neringos miesto gyventojai, kurių pagrindinis poreikis – sutvarkyta gyvenamoji aplinka.

Projekto organizacija – Neringos savivaldybės administracija.

Projekto tikslui pasiekti numatomi šie **uždaviniai**:

- Užtikrinti reikiamą kultūros paslaugų infrastruktūrą Neringos mieste.

Projekto veiklos:

- Nidos modernaus meno muziejaus įkūrimas.

Produkto rodikliai:

- Pritrauktų lankytojų skaičius - ~109 tūkst.

Projekto sektorius – kultūra. Projekto analizės laikotarpis – 15 metų.

Vertintos alternatyvos:

- „Naujų pastatų statyba (taip pat ir pradėto statyti pastato užbaigimas)“, „Nuotolinis tikslinių grupių aptarnavimas“, „Pastatų / patalpų nuoma / panauda“, „Pastatų / patalpų įsigijimas“, „Optimizavimas“, „Kooperacija“ ir „Esamo (-ų) pastato (-ų) / patalpų techninių savybių gerinimas“.

Finansinės analizės rezultatai:

Eil. Nr.	Finansinės analizės rodiklis	Projekto įgyvendinimo alternatyva			Išvados
		Alternatyva Nr. 1	Alternatyva Nr. 2	n	
1.	FGDV(I)	-1,507,700	-1,450,315	-	Investicijų projektas yra
2.	FVGN(I)	-2.04%	-1.84%	-	

3.	FNIS	0.85	0.86	-	finansiškai neatsiperkantis
4.	Išvada dėl finansinio gyvybingumo	Taip	Taip	-	
5.	FGDV(K)	-5,663,129	-5,588,092	-	
6.	FVGN(K)	-9.31%	-9.23%	-	

Ekonominės analizės rezultatai:

Eil. Nr.	Socialinės - ekonominės analizės rodiklis	Projekto įgyvendinimo alternatyva			
		Alternatyva Nr. 1	Alternatyva Nr. 2	n	Išvados
1.	EGDV	28,837,092	28,883,818	-	Investicijų projekto įgyvendinimas socialiniu ekonominiu požiūriu yra atsiperkantis
2.	EVGN	79.59%	80.10%	-	
3.	ENIS	4.32	4.34	-	

Finansavimo šaltiniai: nuosavos ir skolintos lėšos.

Rekomenduojama įgyvendinti II alternatyvą, kuri kuria didesnę naudą valstybei.

Investicijų projektas yra finansiškai neatsiperkantis. Teigiama ekonominė socialinė grynoji dabartinė vertė ir didesnė nei taikyta diskonto norma vidinė gražos norma rodo, kad investicijų projekto įgyvendinimas socialiniu ekonominiu požiūriu yra atsiperkantis.

Apibendrintai investicijų projektas laikytinas kaip tinkamas įgyvendinti, kuriantis socialinę ekonominę naudą ir prisidedantis prie esamų problemų mažinimo bei atitikimo LR normatyviniams teisės aktų reikalavimams.

Priedai

PRIEDAS NR. 1 „SNA REZULTATŲ SKAIČIUOKLĖ“ PPP RODIKLIAI (EXCEL FORMATO FAILAS)

PRIEDAS NR. 2 „SNA REZULTATŲ SKAIČIUOKLĖ“ (EXCEL FORMATO FAILAS)

PRIEDAS NR. 3 „PPP KLAUSIMYNAS“

